BOT
พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน – ตุลาคม 2557

เห็นร่วม...สานต่อ
เป้าหมายเดียวกัน

…."Achieving Thailand's True Growth Potentials :
The Role of the Central Bank"

In the football game of the economy, the Central Bank
acts as Center Back.
In order to safeguard stability during the recent circumstances,
we have played a proactive role due to high economic uncertainty.

Dr. Prasarn Trairatvorakul, Governor

Editor's Welcome

องค์กรที่จะขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างราบรื่นไม่สะดุด จะเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อเชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้และวิสัยทัศน์ในแต่ละรุ่นให้ทันกาล 'BOT พระสยาม MAGAZINE' ฉบับนี้ จึงภูมิใจนำเสนอหลักคิดและแนวทางการทำงานของผู้บริหารรุ่นใหม่ที่จะมารับงานแทนรุ่นที่เกษียณอายุไป เพื่อขับเคลื่อนธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ให้ 'เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของคนไทย'

ในกระบวนการ 'สานต่อวิสัยทัศน์' ที่สำคัญนี้ เราได้รับเกียรติจาก คุณทองอุไร ลิ้มปิติ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน คุณไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร คุณเมธี สุภาพงษ์ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน และคุณรณดล นุ่มนนท์ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน ที่จะมาถ่ายทอดมุมมองแนวคิดในการทำงานเพื่อสานต่อวิสัยทัศน์ผลักดันให้ ธปท. ก้าวไปสู่เป้าหมายผ่านบทสัมภาษณ์ในคอลัมน์ 'Cover Story' รวมทั้งขอเชิญติดตามอ่านแนวคิดและสาระสำคัญการเปลี่ยนผ่านที่ผ่านมาของ ธปท. เพื่อรองรับความท้าทายในอนาคตได้ในจดหมายจากผู้ว่าการถึงอาจารย์ป๋วย

นอกจากนี้ ฉบับนี้เราขอพาท่านไปรู้จักกับ BOT Secondment Program ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้พนักงานไปต่อยอดองค์ความรู้กับองค์กรต่างประเทศในคอลัมน์ 'In-Visible Hand' จากนั้นสัมผัสกับพนักงานรุ่นใหม่ผ่านมุมมองของพวกเขาในคอลัมน์ 'Smart Generations' และในคอลัมน์ 'Alumni's Wisdom' พบกับคุณวรนาถ อนุสสรนิติสาร อดีตผู้บริหาร สำนักผู้ว่าการ กับบทบาทผู้จัดการและเจ้าของโรงเรียนเพลินเซ็นเตอร์ภาษาอังกฤษ ผู้มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการศึกษาเยาวชนของชาติ โดยเน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้

สำหรับ Our Pride & Heritage ฉบับนี้เป็นการนำเสนอผลงานของศิลปินแห่งชาติที่เพิ่งจากไป 'อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี' ที่ ธปท. มีเก็บรักษาไว้ เพื่อเป็นเกียรติและแสดงความอาลัยถึงความยิ่งใหญ่ของท่านที่ฝากผลงานศิลปะอันทรงคุณค่าไว้ในแผ่นดิน ผ่านคอลัมน์ 'The Arts & The Collections' และคำกล่าวถึงท่าน และศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ สองศิลปินแห่งชาติ ที่จากไปในเดือนกันยายนที่ผ่านมาในบทสัมภาษณ์ของศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์ ศิลปินผู้ใกล้ชิด

พลาดไม่ได้กับคอลัมน์ 'The Knowledge' ที่จะพาท่านไปรู้จักกับเศรษฐกิจจีนที่ปัจจุบันมีบทบาทสำคัญและใหญ่เป็นอันดับสองของโลก รวมทั้งคอลัมน์ 'Relax @ Reun Pae' จะมาเจาะลึกกับบทสัมภาษณ์คุณสุภาพรรณ พิชัยรณรงค์สงคราม ประธาน บริษัท เรือด่วนเจ้าพระยา จำกัด และเจ้าของโรงแรม Riva Surya ผู้ผูกพันกับพัฒนาการของเศรษฐกิจและสังคมริมฝั่งสายน้ำเจ้าพระยา จะมาแบ่งปันแนวคิด มุมมอง และประสบการณ์การทำธุรกิจอย่างมีวิสัยทัศน์ให้ประสบผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สนับสนุน และติดตามอ่านเสมอมา พร้อมพบกับ 'BOT พระสยาม MAGAZINE' ฉบับต่อ ๆ ไป ที่จะนำเสนอเรื่องราวอันหลากหลาย อ่านง่าย และเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันยิ่ง ๆ ขึ้น

เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :
ดร. ประสาร ไตรรัตน์วรกุล
ที่ปรึกษา :
ไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน, สาทร โตโพธิ์ไทย
บรรณาธิการ :
จิรเทพ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
กองบรรณาธิการ :
นันทวัฒน์ สังข์หล่อ, ประกอบ ตอสุวพรรณ, กาบเงิน เศรษฐจินดา, ศุลีพร โชควิวัฒน, พิทักษ์ บุณฑริก, สุรพล ฟักทอง, กมลพรรณ แช่มชื่น, วีรมลล์ พันธุ์พานิช, นฤพนธ์ รักษ์พงษ์
ออกแบบและจัดทำ :
บริษัท จีเอ็ม มัลติมีเดีย จำกัด (มหาชน)

Contents

BOT พระสยาม MAGAZINE

3 Our Pride & Heritage
| The Arts : คงไว้ซึ่งจิตวิญญาณ อหังการบนผืนผ้าใบ
| The Collections : 'ถาวร โกอุดมวิทย์' ถึง 'ถวัลย์ ดัชนี' และ 'ประหยัด พงษ์ดำ'

8 The Mentor
| จดหมายจากผู้ว่าการ ถึง อาจารย์ป๋วย

12 Alumni's Wisdom
| วรนาถ อนุสสรนิติสาร 'ดีเอ็นเอ ธปท.' ที่แตกหน่อสู่โรงเรียน 'เพลิน'

16 The Knowledge
| Inside-Out : ธนาคารเงา...
| Outside-In : บทบาทของเงินหยวนในระบบการเงินโลก

24 Financial Wisdom
| We Share : FATCA
| We Care : มาตรวจสุขภาพทางการเงินกันเถอะ

28 Cover Story
| The New Wave of 'BOT' Executives

34 Relax @ Reun Pae
| ท่องลายน้ำแห่งชีวิตของหญิงแกร่งผู้กุมหางเสือ สุภาพรรณ พิชัยรณรงค์สงคราม

38 The Database
| Thailand Import-Export 2014

40 Walk Through The Past
Thoughts Treasure : บทสุดท้าย
| ก่อนเปิดม่าน ธปท.
Untold History : เส้นทางเสนอจัดตั้ง
| 'ธนาคารกลาง' จากชาวต่างชาติ

44 Smart Generations
| Gen Zoom, Gen whY, Gen X'ing

50 Writers' Club
| สิ่งมหัศจรรย์ในชีวิต

52 Bestination
| Gastro : 3 International Cuisine Adventures
| Gadget : Best Translation Tools! For Your Smart Life
| Health : Fit & Firm with T25

56 In-Visible Hand
| แลกเปลี่ยนเพื่อเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะให้เชี่ยวชาญ

58 What If
| BOT ในความเห็นของข้าพเจ้า

60 Signboard
| 'สวนแห่งการเรียนรู้ทางการเงิน ธปท.', เนื้อเพลง 'ศรัทธา มุ่งมั่น สัญญา' และ 'All New BOT Website'

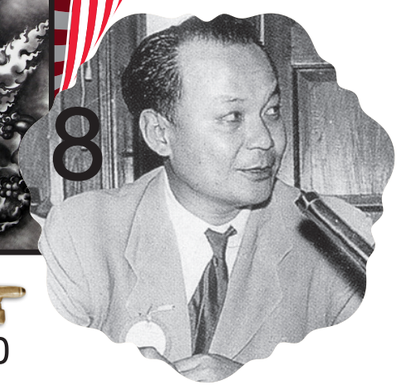

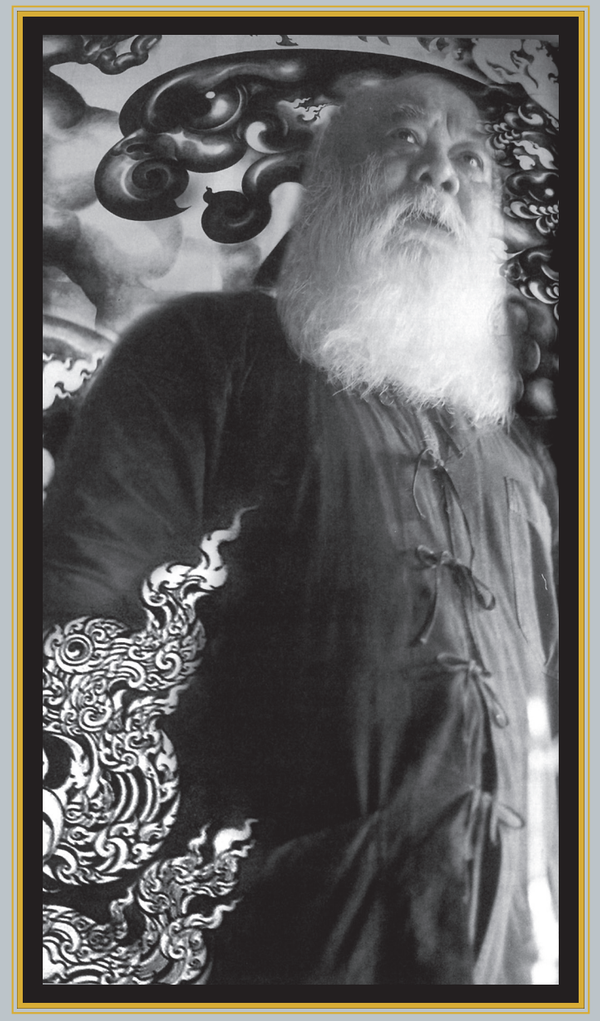

คงไว้ซึ่ง จิตวิญญาณ อหังการ บนผืนผ้าใบ

BOT MAGAZINE ฉบับนี้ ขอเป็นตัวแทนธนาคารแห่งประเทศไทย แสดงความไว้อาลัยแด่ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ 'ถวัลย์ ดัชนี' ที่จากไป พวกเรานอกจากจะได้ภูมิใจกับงานศิลป์ของท่านที่ ธปท. มีอยู่ถึง 3 ภาพแล้ว แนวทางศิลปะของท่าน ...ยังฉุดใจให้ยำเกรง และสะกดไว้ให้พึงระลึกถึงผิดชอบชั่วดี ผ่านปรัชญาที่ลึกซึ้งและทีแปรงที่สะบัดพลิ้ว...

ผลงานของท่าน... เราจะดูแลรักษา เป็นสมบัติของชาติที่ยั่งยืนกับผืนผ้าใบ ของท่านตลอดไป ด้วยความอาลัยและเคารพ

การเป็นศิลปินที่ครองอุดมการณ์โดยไม่สั่นไหวไปตามกระแสสังคมว่ายากแล้ว ทว่าการเป็นศิลปินที่หนักแน่นในอุดมการณ์ สร้างชื่อเสียงจากผลงาน และสร้างคุณอเนกอนันต์แก่วงการศิลปวัฒนธรรมไทยและโลกได้นั้นยากยิ่งกว่ามากนัก

หากแต่ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ประจำปี พ.ศ. 2544 นามว่า 'ถวัลย์ ดัชนี' สามารถทำได้

ย้อนกลับไปสู่คืนวันก่อนที่ 'จักรพรรดิบนผืนผ้าใบ' จะได้รับการเชิดชู ท่านฝ่าเปลวไฟแห่งอุปสรรคนานา เคยทำตัวตนหลุดหายไปในวัยเรียน กระทั่งได้พระคุณที่สามของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีมากระตุ้นเตือน จนกลับมาค้นพบแนวทางของตัวเอง หลังจากนั้นท่านก็มุ่งสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เรื่อยมา ว่ากันว่า ผลงานของท่านจะเป็นไปในแนวทางเซอร์เรียลลิสต์ (Surrealist) หรือเหนือจริง มีการผสมผสานระหว่างความเป็นไทยและเทคนิคสมัยใหม่ ใช้การสื่อสารที่มีพลังค่อนข้างรุนแรง น่าเกรงขาม และน่าสะพรึงกลัว หากแต่ลุ่มลึกและแข็งแกร่ง สะท้อนผ่านฝีแปรง การถมสี และเนื้อหาของภาพ

ชื่อ : ไม่ระบุชื่อ
เทคนิค : สีน้ำมันและทองคำเปลวบน Canvas
แนวคิด : นำหลักคติความเชื่อของโบราณมาประยุกต์ในการจัดภาพเพื่อสะท้อนถึงความสมดุลของโลกธาตุ ความสมดุลของโลก และสรรพสิ่งล้วนเกี่ยวพันกันทั้งมวล มีการรับอิทธิพลบางส่วนจากศิลปกรรมตะวันตก โดยนำรูปแบบของทัศนธาตุรูปทรงเข้ามาประกอบเข้ากับโครงสร้างหลักทางองค์ประกอบที่พัฒนามาจากภาพมารผจญในเนื้อหาที่สะท้อนความเชื่อทางศาสนา ความเชื่อในพื้นถิ่น
ขนาด : 150 x 102 (กว้าง x ยาว / ซม.)

ส่วนใหญ่จะชี้ชวนให้เห็นปรัชญาทางพระพุทธ-ศาสนา ที่ท่านได้ถ่ายทอดภาพขุมนรกในห้วงคำนึงต่าง ๆ สื่อความถึงบาปบุญและกิเลสในตัวมนุษย์ กระทั่งกลายเป็นแนวทางที่ชัดเจนของท่านในที่สุด นำพามาสู่ฉายาที่ครองร่วมกับเพื่อนศิลปินรุ่นน้องว่า '**เฉลิมชัย-สวรรค์ ถวัลย์-นรก**' โดยในระยะแรกผลงานของท่านถูกระบอบความคิดแกนอนุรักษ์ในสังคมไทยปิดกั้น ทำให้ต้องนำพลังไอเดียทั้งหมดไปสร้างชื่อเสียงนอกประเทศอยู่นาน จึงกลับมาเผยแพร่งานพุทธศิลป์ในแผ่นดินแม่ จนชื่อเสียงของท่านขจรขจายไปทั่ว และได้รับการยกย่องให้เป็นจักรพรรดิบนผืนผ้าใบในที่สุด

ทั้งชีวิตและจิตวิญญาณของท่านทุ่มเทให้กับงานศิลปะแนวพุทธศิลป์จนสุดแรง โดยท่านได้กลับไปยังภูมิลำเนาเดิม จังหวัดเชียงราย สร้างศิลปสถานบนพื้นที่กว่า 100 ไร่ ในอำเภอนางแล ใช้ชื่อว่า 'บ้านดำ' เพื่อให้เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมคู่บุญของชาติไทย

"นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์ สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา" สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส นิพนธ์ไว้เมื่อ 160 ปีก่อนหน้า เพื่อบอกว่า

ชื่อ : อนาคต
เทคนิค : สีน้ำมันและทองคำเปลวบน Canvas
แนวคิด : นำหลักคติความเชื่อของโบราณมาประยุกต์ในการจัดภาพเพื่อสะท้อนถึงความสมดุลของโลกธาตุ ความสมดุลของโลก และสรรพสิ่งล้วนเกี่ยวพันกันทั้งมวล มีการรับอิทธิพลบางส่วนจากศิลปกรรมตะวันตก โดยนำรูปแบบของทัศนธาตุรูปทรงเข้ามาประกอบเข้ากับโครงสร้างหลักทางองค์ประกอบที่พัฒนามาจากภาพมารผจญในเนื้อหาที่สะท้อนความเชื่อทางศาสนา ความเชื่อในพื้นถิ่น
ขนาด : 200 x 229 (กว้าง x ยาว / ซม.)
ปีที่สร้างผลงาน : 2535

เป็นธรรมดาโลกที่ร่างกายของบุคคลย่อมสูญสลายไปตามกาลเวลา หากแต่ชื่อเสียงที่สั่งสมมายังคงอยู่ เฉกเช่นอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี แม้ร่างของท่านจะจากไปในวัย 74 ปี แต่ผลงานอันทรงคุณค่าของท่านจะยังคงทำให้ชื่อของท่านกึกก้องอยู่ตราบนาน และส่วนหนึ่งของมรดกจากภูมิปัญญาของท่านก็ได้ถูกประดับแสดงไว้ ณ ธปท. ที่เปิดโอกาสให้คนไทยมาเสพงานศิลป์และร่วมรำลึกถึง อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี ร่วมกัน

ถวัลย์ ดัชนี

(พ.ศ. 2482 - 2557)

เกิด
เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2482
(ถึงแก่อนิจกรรมวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2557)

การศึกษา
อาชีวศึกษา โรงเรียนเพาะช่าง
ปริญญาตรี (เกียรตินิยม) คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปริญญาโท สาขาจิตรกรรมฝาผนังอนุสาวรีย์ผังเมือง ราชวิทยาลัยศิลปแห่งชาติ อัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์
ปริญญาเอก สาขาอภิปรัชญา และสุนทรียศาสตร์ ราชวิทยาลัยศิลปแห่งชาติ อัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์

รางวัลและเกียรติยศ
- พ.ศ. 2513 รางวัลที่ 2 การประกวดศิลปกรรมวังสวนผักกาด
- พ.ศ. 2528 รางวัลเกียรติยศเหรียญทองจากสมาคมสถาปนิกสยาม ในฐานะจิตรกรผู้สร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย
- พ.ศ. 2540 ได้รับคัดเลือกจากองค์การสหประชาชาติ ให้เป็นผู้แทนวัฒนธรรมทางศิลปะภาคตะวันออกไปแสดงผลงานที่นิวยอร์ก ปารีส โรม ลิสบอน แคนเบอร์รา และโตเกียว ตามลำดับ
- พ.ศ. 2544 รับการประกาศนามให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) และได้รับคัดเลือกจาก Fukuoka Asian Culture Prize Committee ให้รับรางวัล Arts and Culture Prize ค.ศ. 2001
- พ.ศ. 2545 รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นจตุตถดิเรกคุณาภรณ์

ชื่อ : Star's Seed
เทคนิค : สีน้ำมันและทองคำเปลวบน Canvas
แนวคิด : นำหลักคติความเชื่อของโบราณมาประยุกต์ในการจัดภาพเพื่อสะท้อนถึงความสมดุลของโลกธาตุ ความสมดุลของโลก และสรรพสิ่งล้วนเกี่ยวพันกันทั้งมวล มีการรับอิทธิพลบางส่วนจากศิลปกรรมตะวันตก โดยนำรูปแบบของทัศนธาตุรูปทรงเข้ามาประกอบเข้ากับโครงสร้างหลักทางองค์ประกอบที่พัฒนามาจากภาพมารผจญในเนื้อหาที่สะท้อนความเชื่อทางศาสนา ความเชื่อในพื้นถิ่น
ขนาด : 200 x 400 (กว้าง x ยาว / ซม.)
ปีที่สร้างผลงาน : 2524

รำพันจาก สหายศิลป์

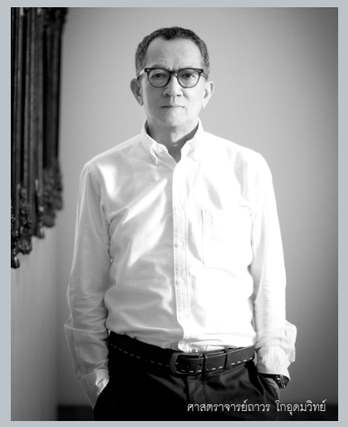
ศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์

เวิ้งฟ้าของแวดวงศิลปวัฒนธรรมไทยในช่วงนี้เหมือนผจญอยู่ในความมืดหม่น เพราะยังไม่ทันที่เมฆดำทะมึนจะเคลื่อนคล้อยไป มรสุมลูกใหญ่ก็ถาโถมโหมกระหน่ำเข้ามาอีกระลอก ประหนึ่งว่าฟ้ากำลังคำรามร้องให้แก่การสูญเสีย 2 บุคคลสำคัญในวงการศิลป์ ทั้ง ‘ถวัลย์ ดัชนี’ และ ‘ประหยัด พงษ์ดำ’ 2 ศิลปินแห่งชาติที่สร้างสรรค์ผลงานเอาไว้ให้เป็นสมบัติของชาติอย่างเหลือคณานับ ยังความโศกเศร้ามาสู่ชนชาวไทย และสหายร่วมวงการที่มีสัมพันธไมตรีอันดีต่อทั้ง 2 ท่าน อย่าง ศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์ ศิลปินชั้นครู ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์สาขาวิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาพซ้าย - ชื่อผลงาน : อนาคต
ศิลปิน : ถวัลย์ ดัชนี
ภาพขวา - ชื่อผลงาน : ยามเช้า
ศิลปิน : ประหยัด พงษ์ดำ
สถานที่จัดแสดง : ธปท. อาคาร 1 ชั้น 5 โซนผู้ว่าการ

‘ถาวร โกอุดมวิทย์’ ถึง ‘ถวัลย์ ดัชนี’

ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่าง ศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์ ศิลปินชั้นครูผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์สาขาวิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี นั้น นับว่าเป็นมากกว่ามิตรสหายในวงการศิลปินทั่วไป หากแต่ยังเต็มไปด้วยความเคารพชื่นชมในทุก ๆ วิถีทางการใช้ชีวิต แม้ว่าภาพลักษณ์ของจักรพรรดิแห่งผืนผ้าใบอาจทำให้อาจารย์ถาวรในฐานะรุ่นน้อง รู้สึกตื่นกลัวในช่วงเริ่มต้นความสัมพันธ์ ทว่าเมื่อได้เชื่อมมิตรภาพถึงกันแล้ว ก็ทำให้เขาพบกับสิ่งดี ๆ ในชีวิต

“ผมกับพี่ถวัลย์มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเสมอมา ผมคิดว่าผมอาจจะเป็นศิลปินหนึ่งในไม่กี่คนที่เคยนอนห้องเดียวกับท่าน ท่านเป็นคนน่ารักมาก ผมพูดได้เต็มปากเต็มคำเลยว่า ถ้าผมไม่ได้สนิทสนมกับท่าน ชีวิตของผมคงสูญหายสิ่งดี ๆ ไปเยอะ

“ใครได้อยู่ใกล้พี่ถวัลย์จะมีความสุข ท่านมีอารมณ์ขันมาก ชอบทำให้คนรอบข้างหัวเราะ และมีอะดรีนาลีน (Adrenaline) หลั่งได้ตลอดเวลา ราวกับว่าท่านกำลังบรรเลงซิมโฟนี ที่มีทั้งจังหวะของความน่ากลัว ความสนุกและความโลดโผน คราใดที่เราโอ้อวด ท่านจะมีวาทกรรมที่ปราบเรา ยามที่หมองเศร้า ท่านจะมีวาทกรรมที่กระตุ้นเตือนให้เราพลุ่งพล่าน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ท่านจะไม่ให้เราหยุดหัวเราะเมื่อได้อยู่เคียงข้างท่าน”

รอยยิ้มที่ระบายอยู่บนใบหน้าท่านอาจารย์ถาวรเมื่อนึกถึงศิลปินเอกรุ่นพี่ สะท้อนความผูกพันกลมเกลียวของศิลปินชั้นครูในวงการศิลปะไทย เป็นภาพของรุ่นพี่ที่จุดประกายแรงบันดาลใจให้รุ่นน้องเดินตาม

“ท่านเป็นอัจฉริยภาพทางศิลปะตัวจริง ผมได้เรียนรู้หลายเรื่องราวจากท่าน โดยเฉพาะวิธีคิด ท่านเป็นคนที่รอบรู้ครอบจักรวาล ท่านเป็นบุคคลเดียวด้วยซ้ำที่ผมเห็นว่าได้สร้างงานเชิงเซอร์เรียลลิสต์ (Surrealist) หรือเหนือจริง โดยมีกลิ่นของความเป็นไทยเคลือบอยู่ มันเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของท่าน แล้วท่านก็ยืนหยัดสร้างสรรค์ผลงานในแนวทางนี้ตราบจนสิ้นลม”

แม้ว่าสัจธรรมแห่งชีวิตได้เดินหน้ามาพรากจักรพรรดิแห่งผืนผ้าใบไปจากวงการทัศนศิลป์ไทยแล้ว หากแต่ร่องรอยความอหังการบนผืนผ้าใบของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี จะยังคงทรงคุณค่าอยู่ไม่เสื่อมคลาย

‘ถาวร โกอุดมวิทย์’ ถึง ‘ประหยัด พงษ์ดำ’

แม้สะพานเชื่อมสัมพันธ์ระหว่าง ศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ และศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์ จะมีจุดเริ่มต้นมาจากการเป็นครูและลูกศิษย์ ทว่าช่องว่างระหว่างความสัมพันธ์ถูกกลบให้เนียนสนิทด้วยมิตรจิตมิตรใจที่ทั้ง 2 ท่านมอบให้แก่กัน ความเป็นครูและลูกศิษย์ถูกแทนที่ด้วยการที่อาจารย์ถาวร ยกให้ท่านเป็นเสมือนพ่ออีกคน

“ก่อนที่ผมจะเข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ชื่อของท่านอาจารย์ประหยัด ก็โด่งดังในฐานะของการเป็นศิลปินผู้มีความสามารถ ซึ่งผมชื่นชมท่านอยู่ในใจอยู่แล้ว ยิ่งพอได้มาเรียนวิชาภาพพิมพ์กับท่าน ผมก็ยิ่งได้เห็นความอุตสาหะ ความขยันหมั่นเพียร และกระบวนการคิดในการสร้างงานของท่าน ท่านเป็นครูโดยแท้จริง แนะแนวทางทั้งในเรื่องงานศิลปะและการใช้ชีวิต ทุกเช้าที่มาถึงมหาวิทยาลัย ผมมักจะไปหาท่านเพื่อฟังเรื่องเล่าต่าง ๆ ท่านชอบแชร์ประสบการณ์ และเป็นนักเล่าเรื่องตลกตัวยง ใครได้อยู่ใกล้เป็นต้องยิ้ม ความสนิทสนมระหว่างผมกับท่านทำให้ผมเกิดความเคารพเสมือนว่าท่านเป็นพ่อของผม มีอะไรก็ช่วยเหลือเกื้อกูล ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน สิ่งเหล่านี้เป็นรายละเอียดที่ติดตาตรึงใจผมมาจนถึงทุกวันนี้”

แม้ว่าในช่วงหลัง อาจารย์ประหยัดจะเกษียณอายุราชการจากการเป็นคณบดีและอาจารย์สอนศิลปะที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากรแล้ว แต่ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะท่านยังคงทำงานในฐานะศิลปินอย่างต่อเนื่องจวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต ทั้งท่านยังมอบโอกาสดี ๆ ให้เด็กรุ่นใหม่ด้วยการถ่ายทอดวิชาอย่างไม่หวงห้าม

“ตลอดระยะเวลา 60-70 ปี ที่ท่านอยู่ในวงการศิลปะ ท่านไม่เคยหยุดสร้างสรรค์งาน ผลงานของท่านส่วนใหญ่จะเป็นศิลปะภาพพิมพ์ นับว่าท่านเป็นผู้บุกเบิกศิลปะภาพพิมพ์คนแรก ๆ ของเมืองไทย ผมพูดได้เลยว่าท่านเป็นศิลปินภาพพิมพ์คนแรกที่ทำงานภาพพิมพ์ให้ปรากฏสู่สายตาสาธารณชนอย่างจริงจัง ท่านทำงานอย่างหนักเพื่อพัฒนาวงการภาพพิมพ์ ทั้งท่านเป็นคนให้โอกาสคน เมื่อท่านเกษียณไปก็ยังวนเวียนมาดูลูกศิษย์ลูกหาอยู่เสมอ หากใครมาขอคำชี้แนะจากท่าน ท่านก็ถ่ายทอดอย่างหมดเปลือก เชื่อว่าสิ่งที่ท่านทำมาโดยตลอดจะทำให้วงการศิลปะไทยไม่แห้งแล้งอับเฉาแน่นอน”

การสูญเสียศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ อาจทำให้แนวทางศิลปะที่ท่านดำเนินการสร้างสรรค์มาอย่างต่อเนื่องกว่าครึ่งศตวรรษต้องยุติลง แต่เชื่อว่าผลงานของท่านจะกลายเป็นวัตถุพยานทางศิลปะและวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านศิลปะภาพพิมพ์ จะต้องจารึกชื่อของท่านไว้ในฐานะตำนานของศิลปินภาพพิมพ์สืบไป

*ติดตามประวัติและผลงานของศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ ได้จาก คอลัมน์ Our Pride & Heritage / The Arts, BOT MAGAZINE ฉบับที่ 4/2557

จดหมายจากผู้ว่าการ ถึง อาจารย์ป๋วย

ตุลาคม 2557

เรียน อาจารย์ป๋วยที่เคารพ

ปัจจุบันไทยอยู่ระหว่างการปฏิรูปครั้งใหญ่ ทั้งการปรับโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ซึ่งมีการคัดสรรผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมวางข้อกำหนด กฎเกณฑ์ และกติกาขึ้นใหม่ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน เพื่อให้ประเทศสามารถพัฒนา และก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงมีเสถียรภาพ รวมทั้งเป็นความพยายามป้องกันไม่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งเหมือนกับในอดีตที่ผ่านมาขึ้นอีก

แม้ว่า การปฏิรูปนับเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ เพราะเป็นการกำหนดทิศทางของอนาคต แต่สิ่งสำคัญที่ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน คือการวางกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ก็เช่นเดียวกัน หลังจากผ่านการปรับโครงสร้างองค์กรครั้งใหญ่ภายใต้พระราชบัญญัติ ธปท. ฉบับแก้ไขปี พ.ศ. 2551 การปฏิรูปที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงกระบวนการตัดสินนโยบาย ที่สมัยก่อนการตัดสินใจทำนโยบายสำคัญ ๆ ของ ธปท. จะรวมอยู่ที่บุคคลคนเดียวคือ ผู้ว่าการ แต่หลังจากมีการปรับปรุงกฎหมายแล้ว ได้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่คณะบุคคลต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การตัดสินใจในเชิงการบริหารงานทั่ว ๆ ไป จะทำผ่านคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย (กกธ.) การตัดสินใจในเรื่องนโยบายการเงินจะเป็นการตัดสินใจร่วมกัน โดยคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ในขณะที่คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) จะดูแลเรื่องของนโยบายสถาบันการเงิน อย่างนี้ เป็นต้น ซึ่งการมีคณะกรรมการชุดต่าง ๆ หลายชุดใน ธปท. นับเป็นเรื่องที่ดี จะได้มีการเชื่อมมุมมอง ความคิดเห็น ประสบการณ์ รวมถึงเสริมสร้างธรรมาภิบาล ผ่านระบบ Check and Balance ที่มากขึ้น

อาจารย์ครับ ในมุมมองที่มีความหลากหลายและรอบด้านมากขึ้นเหล่านี้ ได้เพิ่มความท้าทายในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Common Vision) ที่ชัดเจนระหว่างคณะกรรมการชุดต่าง ๆ กับ ธปท. เพื่อให้เป้าหมายการกำหนดนโยบายของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ เป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อผลักดันภารกิจของ ธปท. ไปถึงจุดหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหาก 'วิสัยทัศน์ร่วม' ไม่เกิดแล้ว ย่อมส่งต่อไปถึงปัญหาในทางปฏิบัติงานและการสื่อสารขององค์กร และอาจทำให้ความน่าเชื่อถือของ ธปท. ถูกกระทบได้ในที่สุด ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ในช่วงปีแรกของการทำหน้าที่ผู้ว่าการ ผมจึงได้ผลักดันให้เกิดการประชุมร่วม เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ กับผู้บริหารระดับสูงของ ธปท. หรือที่เรียกว่า Board Retreat ขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการนำคณะกรรมการเหล่านี้มาหารือร่วมกันนี้ เสมือนกับเป็นการนำ 'หมวกหลายใบให้ซ้อนทับกันจนกลายเป็นหมวกใบเดียวกัน'

อาจารย์ครับ การประชุม Board Retreat ที่จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อต้นปี พ.ศ. 2554 เป็นช่วงหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจโลกครั้งใหญ่ในอเมริกาและในยุโรป ซึ่งประเทศไทยของเราโชคดีมาก ที่ได้รับผลกระทบไม่มาก ในการประชุมครั้งนั้น จึงเน้นเรื่องการซักซ้อมบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละชุดให้ชัดเจนลงไปครับว่า เรื่องไหนเป็นเรื่องของ กกธ. เรื่องไหนเป็น กนง. และจะมีการเชื่อมโยงเป้าหมายของคณะกรรมการต่าง ๆ อย่างไร เพราะความยากอยู่ที่การตีความกฎหมายให้ใช้ได้จริงในทางบริหารและปฏิบัติ ซึ่งในปีนั้นผมเองได้นำเครื่องมือบริหารจัดการเข้ามาช่วยในการวัดผลการทำงานหรือ Balanced Score Card (BSC) รวมทั้งการกำหนด Strategy Map ของ ธปท. ผลจากการประชุมครั้งแรกทำให้คณะกรรมการและผู้บริหาร ธปท. มีความเข้าใจถึงทิศทางและเป้าหมายของ ธปท. ดีขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2555 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ผมได้นำเรื่องยุทธศาสตร์องค์กร (Strategy Map) มาต่อยอดทางความคิดกับที่ประชุมกับกรรมการชุดต่าง ๆ โดยเฉพาะได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์องค์กร มีทั้งหมด 9 ด้าน อยู่ในกรอบเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2555 - 2559) มาหารือกับที่ประชุม ซึ่งได้ใช้ต่อเนื่องมาจนถึงวันนี้ ได้แก่

1. **ด้านการประสานนโยบายเศรษฐกิจการเงิน** มีความจำเป็นที่ ธปท. ต้องร่วมกันคิดและกำหนดกรอบเป้าหมายในการผสานนโยบายเศรษฐกิจร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำให้เศรษฐกิจไปได้ และงานหลักเรื่องรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจก็ไปได้ด้วย

2. **ด้านอัตราแลกเปลี่ยน** เพื่อพัฒนาไปสู่จุดที่มีความยืดหยุ่นต่อความผันผวนได้ดี สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของโลกและมีระบบให้ภาคธุรกิจสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ดีขึ้น

3. **ด้านการบริหารจัดการเงินสำรองทางการ** เพื่อเพิ่มผลตอบแทนระยะยาวภายใต้กรอบที่ความเสี่ยงไม่เพิ่มขึ้น ซึ่งขณะนั้นกำลังเผชิญกับปัญหาเงินทุนไหลเข้า (Capital Inflow) มาก และมี Negative Carry อยู่ จะบริหารจัดการอย่างไร

4. **ด้านเสถียรภาพระบบการเงิน** โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราคิดถึงเรื่องการประสานงานนโยบายการเงิน กับนโยบายการกำกับดูแลสถาบันการเงิน รวมทั้งนโยบายการคลัง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการสอดส่องระบบการเงินที่มีการเชื่อมโยงกันทั้งในและนอกประเทศมากขึ้น

5. **ด้านการพัฒนาระบบสถาบันการเงิน** โครงสร้างของระบบสถาบันการเงินควรเป็นอย่างไร ส่งเสริมให้สถาบันการเงินตอบสนองความต้องการของภาคเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีศักยภาพในการแข่งขัน และมีเสถียรภาพ

6. **ด้านการพัฒนาระบบการชำระเงิน** พัฒนาระบบเพื่อประสิทธิภาพต้นทุนต่ำ มั่นคง ปลอดภัย มีความน่าเชื่อถือ และรองรับธุรกรรมระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดการพึ่งพาเงินสด

"ผมอยากให้ปรับปรุงงานในธนาคารนี้ให้สมกับเป็นธนาคารกลาง แต่ก่อนที่เราจะทำการ Operation เพื่อควบคุมการเงินของประเทศและควบคุมธนาคารอื่น ๆ ได้ เราจะต้องทำให้ Internal Organization ของเราให้มั่นคง"

7. **ด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน** เพื่อให้ความรู้ทางด้านการเงินและเพิ่มความรู้เท่าทันแก่ผู้บริโภค รวมทั้งให้คำปรึกษาและรับเรื่องร้องเรียน เพื่อดูแลให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมจากการใช้บริการทางการเงินจากสถาบันการเงินภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท.

8. **ด้านการสื่อสารภายในและภายนอก** สร้างการเข้าถึงและความเข้าใจกับทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และการสร้าง Brand Value ของ ธปท.

9. **ด้านทรัพยากรบุคคลและพัฒนาองค์กร** เพื่อให้เหมาะสมกับภารกิจสำคัญ และเพื่อมุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพของ ธปท.

ที่น่าสนใจ คือ Board Retreat ครั้งนั้น ยังได้ให้น้ำหนักต่อการเพิ่มบทบาทของ ธปท. ในด้านการพัฒนาประเทศ (Developmental Role) มากขึ้น แทนที่จะเน้นเฉพาะงานด้านเสถียรภาพแต่เพียงอย่างเดียว เพราะถ้าเราดูเรื่องการพัฒนาประเทศให้ดี ก็จะส่งผลที่ดีต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจด้วย ซึ่งผลการหารือในครั้งนั้นเป็นการบ้านที่ ธปท. ต้องพิจารณาอย่างลึกซึ้งสำหรับการวางบทบาทขององค์กรในอนาคต โดยไม่ก้าวข้ามบทบาทหน้าที่ของธนาคารกลางที่กำหนดตามกฎหมาย

อาจารย์ครับ Board Retreat ครั้งที่ 3 จัดขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม 2557 ที่เพิ่งผ่านไป ครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจกับความท้าทายในการทำนโยบายภายใต้บริบทที่การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของแต่ละประเทศอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ยังดูท่าทางไม่เบ็ดเสร็จ โดย ธปท. ได้ติดตามศึกษาความพยายามของธนาคารกลางหลายแห่งทั้งในสหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น ในการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจดังกล่าว เพราะว่า ปัจจุบันเศรษฐกิจโลกมีความซับซ้อนมากขึ้น เชื่อมโยงกันมากขึ้น และยังไม่มีใครสามารถสรุปได้ว่าแนวทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร ทำให้ ธปท. และคณะกรรมการนโยบายชุดต่าง ๆ ต้องเตรียมรับมือความท้าทายใหม่ ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ที่สำคัญคือ

1. **ความซับซ้อน** (Complexity) ในการดำเนินนโยบายการเงินหรือนโยบายเศรษฐกิจของประเทศก็ยังคงอยู่กับเรา แม้ประเทศไทยโชคดีไม่ได้อยู่ท่ามกลางวิกฤติ แต่ไทยเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบ และถ้าดูเหตุการณ์ที่สหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น และประเทศตลาดเกิดใหม่ต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญอยู่เวลานี้ ก็สะท้อนให้เห็นถึงความยุ่งยากมากในการวางนโยบายเศรษฐกิจที่ดีของประเทศหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะประเทศที่มีเศรษฐกิจเปิด และจากประสบการณ์ของ ธปท. ในช่วงที่ผ่านมา

เห็นได้ว่าเครื่องมือเพียงหนึ่งเดียวอาจไม่เพียงพอ และอาจจะต้องใช้กลุ่มของเครื่องมือ ซึ่งหนีไม่พ้นที่จะต้องดูถึงความพอดี ของเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ และการผสมผสานของนโยบาย พูดถึงกรอบของนโยบาย และในท่ามกลางความซับซ้อนนี้ ก็จะต้องสร้างศักยภาพของตัวองค์กรที่มีองค์ความรู้ที่กว้างและลึก เพื่อรองรับความท้าทายจากความซับซ้อนเหล่านี้ด้วย

2. **ประสิทธิภาพ** (Efficiency) ในเรื่องนี้โจทย์ใหญ่ของประเทศขณะนี้คือ เรื่องการปฏิรูประบบรัฐวิสาหกิจ การปฏิรูปการลงทุนเอกชน เพราะจากการศึกษาของ ธปท. พบว่าศักยภาพการเติบโตของไทยเริ่มถดถอยจากอดีต ศักยภาพของประเทศเวลานี้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาค ซึ่งเป็นโจทย์ของความท้าทายนโยบายทางด้าน Supply Side รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานการศึกษา เทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งเป็นความยากว่า ธปท. จะเข้าไปเกาะเกี่ยวอย่างไร เพราะแม้นโยบายการเงินจะไม่สามารถเร่งศักยภาพของประเทศในระยะยาวได้โดยตรง แต่ในส่วนของ ธปท. จะปฏิเสธว่าเราไม่มีเครื่องมือเสียเลยก็ไม่ได้ เพราะความจริง ธปท. กำกับดูแลสถาบันการเงิน ดูแลระบบชำระเงิน ที่น่าจะช่วยสนับสนุนพัฒนาการด้าน Supply Side ได้บ้าง

3. **การลดการเหลื่อมล้ำ** (Inclusion) ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับบทบาทด้าน Developmental Role ต่อเนื่องจากการประชุม BOT Retreat เมื่อปี 2555 ซึ่ง ธปท. ได้นำมาดำเนินการต่อหลายเรื่อง เช่น การช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) การคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน และเรื่องการยื่นมือสู่ภูมิภาคหรือ Connectivity ร่วมกับกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม (CLMV) ประเด็นเหล่านี้ ธปท. ได้ทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทุกภาคส่วนในประเทศได้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

อาจารย์ครับ ทั้งหมดที่ผมเล่าให้อาจารย์ฟังหมดนี้ เพราะผมเชื่อว่าตลอด 12 ปีที่อาจารย์ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ อาจารย์คงต้องหาดุลยภาพกับการทำงานโดยมองบทบาทของ ธปท. ในวันนี้ และวางทิศทางบทบาทขององค์กรในอนาคต แต่งานดังกล่าวไม่ได้อยู่ที่ผู้ว่าการ ธปท. คนเดียว หากแต่อยู่ที่คณะกรรมการทุกชุด และผู้บริหาร ธปท. ที่จะต้องสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันว่าเราจะจัดการและรับมือกับความท้าทายนี้อย่างไร ทุกคนต้องร่วมมือ ร่วมพลังกันทั้งองค์กร ไม่ว่าคณะกรรมการชุดต่าง ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงตัวกรรมการไปอย่างไร เรายังคาดหวังว่าจะยังคงเห็นการสานต่อวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการทุกชุดอย่างต่อเนื่องต่อไป

ภารกิจในการนำพาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ เพื่อความเป็นอยู่ยั่งยืนของคนไทย การจะก้าวไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้ ภารกิจที่สำคัญ คือ จะต้องสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันภายใน ธปท. ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เดินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เหมือนดั่งที่อาจารย์ได้เคยผลักดันในช่วงที่ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ ตามคำกล่าวที่ว่า "ผมอยากให้ปรับปรุงงานในธนาคารนี้ให้สมกับเป็นธนาคารกลาง แต่ก่อนที่เราจะทำการ Operation เพื่อควบคุมการเงินของประเทศ และควบคุมธนาคารอื่น ๆ ได้ เราจะต้องทำให้ Internal Organization ของเราให้มั่นคง" ผมขอสัญญาว่าจะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถในช่วงปีสุดท้ายของการทำหน้าที่ผู้ว่าการ ธปท. ในการนำพา ธปท. ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

วรนาถ อนุสสรนิติสาร

'ดีเอ็นเอ ธปท.' ที่แตกหน่อสู่โรงเรียน 'เพลิน'

จากนักเศรษฐศาสตร์สายวิชาการที่ทำงานในธนาคารแห่งประเทศไทย เธอผู้นี้เลือกที่จะเดินออกจาก 'พื้นที่' ที่คนทั่วไปเรียกว่า 'มีความมั่นคงสูง' ในชีวิตการทำงาน หรือ Comfort Zone' ไปเสี่ยงเริ่มต้นใหม่บนเส้นทางเดินที่เธอเลือกด้วยใจรัก กับธุรกิจโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษภายใต้แนวคิด 'Play & Learn' หรือ 'เพลิน' ที่เชื่อว่าการเรียนภาษาอังกฤษต้องเพลิดเพลิน เพื่อกระตุ้นให้เด็กต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษไปตลอดชีวิต

'BOT MAGAZINE' ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจาก 'ศิษย์เก่า ธปท.' ผู้ผันตัวเองไปเป็นคุณครูเจ้าของและผู้ก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษที่ชื่อว่า 'เพลินเซ็นเตอร์ภาษาอังกฤษ' **คุณวรนาถ อนุสสรนิติสาร** มาพูดคุยถึงความทรงจำและความประทับใจเมื่อครั้งยังทำงานกับ ธปท. และเรื่องราวการบุกเบิกธุรกิจโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษคอนเซ็ปต์ใหม่ของเธอ

จากลูกหลานสู่พนักงาน ธปท.

คุณวรนาถเริ่มเข้าทำงานใน ธปท. เมื่อปลายปี พ.ศ. 2521 แต่ความผูกพันกับ ธปท. เรียกได้ว่ามีมาตั้งแต่กำเนิด เพราะคุณแม่ของเธอทำงานที่ ธปท. ต่อมาก็ได้สอบชิงทุนไปเรียนต่อด้านเศรษฐศาสตร์ที่ประเทศอังกฤษ

เมื่อเรียนจบ เธอกลับมาทำงานที่ ธปท. โดยเริ่มต้นที่ฝ่ายวิชาการในหน่วยดุลการชำระเงินเป็นเวลาไม่ถึง 1 ปี จากนั้นหน่วยการเงินระหว่างประเทศก็ได้ขอตัวให้ไปร่วมงานด้วย ซึ่งที่นี่เธอได้ใช้ความชำนาญทางภาษาอังกฤษทำงานให้กับหน่วยงานอยู่หลายปี ก่อนจะถูกย้ายไปเป็นหัวหน้าหน่วยวิเทศสัมพันธ์คนแรก

หน่วยวิเทศฯ เป็นหน่วยงานใหม่แยกออกมาจากหน่วยการเงินระหว่างประเทศ มีหน้าที่ตอบจดหมาย, เตรียมสุนทรพจน์เป็นภาษาต่างประเทศ, รับแขกต่างประเทศ, จัดประชุมทวิภาคีและการประชุมระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ธนาคารโลกและไอเอ็มเอฟโดยตรง เธอทำงานที่หน่วยนี้ 7 ปี ก็ย้ายมาอยู่หน่วยนโยบายและแผนได้เพียง 1 ปี จึงตัดสินใจลาออก

"เหตุผลที่ลาออก คิดว่าเพราะมีความเป็นตัวของตัวเองสูงมากไป ตลอดเวลาที่อยู่ ธปท. จะมีคำถามเกิดขึ้นในใจเป็นระยะ ๆ ว่า เรายังมีทักษะอะไรที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานหรือเปล่า คงเป็นเพราะชีวิตใน ธปท. ดีมากและมีเสถียรภาพมาก จนรู้สึกมั่นคงเกินไป"

16 ปีแห่งความประทับใจในรั้ว ธปท.

แม้จะเป็นความตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่จะเดินออกมาจาก Comfort Zone ที่ ธปท. แต่เมื่อถึงเวลาจริง ๆ คุณวรนาถยอมรับว่า เธอเสียน้ำตาเป็นถังให้กับเพื่อนร่วมงาน และ 16 ปีแห่งความหลังใน ธปท.

"ความประทับใจระหว่างที่อยู่ ธปท. คือ คนที่ทำงาน ธปท. พวกเราจะพูดจาภาษาเดียวกัน เพราะเรามีหลักการร่วมกันอยู่ระดับหนึ่งคือ การทำเพื่อชาติและส่วนรวมเป็นหลัก เพราะถ้าเราอยากได้เงิน เราคงไปอยู่แบงก์พาณิชย์หรือสถาบันการเงิน ซึ่งจุดยืนนี้ก็เลยทำให้เราคุยกันรู้เรื่องในระดับหนึ่งทันที"

ส่วนผลงานที่เธอประทับใจคือ การจัดงานประชุมนานาชาติของธนาคารโลกและไอเอ็มเอฟ เมื่อปี พ.ศ. 2534 ในช่วงที่เธอทำงานอยู่หน่วยการเงินระหว่างประเทศ โดยเธอเป็นคนรับช่วงทำงานนี้ตั้งแต่เริ่มแรก

จุดประกายสู่ธุรกิจโรงเรียน 'เพลิน'

หลังจากออกจาก ธปท. คุณวรนาถได้เข้าทำงานที่สำนักพิมพ์ผู้จัดการ ตามคำแนะนำของ ศาสตราจารย์ ดร. ขัยอนันต์ สมุทวณิช ญาติผู้ใหญ่ของเธอ ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้บังคับการของวชิราวุธวิทยาลัย และต่อมาได้ชวนเธอไปสอนภาษาอังกฤษเด็กเล็กที่นั่น จากนั้นไม่นาน คุณสนธิ ลิ้มทองกุล ปรึกษาเธอว่า อยากลงทุนเกี่ยวกับการศึกษาจะทำอะไรดี เธอแนะนำว่า โรงเรียนสอนภาษาอังกฤษน่าจะดี

คุณสนธิเห็นดีด้วยจึงตั้งใจจะเปิดโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษ โดยเธอขอร่วมมีหุ้น 40% แต่พอถึงเวลาวางเงินมัดจำ คุณสนธิประสบปัญหาทางการเงิน คุณพ่อและสามีของเธอแนะนำให้ทำเองโดยลดขนาดลงมา โดยมีคำยืนยันจากคุณสนธิว่า เธอเหมาะแล้วที่จะทำโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษ เนื่องจากตลอดเวลาที่เธอทำงานที่ผู้จัดการ ดวงตาของเธอมีประกายมากที่สุดตอนที่ไปสอนที่วชิราวุธฯ จากนั้นไม่นาน โรงเรียนสอนภาษาอังกฤษชื่อว่า 'เพลิน' จึงเกิดขึ้น

พัฒนาการ 15 ปีของคอนเซ็ปต์ 'เล่นเพื่อรู้'

'เพลิน' ก่อตั้งขึ้นมาด้วยเจตนารมณ์ที่ว่า อยากให้เด็กไทยใช้ภาษาอังกฤษได้จริง ๆ โดยเรียนรู้แบบไม่เกร็ง บนความเชื่อว่า การเรียนอย่างเพลิดเพลินจะทำให้เด็กซึมซับเอาความรู้ และปลูกฝังให้เด็กรักการเรียนรู้ภาษาอังกฤษไปตลอดชีวิต

"แรกเริ่มเดิมที ตั้งใจจะเอาเทคนิคการละครมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ แต่ปรากฏว่าเปิดไปได้สักพัก มีคนพาลูกมาเรียนเพื่อสอบ TOEFL และ IELTS หลังจากได้หารือกับเพื่อนสามีที่เคยเปิดโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษมาก่อน เขาบอกว่า เมื่อตลาดต้องการอะไรก็ต้องปรับตัว จึงตกลงใจยอมสอน ผลปรากฏว่าเด็ก 2 คนที่มาเรียน สอบชิงทุนเล่าเรียนหลวงได้ทั้งคู่ หลังจากนั้นก็มีคนเข้ามาเรียนเพื่อเตรียมสอบชิงทุนเยอะมาก"

นับแต่นั้นเป็นต้นมา คุณวรนาถจึงเปิดการเรียนการสอนตามแนวคิดเพลินสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้นควบคู่ไปกับการเรียนการสอนกลุ่มติว โดยวิธีการสอนของเธอคือ เปิดโอกาสให้เด็กเลือกหนังสือนวนิยายภาษาอังกฤษตามนิสัยและความชอบของเด็ก ซึ่งในกลุ่มจะอ่านหนังสือไม่ซ้ำเรื่องกัน เมื่ออ่านจบจะต้องตอบคำถามกว้าง ๆ เช่น เกลียดตัวละครตัวไหนที่สุด, ถ้าเปลี่ยนตอนจบได้จะเปลี่ยนเป็นอย่างไร, ถ้าเข้าไปในละครได้จะทำอะไรบ้าง ฯลฯ แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาอังกฤษให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

"เชื่อมั่นในการอ่านแบบไม่บังคับ และเชื่อว่าการตั้งคำถามเป็นหัวใจของการเรียนรู้ จะตั้งคำถามอย่างไรให้เด็กมีจินตนาการและคิดวิเคราะห์เป็น ทุกวันนี้ไม่เคยมีวันไหนที่ไม่อยากตื่นเพื่อมาสอนเลย เพราะอยากฟังคำตอบพวกเขา เด็กทุกคนมีความคิดน่าเคารพ และเด็กคิดเป็น"

"คน ธปท. ซื้อไม่ได้ เรามีศักดิ์ศรี และเรามีจิตสาธารณะ ธปท. หล่อหลอมเรามาแบบนั้น ดังนั้น 'ดีเอ็นเอ' ของโรงเรียนนี้ ส่วนหนึ่งก็มี 'ดีเอ็นเอ ธปท.' อยู่ด้วย "

เธอใช้เวลาพิสูจน์อยู่หลายปี แต่วันนี้ การเรียนรู้แบบ 'เพลิน' ได้พิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิผลทางภาษาอังกฤษมากเช่นกัน ดูได้จากเด็ก ๆ ที่เริ่มเรียนด้วยวิธีการนี้ตั้งแต่ ม.1 เมื่อหลายปีก่อน ปัจจุบัน หลายคนเรียนอยู่ MIT บ้างก็เรียนแพทย์แล้ว และหลายคนก็ได้ทุนเล่าเรียนหลวง รวมถึงทุนอื่น ๆ อีกมากมาย

จาก ธปท. ถึงธุรกิจโรงเรียน บนความภูมิใจในจุดยืนเดิม

"โชคดีมากที่ตั้งแต่เรียนจบก็ได้ทำงานที่ ธปท. ภูมิใจที่เคยได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่น่าเชื่อถือที่สุดในประเทศไทย และที่สุดในโลกแห่งหนึ่งก็ว่าได้ เพราะคน ธปท. ซื้อไม่ได้ เรามีศักดิ์ศรี และเรามีจิตสาธารณะ ธปท. หล่อหลอมเรามาแบบนั้น ดังนั้น 'ดีเอ็นเอ' ของโรงเรียนนี้ส่วนหนึ่งก็มี 'ดีเอ็นเอ ธปท.' อยู่ด้วย แม้จะลาออกมา 20 ปีแล้ว แต่รู้สึกว่าดีเอ็นเอแบบ ธปท. ก็ยังมีอยู่ในตัวเรา"

สำหรับความรู้สึกที่มีต่อโรงเรียนเพลิน คุณวรนาถกล่าวว่า ภูมิใจมากที่ได้สร้างทีมงานและคุณครูที่มีน้ำใจ หนักเอาเบาสู้ ทำงานเต็มที่ด้วยความจริงใจที่มีต่อเด็ก และไม่มีใครที่หิวเงิน

ในฐานะ 'คุณครู' คุณวรนาถมักใช้ประสบการณ์ชีวิตของตัวเองมาเป็นข้อคิดเล่าให้นักเรียนฟังว่า ความสำเร็จในชีวิตอาจไม่ได้อยู่ที่การสอบชิงทุนได้ แต่อยู่ที่ความเข้าใจในตัวเองและสามารถมีความสุขบนความพอดีในแบบของตน โดยไม่ต้องเปรียบเทียบกับใคร ซึ่งนี่ต่างหากที่เป็นนิยามความสำเร็จในชีวิตของผู้หญิงที่ชื่อ 'วรนาถ อนุสสรนิติสาร'

ธนาคารเงา...
มหันตภัยคุกคามเศรษฐกิจจีน?

ในช่วงที่ผ่านมา ปัญหาภาคธนาคารเงา (Shadow Banking) ของเศรษฐกิจจีนเป็นปัญหาที่ทั่วโลกต่างจับตามองว่าจะเป็นปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในประเทศจีนหรือไม่ ทำให้เกิดคำถามขึ้นว่าปัญหาภาคธนาคารเงาในจีนเกิดจากอะไร และจะเป็นเพียงไข้หวัดธรรมดาที่อาจทำให้จีนสะดุดบ้าง แต่กินยาก็หาย หรือจะเป็นเชื้ออีโบลาที่จะฆ่าทำลายทั้งเศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจประเทศอื่นที่เกี่ยวข้องกับจีน

ที่ผ่านมาได้มีความพยายามในการกำหนดนิยามของคำว่าธนาคารเงาออกมาหลายนิยามด้วยกัน โดยมีรายละเอียดปลีกย่อยต่างกันไปบ้างเล็กน้อย ซึ่งในบทความนี้จะขอนิยามคำว่า '**ธนาคารเงา**' ตามความเห็นของ Financial Stability Board (2013) และ International Monetary Fund (2014) ว่า ธนาคารเงาคือการทำธุรกรรม 'ปล่อยสินเชื่อ' โดยไม่ได้รับการกำกับดูแลที่เหมาะสมจากทางการ อันก่อให้เกิด Regulatory Arbitrage ในระบบเศรษฐกิจ โดยธุรกรรมดังกล่าวอาจจะเกิดขึ้นในภาคธนาคารหรือภาคที่ไม่ใช่ธนาคารก็ได้

ภาคธนาคารเงาของจีนแบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ด้วยกัน คือ

1. สถาบันรับฝากเงินที่ไม่ได้รับการกำกับดูแลเหมือนธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) เช่น ธนาคารเถื่อน (Underground Bank)
2. สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารที่ทำหน้าที่คล้าย ธพ. เช่น Trusts, โรงรับจำนำ, สถาบันรับประกันความน่าเชื่อถือให้ธุรกิจ SMEs (Guarantors) และบริษัท Microcredit ที่เน้นให้สินเชื่อกับธุรกิจ SMEs และ
3. ธุรกรรมของ ธพ. ที่อยู่นอก Balance Sheet เช่น ธุรกรรม Wealth Management Products (WMPs)

สาเหตุหลักของปัญหาธนาคารเงาในจีน

สาเหตุหลักของปัญหาธนาคารเงาในจีน คือการที่ธุรกิจ SMEs ซึ่งมีอยู่จำนวนมากในประเทศจีนไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อจาก ธพ. เนื่องจาก SMEs ส่วนใหญ่ไม่มีความน่าเชื่อถือเหมือนธุรกิจขนาดใหญ่ จึงทำให้ ธพ. ไม่ค่อยปล่อยเงินกู้ให้กับ SMEs และจากการที่ ธพ. จีนทุกแห่งมีรัฐถือหุ้นอยู่ ธพ. จีนจึงมีแนวโน้มต้องการปล่อยกู้ให้บริษัทรัฐวิสาหกิจมากกว่า นอกจากนี้ การกำกับดูแล ธพ. จีนของธนาคารกลางจีน (PBOC) และคณะกรรมการกำกับดูแลด้านธนาคารจีน (CBRC) ค่อนข้างเข้มงวด เช่น มีการกำหนดสัดส่วน Reserve Requirement Ratio (RRR) และ Loan to Deposit Ratio (LDR) ที่ค่อนข้างสูง และมีการกำหนดโควตาจำกัดจำนวนสินเชื่อที่สามารถปล่อยให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ของเศรษฐกิจที่รัฐต้องการและไม่ต้องการสนับสนุน เป็นต้น จึงทำให้การทำธุรกรรมของ ธพ. จีนมีได้ค่อนข้างจำกัด

นอกจากนี้ การที่อัตราดอกเบี้ยของจีนยังไม่เป็นไปตามกลไกตลาดก็เป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้เกิดปัญหาภาคธนาคารเงา ปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสำหรับบุคคลธรรมดาถูกกำหนดไว้ที่ร้อยละ 3 ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราเงินเฟ้อของประเทศจีนที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง จึงหมายความว่าอัตราดอกเบี้ยแท้จริงที่คนได้รับจากการฝากเงินอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ทำให้คนจีนพยายามแสวงหาช่องทางการลงทุนอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ไปลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ทำให้ก่อนหน้านี้ราคาบ้านและที่ดินในจีนปรับตัวพุ่งสูงขึ้นมาก เป็นต้น

หนึ่งในช่องทางการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงที่คนจีนให้ความสนใจนอกเหนือจากภาคอสังหาริมทรัพย์ คือ **การลงทุนในผลิตภัณฑ์ WMPs หรือ Trusts** ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้ส่วนใหญ่ออกขายโดย ธพ. และให้ผลตอบแทนค่อนข้างสูง โดยกว่าครึ่งของ WMPs ให้ผลตอบแทนโดยเฉลี่ยร้อยละ 5-8 และ Trusts ให้ผลตอบแทนโดยเฉลี่ยร้อยละ 8-11 ซึ่งน่าสนใจกว่าการฝากเงินกับ ธพ. ที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดได้เพียงร้อยละ 3 และเนื่องจากคนมองว่า ธพ. ทุกแห่งเป็นรัฐวิสาหกิจ ภาครัฐน่าจะไม่ปล่อยให้เกิดปัญหา หลายคนจึงมองผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นเสมือนผลิตภัณฑ์เงินฝากที่ให้ดอกเบี้ยสูงกว่าทั่วไป ขณะที่ ธพ. เองก็เห็นโอกาสที่จะเพิ่มผลกำไรของธนาคาร เนื่องจากการทำธุรกรรมเงินกู้หรืออื่น ๆ ของ ธพ. จีนจะค่อนข้างมีข้อจำกัดมาก ธพ. บางส่วนจึงหันไปออก WMPs เพื่อดึงดูดลูกค้าและเพิ่มช่องทางหารายได้ ธพ. บางแห่งมีการไปตั้งบริษัท Trusts เพื่อมาซื้อหนี้ของ ธพ. ซึ่งจะทำให้สัดส่วนสินเชื่อของ ธพ. ลดลง ทำให้ ธพ. สามารถปล่อยกู้ได้มากขึ้น โดย ธพ. อาจช่วย Trusts หานักลงทุนโดยการเปิดขายผลิตภัณฑ์ Trusts ดังกล่าวให้กับลูกค้าของ ธพ. ทำให้นักลงทุนรายย่อยเข้าใจว่าผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นของ ธพ. เอง ซึ่งผลิตภัณฑ์ WMPs ที่ออกโดย ธพ. บางตัวยังอาจจะมีการไปลงทุนใน Trusts เหล่านี้ด้วย

เมื่อคนจำนวนมากต้องการซื้อ และ ธพ. หลายแห่งต้องการขาย จึงไม่น่าแปลกใจว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 เป็นต้นมา จำนวน WMPs และ Trusts ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งทั้งสองช่องทางได้ถูกมองเป็นช่องทางหลักของภาคธนาคารเงาของจีน โดยคาดว่าสัดส่วนโดยรวมของ WMPs และ Trusts คิดเป็นประมาณ ร้อยละ 60-70 ของธนาคารเงาทั้งหมดในจีน

นอกจากนี้ อีกสาเหตุหลักของปัญหาธนาคารเงาในจีนคือ**การระดมทุนของรัฐบาลท้องถิ่นผ่านการไปตั้งบริษัทเพื่อออกพันธบัตร LGFV Bonds** ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่า โดยปกติแล้วหลังจากรัฐบาลกลางจีนกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาของประเทศจีน รัฐบาลท้องถิ่นจะมีหน้าที่นำนโยบายไปทำให้เกิดผลปฏิบัติจริง (นอกเหนือจากนโยบายการพัฒนาของรัฐบาลท้องถิ่นเอง) ซึ่งในปี ค.ศ. 1994 มีการปฏิรูปโครงสร้างทางภาษีทำให้รัฐบาลท้องถิ่นได้รับส่วนแบ่งภาษีเพียงประมาณร้อยละ 40-50 ของรายรับของรัฐบาลทั้งหมด ในขณะที่สัดส่วนภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 70-80 ของภาระรายจ่ายของรัฐบาลทั้งหมด เป็นผลให้รัฐบาลท้องถิ่นต้องดิ้นรนหาเงินมาดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามที่ได้รับแนวทางจากรัฐบาลกลางเพื่อให้มลฑลของตนสู้มลฑลอื่นได้ ทั้งนี้ เนื่องจากก่อนหน้านี้รัฐบาลท้องถิ่นไม่สามารถออกพันธบัตรเองโดยตรงได้ จึงไปตั้งบริษัทเพื่อออกพันธบัตร LGFV Bonds มาระดมทุนไปใช้ในโครงการต่าง ๆ (LGFV Bonds จึงจัดเป็นหุ้นกู้เอกชน) โดยโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลท้องถิ่นไปลงทุนนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทนช้า (เช่น การสร้างถนน หรือทางด่วน) และอาจมีการลงทุนในภาคส่วนของเศรษฐกิจที่มีการผลิตเกินความต้องการในตลาด (Oversupply) และไม่มีประสิทธิภาพ (เช่น เหมืองถ่านหิน และเหล็ก) ซึ่งจัดเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยง แต่คนทั่วไปส่วนใหญ่กลับมองว่าพันธบัตรเหล่านี้ความเสี่ยงน้อยมาก เพราะเข้าใจว่าเป็นพันธบัตรของรัฐ

ปัญหาซับซ้อนขึ้นไปอีก เมื่อผลิตภัณฑ์ WMPs และ Trusts มีการไปลงทุนใน LGFV Bonds ด้วย และหลายครั้งอาจไม่มีการเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสม ทำให้นักลงทุนไม่รู้ว่าสัดส่วนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ตนซื้อไปลงทุนใน LGFV Bonds เท่าไร เป็นผลให้ประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ที่จะเข้าไปลงทุนได้คลาดเคลื่อน

กฎเกณฑ์ในการควบคุมธนาคารเงา

ในช่วงที่ผ่านมา ข้อกังวลเกี่ยวกับปัญหาธนาคารเงาในจีนมีมากขึ้น ทางการจีนเองก็ไม่ได้นิ่งดูดาย ได้**ออกกฎเกณฑ์มากมายมาควบคุมการเติบโตที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว** ตัวอย่างเช่น ห้ามการทำธุรกรรมประเภท Pooling ทั้งใน Trusts และ WMPs หรือมีการกำหนดให้ ธพ. แยกฝ่ายงาน WMPs และแยกบัญชี WMPs

ออกมาให้เห็นชัดเจน รวมถึงห้ามการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อให้ลูกค้าซื้อผลิตภัณฑ์ และมีการผ่อนคลายกฎเกณฑ์ที่มีข้อจำกัด (เช่น RRR และ LDR) เพื่อช่วยให้ ธพ. ขนาดเล็กสามารถปล่อยกู้ให้ SMEs ได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น ซึ่งการผ่อนคลายกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในช่วงหลายเดือนหลังนี้ได้ส่งผลให้ตัวเลขสัดส่วนภาคธนาคารเงาของจีนลดลง โดยสัดส่วนของ Trust Loans ในตัวเลข Total Social Financing ได้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่เดือนสิงหาคมเป็นต้นมา

เนื่องจากคนจีนส่วนใหญ่คาดว่าทางการจีนจะเข้ามาอุ้มผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหา จึงเกิดปัญหาต่อเนื่อง คือ ปัญหา Mispricing และปัญหา Moral Hazard จึงเป็นปัญหาใหญ่ในขณะนี้ ทั้งนี้ เมื่อต้นปี รัฐบาลกลางได้ประกาศว่าจะไม่เข้าช่วยเหลือผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหา แต่จะควบคุมให้ไม่ส่งผลกระทบเชิงระบบ (Systemic Risk) ต่อเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงคาดว่าในระยะอันใกล้น่าจะมีการเห็นการปิดตัวลงของ Trusts หรือ WMPs ที่มีปัญหามากขึ้น โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวกับ LGFV Bonds ภาคเหมืองถ่านหิน เหมืองเหล็ก เป็นต้น

ทั้งนี้ ปัญหาการปิดตัวลงของภาคธนาคารเงาที่มีปัญหา อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจจีนอยู่บ้าง แต่โดยรวมไม่น่าจะทำให้เกิดความเสี่ยงเชิงระบบ เนื่องจาก

1. **ธพ. จีนยังมีสถานะที่แข็งแกร่ง** ผลกำไรดี ตัวเลขหนี้เสียต่ำ และมีเงินทุนสำรองไว้ค่อนข้างมาก ซึ่งสามารถช่วยรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ ธพ. ส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับภาคธนาคารเงาจะเป็น ธพ. ขนาดกลางและเล็ก โดย ธพ. ใหญ่ 4 ธพ. ของจีนมีสัดส่วน WMPs อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำประมาณร้อยละ 6-8 เท่านั้น และ
2. **ปัญหาหนี้สินของรัฐบาลท้องถิ่นยังอยู่ในระดับที่สามารถจัดการได้** โดยรัฐบาลกลางยังมีศักยภาพทางการเงินมากพอหากต้องเข้าช่วยเหลือ และตัวรัฐบาลท้องถิ่นเองยังมีการถือครองสินทรัพย์จำนวนมากซึ่งในกรณีที่เลวร้ายที่สุดก็สามารถขายเพื่อมาชำระหนี้ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่ลืมว่ารัฐบาลท้องถิ่นไม่ใช่ผู้ร้าย การเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดทั้งหลายในจีนในช่วงที่ผ่านมา เกิดจากการลงทุนของรัฐบาลท้องถิ่นทั้งสิ้น และการลงทุนดังกล่าวแม้จะไม่ให้ผลตอบแทนเป็นตัวเงินสูง แต่เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้เศรษฐกิจจีนเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนได้ ปัญหาหลักเกิดจากการที่รัฐบาลท้องถิ่นมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย ดังนั้น หากจะแก้ปัญหาระยะยาว อาจจะต้องมีการปฏิรูปโครงสร้างทางภาษี หรือสิ่งที่รัฐบาลจีนกำลังทำอยู่ คือ เริ่มทดลองอนุญาตให้รัฐบาลท้องถิ่น 10 มลฑลสามารถออกพันธบัตรระดมทุนเองโดยตรงได้ โดยต้องระบุโครงการที่จะไปลงทุนอย่างชัดเจน ก็จะช่วยแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่ง

สุดท้ายนี้ ต้องไม่ลืมความจริงพื้นฐานว่าภาคธนาคารเงาในจีนเกิดขึ้น สาเหตุหลักมาจากความต้องการของนักลงทุนรายย่อยและประชาชนทั่วไปในการหาแหล่งลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง เนื่องจากเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่ ธพ. เสนอไม่มีความยุติธรรม ซึ่งรัฐบาลจีนเองก็ตระหนักดี จึงได้มีการวางแผนเร่งยกเลิกการควบคุมอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดจีนเป็นไปตามกลไกตลาด และสะท้อนความต้องการที่แท้จริง โดยทางการจีนกำลังอยู่ในระหว่างการเร่งผลักดันให้มีการจัดตั้งโครงการประกันเงินฝากขึ้น เมื่อมีสถาบันประกันเงินฝากเกิดขึ้นในประเทศจีนแล้ว ทางการจึงจะสามารถปล่อยเสรีอัตราดอกเบี้ยได้ โดยรัฐบาลคาดว่าทั้งหมดนี้น่าจะเกิดขึ้นได้ภายในอีก 2-3 ปีข้างหน้า

"คนจีนส่วนใหญ่คาดว่า ทางการจีนจะเข้ามาอุ้มผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหา จึงเกิดปัญหาต่อเนื่อง คือ ปัญหา Mispricing และปัญหา Moral Hazard"

วิสาข์ กิติขัยวัฒน์
เจ้าหน้าที่ลงทุนอาวุโส
สำนักงานตัวแทนธนาคารแห่งประเทศไทย
นครปักกิ่ง ฝ่ายบริหารเงินสำรอง

บทบาทของเงินหยวน
ในระบบการเงินโลก และการเตรียมการของ ธปท.

• พัฒนาการของการใช้เงินหยวนในการชำระเงินระหว่างประเทศ

หากใครติดตามข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจของจีน คงจะทราบดีว่า ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาทางการจีนได้เดินหน้าผ่อนคลายกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปริวรรตเงินตราของเงินหยวน และการเปิดเสรีด้านบัญชีทุนที่มากขึ้นเป็นลำดับ ทำให้เงินหยวนมีบทบาทมากขึ้นในเวทีการค้า การลงทุน และการชำระเงินของโลก จนหลายฝ่ายมองการรุกคืบของเงินหยวนดังกล่าวว่าเป็นผลของนโยบายของทางการจีนที่ต้องการผลักดันให้เงินหยวนเป็นที่แพร่หลายในระดับสากล (RMB Internationalization) หรืออีกนัยหนึ่งคือ เงินหยวนกำลังก้าวไปสู่การเป็นสกุลเงินสากลที่สำคัญของโลก (International Currency) ซึ่งพัฒนาการดังกล่าวมักจะเริ่มจากการเป็นสกุลเงินที่ใช้ชำระเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศ (Trade Currency) ก่อน จากนั้นจะขยายขอบเขตไปสู่การเป็นสกุลเงินที่รองรับการลงทุนและการระดมทุนระหว่างประเทศ (Investment and Funding Currency) และท้ายสุดก็มีโอกาสที่จะมีบทบาทเป็นเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ (Reserve Currency)

ที่ผ่านมาดูเหมือนว่านโยบายดังกล่าวจะเห็นผลชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ เห็นได้จากปริมาณการใช้เงินหยวนเพื่อการชำระเงินระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นค่อนข้างเร็ว จากข้อมูลของ SWIFT การใช้เงินหยวนเพื่อการค้าเพิ่มขึ้นจากอันดับ 4 ในปี ค.ศ. 2012 เป็นอันดับ 2 ในปี ค.ศ. 2013 แต่สัดส่วนดังกล่าวก็ยังห่างจากลำดับหนึ่งอยู่ค่อนข้างมาก โดยมีสัดส่วนที่ 8.7% ในขณะที่มีการใช้เงินดอลลาร์ สรอ. ชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศสูงถึงกว่า 80%

เรามาลองมองย้อนอดีตกันสักนิดว่า ที่ผ่านมาทางการจีนได้ทยอยเปิดเสรีการใช้เงินหยวนอย่างไรบ้าง เริ่มจากเปิดเสรีเงินหยวน**ด้านการค้า**ก่อน โดยการจัดตั้ง Clearing Bank หรือ ธนาคารชำระดุลเงินหยวนแห่งแรกในฮ่องกงเมื่อปี ค.ศ. 2003 ซึ่งทำหน้าที่เป็นธนาคารตัวกลางในการชำระเงินหยวนระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ต่อมาจึงเริ่มอนุญาตให้ผู้ประกอบการสามารถชำระค่าสินค้าและบริการด้วยเงินหยวนกับคู่ค้าในประเทศอื่น ๆ ได้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 แต่ในเบื้องต้นก็ยังจำกัดเฉพาะบางมณฑลและบางกลุ่มบริษัทในจีน ต่อมาจึงค่อยขยายขอบเขตผู้มีสิทธิ์ทำธุรกรรมให้กว้างขวางขึ้น จนปัจจุบันสามารถใช้เงินหยวนชำระค่าสินค้าและบริการได้อย่างเสรี ล่าสุดเมื่อปีที่แล้ว ทางการจีนได้ริเริ่มโครงการนำร่อง Shanghai Free Trade Zone ซึ่งอนุญาตให้ผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเซี่ยงไฮ้สามารถนำเงินหยวนเข้า-ออกประเทศจีนเพื่อการค้าได้อย่างเสรี

สำหรับ**ด้านการลงทุน** ทางการจีนค่อย ๆ ดำเนินการมาเป็นลำดับ ทั้งการลงทุนในหลักทรัพย์และการลงทุนโดยตรง โดยเริ่มจากการอนุญาตให้บริษัทต่างชาติและบริษัทจีนสามารถออกขายพันธบัตรสกุลเงินหยวนในประเทศจีนและฮ่องกงได้ โดยพันธบัตรดังกล่าวมีชื่อเรียกที่คุ้นหูว่า Panda Bond และ Dim Sum Bond ตามลำดับ และการอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าลงทุนในหลักทรัพย์ประเทศจีนได้ ภายใต้โควตาที่กำหนดทั้งในรูปสกุลเงินตราต่างประเทศ (Qualified Foreign Institutional Investors : QFII) และในรูปเงินหยวน (RMB Qualified Foreign Institutional Investors : RQFII) ซึ่งผลจากการทยอยผ่อนคลายระเบียบด้านการลงทุนทำให้ปริมาณการลงทุนและระดมทุนด้วยเงินหยวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากยอดคงค้างของเงินฝากและพันธบัตรเงินหยวนที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยธุรกรรมส่วนใหญ่ยังเกิดในตลาดเงินหยวนนอกประเทศจีน เช่น ฮ่องกง เนื่องจากมีความคล่องตัวในการลงทุนและการป้องกันความเสี่ยง นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้มีการใช้เงินหยวนสำหรับการลงทุนโดยตรงได้ ทั้งขาเข้าลงทุนในจีนแผ่นดินใหญ่ และขาออกไปลงทุนยังต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้เงินหยวนจะเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นในการชำระเงินระหว่างประเทศ ทั้งเพื่อการค้าและการลงทุน แต่**เงินหยวนยังมีข้อจำกัดในการเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ** (Reserve Currency) **ในหลายด้าน** เนื่องจากเงินหยวนยังไม่สามารถแลกเปลี่ยนกับเงินสกุลอื่น ๆ ตามกลไกตลาดได้อย่างเสรี (Convertibility) และยังมีข้อจำกัดด้านการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ อีกทั้งทางการจีนยังคงต้องปฏิรูปภาคสถาบันการเงินและตลาดการเงินให้เข้มแข็ง มีความกว้างและลึกเพียงพอที่จะรองรับความผันผวนในตลาดการเงินได้ ทำให้หลายคนมองว่า บทบาทของเงินหยวนในตลาดการเงินระหว่างประเทศจะยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามบทบาทด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ สำหรับการลงทุน โอกาสที่เงินหยวนจะเร่งขึ้นมาเป็นสกุลเงินสากลที่ได้รับความนิยมและมีบทบาททัดเทียมกับเงินดอลลาร์ สรอ. นั้น แม้จะมีความเป็นไปได้ แต่อาจยังไม่ใช่ในเร็ว ๆ นี้ จะต้องรอให้ทางการจีนเปิดเสรีด้านเงินทุนและการแลกเปลี่ยนเงินอย่างสมบูรณ์ก่อน ซึ่งคาดว่าทางการจีนจะเลือกดำเนินการนโยบายดังกล่าวอย่างค่อยเป็นค่อยไป (Gradualism) เพราะไม่ต้องการให้การเปิดเสรีดังกล่าวมีผลกระทบกับเสถียรภาพเศรษฐกิจอย่างรุนแรง

• ความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างไทย – จีน และการใช้เงินหยวนในประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศจีนเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทย โดยมีสัดส่วนมูลค่าการค้าสูงสุด แต่ในด้านการใช้เงินหยวนเพื่อการชำระเงินในประเทศไทยยังเป็นเพียงช่วงเริ่มต้นเท่านั้น โดยมีสัดส่วนการใช้เงินหยวนเพื่อการค้าเพียง 0.1% ของมูลค่าการค้ารวมของไทย หรือประมาณ 1% ของมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับจีนเท่านั้น ซึ่งยังสะท้อนว่าความนิยมใช้เงินหยวนยังอยู่ในวงจำกัด ส่วนด้านการลงทุนนั้น การซื้อขายเงินหยวนเพื่อการลงทุนดูจะเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากในภาวะที่ดอกเบี้ยต่ำทั่วโลก นักลงทุนต่างก็ต้องแสวงหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น ซึ่งเงินฝากและตราสารหนี้สกุลเงินหยวนดูเหมือนจะตอบโจทย์นี้ได้เป็นอย่างดี จึงทำให้มีเม็ดเงินที่เข้าไปลงทุนในจีนและฮ่องกงเพิ่มขึ้นมาก ซึ่งรวมถึงนักลงทุนไทยเช่นกัน

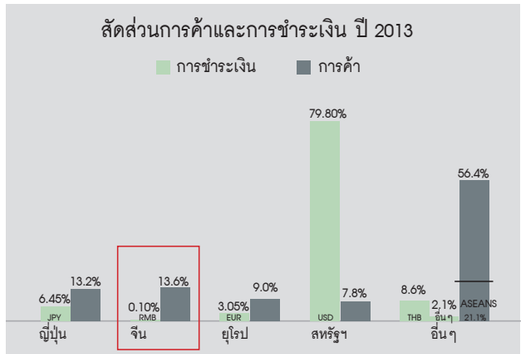

Source: ธปท.

• หันมาใช้เงินหยวนแล้ว จะได้ประโยชน์อย่างไร?

มองไปในอนาคต ด้วยแนวโน้มที่เศรษฐกิจจีนจะกลายเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับหนึ่งของโลกภายในช่วงเวลาอีกไม่กี่ปีข้างหน้านี้ คำถามที่สำคัญก็คือ ผู้ประกอบการไทยควรจะหันมาใช้เงินหยวนหรือไม่ และเพราะเหตุใด ก่อนจะตอบคำถามดังกล่าว คงต้องลองชั่งน้ำหนักถึงประโยชน์และต้นทุนของการใช้เงินหยวน **ประโยชน์ในด้านการค้า** หากผู้ประกอบการไทยทำการค้ากับจีน แน่นอนว่าการชำระเงินด้วยเงินหยวนก็น่าจะช่วยลดความผันผวนของรายได้และต้นทุนได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากเงินหยวนและเงินภูมิภาคอื่น ๆ ส่วนใหญ่มักเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันกับเงินบาท มากกว่าเงินดอลลาร์ สรอ. และน่าจะช่วยทำให้ผู้ประกอบการไทยขอเจรจากับคู่ค้าชาวจีนเพื่อลดต้นทุนสินค้า หรือปรับเพิ่ม Margin ได้ เนื่องจากคู่ค้าอีกฝ่ายไม่ต้องแบกรับความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และไม่ต้องเสีย Conversion Cost ด้วย ในขณะที่**ประโยชน์ต่อการลงทุน**ในเงินหยวน คือ ช่วยเพิ่มโอกาสในการลงทุนให้กับผู้ออมไทยมีทางเลือกการลงทุนที่หลากหลายขึ้น และมีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น นอกจากนั้น ยังช่วยเพิ่มช่องทางการระดมทุนให้กับภาคเอกชนอีกด้วย

แต่**การใช้เงินหยวนในปัจจุบันก็ยังมีข้อจำกัดที่ควรต้องคำนึงถึงเช่นกัน** เนื่องจากตลาดแลกเปลี่ยนเงินสกุลท้องถิ่นยังมีสภาพคล่องต่ำ อาจทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุน (Spread) สูงกว่าการใช้ดอลลาร์ สรอ. และยังมีข้อจำกัดทั้งกฎระเบียบของจีนและเครื่องมือบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งอาจมีความไม่คล่องตัว หากมีการติดต่อค้าขายกับหลาย ๆ ประเทศ อย่างไรก็ดี ข้อจำกัดเหล่านี้น่าจะค่อย ๆ ลดลงตามการเปิดเสรีบัญชีเงินทุนของทางการจีน ซึ่งจะทำให้ใช้เงินหยวนที่แพร่หลายมากขึ้นในตลาดการเงินระหว่างประเทศ

ดังนั้น การพิจารณาว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่ คงเป็นหน้าที่ของตลาดหรือผู้ประกอบการจะตัดสินใจ แต่อย่างน้อยการมีทางเลือกในการชำระเงินที่เพิ่มขึ้นก็น่าจะเป็นประโยชน์ให้กับทุกฝ่าย นอกจากนี้ การเตรียมตัวทำความคุ้นเคยกับการใช้เงินหยวนก็น่าจะเป็นประโยชน์ เพื่อให้มีความพร้อมสามารถทำธุรกรรมได้ทันทีเมื่อต้องการหรือคู่ค้าเรียกร้อง

• การเตรียมการของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เพื่อรองรับพัฒนาการของเงินหยวน

เพื่อเตรียมการรองรับกับพัฒนาการการใช้เงินหยวนที่เพิ่มขึ้น และสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ประกอบการว่าขณะนี้มีทางเลือกใหม่ของการชำระเงินที่จะยังประโยชน์ให้กับภาคธุรกิจได้ ธปท. ได้ดำเนินการสนับสนุนการใช้เงินหยวน เพื่อการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศหลายประการ ดังนี้

1) **การสร้าง Liquidity Facility และ Infrastructure เพื่อสนับสนุนการใช้เงินหยวน** ได้แก่ การลงนาม Bilateral Swap Agreement (BSA) กับธนาคารกลางจีน ในวงเงิน 70,000 ล้านหยวน เพื่อเป็นกลไกปล่อยสภาพคล่องเงินหยวนหรือเงินบาทในยามฉุกเฉิน และประสานงานกับธนาคารกลางจีนเพื่อแต่งตั้งธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) ในประเทศไทยเป็น RMB Clearing Bank ทำหน้าที่ในการชำระเงินหยวน และการบริหารสภาพคล่องเงินหยวนให้กับผู้ประกอบการและ ธพ. ในประเทศไทย

2) **การลดต้นทุนการแลกเปลี่ยนเงินหยวน/บาท** ธปท. ได้ผลักดันให้มีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน เงินหยวน/บาท ที่ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่คุนหมิง (China Foreign Exchange Trade System : CFETS) และรวบรวมการเผยแพร่อัตราแลกเปลี่ยน Counter Rate เงินหยวน/บาท ของ ธพ. บน Website ของ ธปท. เพื่อความโปร่งใส และเพิ่มการแข่งขันในการให้ราคาของ ธพ. โดยมุ่งหวังว่าจะมีส่วนช่วยให้ต้นทุน Spread แคบลง

3) **การให้ความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกรรมเงินหยวน** โดย ธปท. ร่วมกับ ธพ. จัดทำและเผยแพร่คู่มือและระเบียบการทำธุรกรรมเงินหยวน และมีการจัดตั้งคณะทำงานส่งเสริมการใช้เงินหยวนในการชำระค่าสินค้าและบริการ รวมทั้งการจัดสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการทราบถึงประโยชน์และขั้นตอนการทำธุรกรรมด้วยเงินหยวน เพื่อเป็นทางเลือกในการชำระค่าสินค้าและบริการระหว่างประเทศ

• บทสรุป

การใช้เงินหยวนในตลาดการเงินระหว่างประเทศมีพัฒนาการและบทบาทที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง จากการที่จีนเป็นประเทศที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศเป็นอันดับต้นของโลก ในขณะที่ทางการจีนเองก็มีนโยบายสนับสนุน RMB Internationalization ทำให้ในระยะยาวมีแนวโน้มว่าเงินหยวนจะพัฒนาไปเป็น Reserve Currency ได้อีกสกุลหนึ่ง อย่างไรก็ดี ความเป็นไปได้ที่เงินหยวนจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นจนทัดเทียมกับเงินดอลลาร์ สรอ. ในระยะอันใกล้อาจจะยังเป็นไปได้น้อย เพราะทางการจีนยังมีข้อจำกัดของการควบคุมเงินทุนเคลื่อนย้ายและอัตราแลกเปลี่ยน

สำหรับในภูมิภาค การที่จีนมีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนอย่างมากกับทั้งประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค ทำให้แนวโน้มการใช้เงินหยวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การใช้เงินหยวนหรือเงินสกุลท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยลดการพึ่งพิงเงินดอลลาร์ สรอ. ซึ่งมีความผันผวนค่อนข้างสูง และมีประโยชน์ในการชำระเงินสำหรับการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้เงินหยวนและเงินสกุลภูมิภาคในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศในระยะยาว ธปท. จึงได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำธุรกรรมดังกล่าวเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีต้นทุนที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของภาคเอกชนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

เณศราธร ลลิตวณิชกุล
ผู้วิเคราะห์อาวุโส
สำนักธุรกิจตลาดการเงิน ฝ่ายตลาดการเงิน

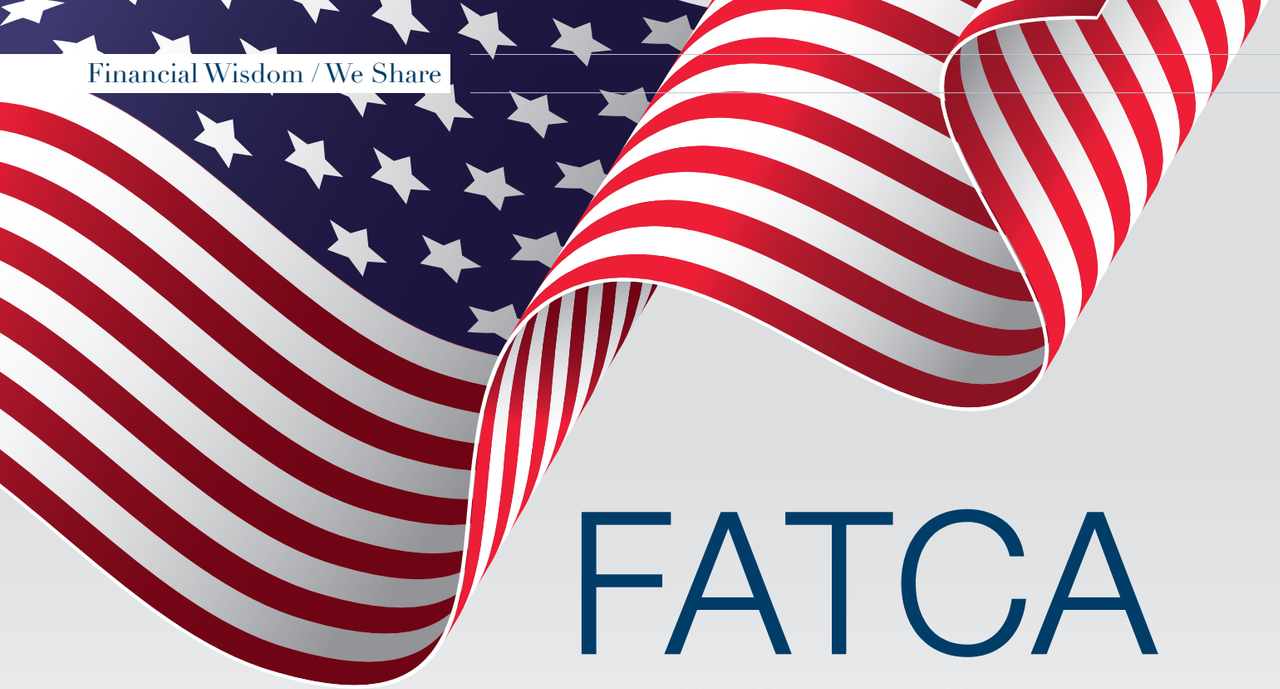

FATCA

จะมาล้วงข้อมูลลูกค้าของสถาบันการเงินจริงหรือ ?

หลายคนเกิดความสงสัยเมื่อทราบว่า ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2557 เป็นต้นไป หากคนไทยจะไปทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน (ไม่ว่าจะเป็นธนาคารพาณิชย์ บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บริษัทประกันภัย ฯลฯ) จะต้องตอบคำถามเกี่ยวกับสถานะของตนเองว่า “คุณเป็นบุคคลอเมริกันหรือไม่” ซึ่งคำถามนี้จะมาในแบบฟอร์มที่มักจะเรียกกันง่าย ๆ ว่า ‘แบบฟอร์ม FATCA’

พอเจอเหตุการณ์เช่นนี้กับตัวเอง ก็อาจเกิดคำถามในใจต่าง ๆ มากมาย อาทิ

- FATCA คืออะไร
- ทำไมสถาบันการเงินไทยถึงยอมทำให้สหรัฐอเมริกา
- ลูกค้าคนไทยไม่ตอบได้ไหม
- ถ้าตอบแล้วจะทำให้ข้อมูลทางการเงินรั่วไหลไปสหรัฐอเมริกาหรือเปล่า

We มีคำตอบมา Share กับทุกคนเพื่อให้คลายสงสัยกัน ดังนี้

FATCA คืออะไร

FATCA (ย่อมาจาก Foreign Account Tax Compliance Act) เป็นกฎหมายของสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อป้องกันมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่มีสถานะเป็นบุคคลอเมริกัน (US Person) หลีกเลี่ยงภาษีโดยวิธีการเปิดบัญชีหรือลงทุนกับสถาบันการเงินนอกสหรัฐอเมริกา **จึงกำหนดให้สถาบันการเงินที่อยู่นอกสหรัฐอเมริกาทั่วโลกรายงานข้อมูลบัญชีและธุรกรรมทางการเงิน (US Account) ของลูกค้าที่มีสถานะเป็นบุคคลอเมริกัน ไปยังหน่วยงานสรรพากรของสหรัฐฯ** (Internal Revenue Service : IRS)

ทำไมสถาบันการเงินถึงยอมทำให้สหรัฐอเมริกา

เหตุผลที่สถาบันการเงินในประเทศไทยยอมผูกพันตนตามกฎหมาย FATCA เนื่องจากสถาบันการเงินในประเทศไทยมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินทั่วโลกเป็นจำนวนมาก การค้าระหว่างประเทศส่วนใหญ่ก็ใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ **จึงจำเป็นต้องให้ความร่วมมือกับ IRS เพื่อป้องกันไม่ให้ถูกดำเนินมาตรการ (1) หักภาษีณ ที่จ่ายเพื่อนำส่งให้ IRS ในอัตรา 30%** ของรายได้ที่เกิดจากการทำธุรกรรมในสหรัฐอเมริกา เช่น การฝากเงิน การลงทุน หรือการปล่อยสินเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เกิดจากเงินของสถาบันการเงินหรือของลูกค้า โดยคิดจากทั้งเงินต้นและผลตอบแทน (จากเดิมไม่ต้องถูกหักภาษีณ ที่จ่าย) และ (2) **ปฏิเสธการทำธุรกรรมทางการเงินจากสถาบันการเงินอื่นทั่วโลกที่ให้ความร่วมมือ**

ซึ่งมาตรการทั้ง 2 ข้ออาจส่งผลกระทบกับการทำธุรกรรมของลูกค้า เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจและเพิ่มต้นทุนของภาคระบบการเงินไทย

ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ให้แก่ลูกค้าโดยรวม สถาบันการเงินในประเทศไทยจึงจำเป็นต้องดำเนินการเก็บข้อมูลของลูกค้าปัจจุบันและลูกค้ารายใหม่ โดยการ**ขอความร่วมมือลูกค้าในการตอบแบบฟอร์ม FATCA เพื่อยืนยันสถานะว่าเป็นบุคคลอเมริกันหรือไม่**

ลูกค้าคนไทยไม่ตอบได้ไหม

กรณีที่ลูกค้ารายใดไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบฟอร์ม FATCA หรือไม่ให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลและหักเงินจากบัญชี **สถาบันการเงินอาจขอสงวนสิทธิในการพิจารณาทำธุรกรรมกับลูกค้ารายนั้น**

อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินก็ตระหนักดีว่า ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นคนไทย จึงได้จัดทำแบบฟอร์ม FATCA ที่มีคำถามเพียงไม่กี่ข้อ โดยให้เลือกคำตอบว่า ใช่/ไม่ใช่ ซึ่งลูกค้าจะสามารถตอบได้ง่าย ๆ ไม่เป็นภาระจนเกินไป เพื่อจะคัดกรองว่าลูกค้ารายใดเป็นหรือมีข้อบ่งชี้ว่าเป็นบุคคลอเมริกัน ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีอากรตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา โดยจะถามถึงข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นบุคคลอเมริกัน เช่น ความเป็นพลเมือง สัญชาติ การถือกรีนการ์ด สถานที่เกิด ที่อยู่ (ถาวร/ ปัจจุบัน/ติดต่อได้) หมายเลขโทรศัพท์ การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นที่มีที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาดำเนินการเกี่ยวกับบัญชี การทำคำสั่งรายการโอนเงินเป็นประจำ ฯลฯ (หากเป็นบุคคลที่เป็นหรือมีข้อบ่งชี้ว่าเป็นบุคคลอเมริกัน ก็ต้องกรอกแบบฟอร์มอื่นเพิ่มเติมด้วย)

นอกจากนี้ ลูกค้าต้องลงนามให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลและหักเงินจากบัญชี เพื่อไว้ใช้ในกรณีที่ต้องพิสูจน์เพิ่มเติมว่าเป็นบุคคลอเมริกันหรือไม่ และหากเป็นบุคคลอเมริกัน หรือหากไม่ยินยอมเปิดเผยข้อมูลก็อาจจะต้องถูกหักเงินเพื่อเสียภาษีตามกฎหมาย FATCA

ถ้าตอบแล้วจะทำให้ข้อมูลทางการเงินรั่วไหลไปสหรัฐอเมริกาหรือเปล่า

IRS จะ**ขอให้สถาบันการเงินส่งข้อมูลให้เป็นรายบุคคล เฉพาะรายที่เข้าข่ายว่าเป็นบุคคลอเมริกันเท่านั้น**

นอกจากนี้ สถาบันการเงินไทยจะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ก็ต่อเมื่อเข้าเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งขณะนี้คณะอนุกรรมการเตรียมการด้านกฎหมาย ซึ่งมีที่ปรึกษาด้านการเงิน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เป็นประธาน กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาร่างกฎหมายเพื่อรองรับการปฏิบัติตาม FATCA ของสถาบันการเงินในประเทศไทย

สรุปง่าย ๆ ให้สบายใจขึ้นว่า **ถ้าคนไทยที่ไม่ได้เป็น หรือมีข้อบ่งชี้ว่าเป็นบุคคลอเมริกันตอบคำถามและลงนามในแบบฟอร์ม FATCA ข้อมูลของท่านจะไม่ถูกเปิดเผยไปยังสหรัฐอเมริกา**

คำสงวนสิทธิ์
บทความนี้จัดทำขึ้น ณ เดือนกันยายน 2557 เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ FATCA ให้แก่ผู้อ่านเท่านั้น ในกรณีต้องการอ้างอิงข้อกฎหมายภาษีอากรของประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ www.irs.gov/FATCA

มาตรวจสุขภาพทางการเงินกันเถอะ

ถึงแม้ร่างกายยังแข็งแรง คนส่วนใหญ่ก็เลือกที่จะตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำทุกปีเพื่อตรวจหาความเสี่ยงที่จะเกิดโรคต่าง ๆ แต่มีสิ่งหนึ่งที่หลาย ๆ คนอาจมองข้าม ทั้ง ๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเราได้ ก็คือ 'การตรวจสุขภาพทางการเงิน'

BOT MAGAZINE ฉบับนี้ 'We' อยากจะชวนคุณมา 'Care' สุขภาพทางการเงินของตนเอง โดยจะพาไปรู้จักวิธีการตรวจสุขภาพทางการเงินแบบง่าย ๆ ซึ่งครั้งนี้ได้นำมาบอกเล่ากัน 3 แบบ ลองมาดูกันว่า แต่ละแบบบอกอะไร และเราจะใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

1. ประเมินความมั่งคั่งสุทธิ

การประเมินความมั่งคั่งสุทธิ เป็นการประเมินสถานะทางการเงิน โดยการเปรียบเทียบ 'ความมั่งคั่งสุทธิที่เรา**มี**' กับ 'ความมั่งคั่งสุทธิที่เรา**ควรมี**' โดยเราสามารถหาความมั่งคั่งสุทธิได้จาก

สินทรัพย์ - หนี้สิน = ความมั่งคั่งสุทธิ

เมื่อหาความมั่งคั่งสุทธิที่มีได้แล้ว เราจะนำตัวเลขที่ได้มาเปรียบเทียบกับ 'ความมั่งคั่งสุทธิที่เราควรมี' ซึ่งคำนวณได้จาก

ความมั่งคั่งสุทธิที่เราควรมี = อายุ x รายได้ต่อปี x 10%*

*สูตรคำนวณจากสถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอยกตัวอย่างการประเมินความมั่งคั่งสุทธิของ 'วัลลภ' เขาอายุ 35 ปี มีรายได้เดือนละ 45,000 บาท และมีรายจ่ายประจำ 8,000 บาทต่อเดือน ก่อนอื่นวัลลภขอใช้ตัวช่วย คือ '**ตารางบัญชีสินทรัพย์และหนี้สิน**' เพื่อมาคำนวณหาสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมด ดังนี้

สินทรัพย์		หนี้สิน	
สินทรัพย์สภาพคล่อง	**จำนวนเงิน**	**หนี้สินระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี)**	**จำนวนเงิน**
1. เงินสด	35,000	1. หนี้นอกระบบ	10,000
2. เงินฝากออมทรัพย์	53,200	2. หนี้บัตรผ่อนสินค้าบริษัท A	4,000
รวม (1)	88,200	3. หนี้บัตรกดเงินสดบริษัท B	6,000
สินทรัพย์เพื่อการลงทุน		4. หนี้บัตรเครดิตธนาคาร C	10,000
1. เงินฝากประจำ	24,000	5.	.....
2. สลากออมทรัพย์	25,000	รวม (5)	30,000
รวม (2)	49,000	**หนี้สินระยะยาว**	
สินทรัพย์ส่วนตัว		1. เงินกู้ซื้อบ้าน	1,000,000
1. บ้าน	1,267,000	2. เช่าซื้อรถยนต์	550,000
2. รถยนต์	600,000	3.	.....
3. สร้อยคอทองคำ	38,000	4.	.....
รวม (3)	1,905,000	รวม (6)	1,550,000
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น (4) = (1) + (2) + (3)	2,042,200	รวมหนี้สินทั้งสิ้น (7) = (5) + (6)	1,580,200

จากตารางด้านบน พบว่าวัลลภมีความมั่งคั่งสุทธิเพียง 462,200 บาท แต่ความมั่งคั่งสุทธิที่เขาควรมีเท่ากับ 1,890,000 บาท หมายความว่า วัลลภมีความมั่งคั่งน้อยกว่าที่ควรมีประมาณ 1,427,800 บาท

การประเมินความมั่งคั่งสุทธิที่เรามีจะทำให้เรารู้ว่า ที่แลดูมีทรัพย์สินเงินทองมากมายนั้น เมื่อหักเงินของคนอื่นหรือ 'หนี้' ออกแล้ว จะเหลือส่วนที่หามาด้วยเงินของตัวเองจริง ๆ แค่ไหน และเมื่อเทียบกับสิ่งที่เราควรมี ณ ช่วงอายุนั้นแล้ว หากความมั่งคั่งสุทธิที่มีมากกว่า ก็เป็นเรื่องน่าดีใจ แต่ถ้าน้อยกว่าเหมือนวัลลภ ก็ควรหาทางออมให้มากขึ้นหรือลดภาระหนี้สินให้น้อยลง

2. ภาระหนี้สินต่อเดือน

ภาระหนี้สินของเราหรือจำนวนเงินผ่อนที่เราต้องจ่ายไม่ควรเกิน 1 ใน 3 ของรายได้ต่อเดือน เพื่อให้เรามีเงินออมและใช้จ่ายได้ตามสมควร โดยสามารถคำนวณได้จาก

ภาระหนี้สินต่อเดือนไม่ควรเกิน = รายได้ต่อเดือน x (1/3)

จากข้อมูลของวัลลภ ภาระหนี้สินของเขาไม่ควรเกิน 15,000 บาทต่อเดือน ซึ่งหากเขามีหนี้ที่ต้องผ่อนสูงกว่านี้ ก็อาจทำให้เกิดปัญหาในไม่ช้า ถ้าเขาไม่เร่งเพิ่มรายได้หรือลดค่าใช้จ่าย คล้ายกับคนที่มีน้ำหนักตัวมากไปที่อาจเจ็บป่วยในอนาคต หากไม่ออกกำลังกายเพิ่ม หรือบริโภคให้น้อยลงบ้าง

3. เงินออมเผื่อฉุกเฉิน

เป็นเงินที่ออมไว้ใช้จ่ายยามเกิดเรื่องไม่คาดคิด เช่น อุบัติเหตุ เจ็บป่วย หรือตกงาน เสมือนภูมิคุ้มกันที่ช่วยให้เรารอดพ้นจากการป่วยไข้ ซึ่งเราควรมีเงินออมก้อนนี้อย่างน้อย 6 เท่าของรายจ่ายประจำต่อเดือน

เงินออมเผื่อฉุกเฉิน = รายจ่ายประจำต่อเดือน x 6

กรณีของวัลลภที่มีรายจ่ายประจำ 8,000 บาทต่อเดือน วัลลภควรมีเงินออมเผื่อฉุกเฉิน 48,000 บาท หาก 'เงินฝากออมทรัพย์' จำนวน 53,200 บาท ของวัลลภเป็นเงินออมเผื่อฉุกเฉิน ก็ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

'We Care' อยากจะเชิญชวนให้ตรวจสุขภาพทางการเงินกันเป็นประจำ และนำผลการตรวจทั้ง 3 เรื่องนี้มาเทียบกับมาตรฐานว่ามากหรือน้อยไปแค่ไหน หากพบความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหา แต่ยังใช้ชีวิตเหมือนเดิม ก็อาจพบกับความเดือดร้อนในวันหน้าได้ จึงขออนุญาตแนะนำให้เพิ่มการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมเพื่อให้มีสุขภาพการเงินที่ดีและชีวิตที่ราบรื่นในอนาคต ต่อไปอาจเจ็บป่วยในอนาคต หากไม่ออกกำลังกายเพิ่มหรือบริโภคให้น้อยลงบ้าง

The New Wave of 'BOT' Executives

ในวาระที่ ธปท. มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงในตำแหน่งใหม่ ความรับผิดชอบใหม่หลายท่าน และด้วยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในคราวเดียวกัน การ 'สานต่อวิสัยทัศน์' จึงเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการก้าวเดินไปข้างหน้าที่ต่อเนื่องของ ธปท. และในหลากหลายความท้าทายที่จะต้องเผชิญในอนาคต ที่ ธปท. ต้องเตรียมพร้อม 'BOT MAGAZINE' ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจากผู้บริหารระดับสูง 4 ท่าน คือ **คุณทองอุไร ลิ้มปิติ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน (รส.), คุณไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร (รบ.), คุณรณดล นุ่มนนท์ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน (ผก.)** และ**คุณเมธี สุภาพงษ์ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน (ผน.)**

นอกจากที่แต่ละท่านจะมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ตลอดจนความมุ่งมั่น ตั้งใจ ที่อุทิศตนในการทำงานเพื่อประเทศชาติเสมอมา และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในวงกว้างแล้ว ในครั้งนี้กับการทำงานก้าวต่อไปในงานใหม่ที่รับผิดชอบ แต่ละท่านได้เล่าถึงแนวคิดในการทำงาน ที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะในการส่งเสริมศักยภาพบุคลากร ให้เรียนรู้ และเข้าใจในรูปแบบ รวมถึงวิธีการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ ของ ธปท. ที่มีการทำงานเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกัน ซึ่งนับเป็นแนวคิดที่เฉียบคม และมีคุณค่าต่อ ธปท. เป็นอย่างยิ่ง ที่เหล่าขุนพลได้เตรียมความพร้อมติดอาวุธให้กับพนักงาน ธปท. ให้สามารถทำงานอย่างรู้ลึก รู้จริง แบบรอบด้าน

ทองอุไร ลิ้มปิติ

Beyond Success with Passion & Pride

หลังจากที่ได้ย้ายมารับตำแหน่ง '**รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน**' อย่างเป็นทางการ **คุณทองอุไร ลิ้มปิติ** ได้ให้เกียรติเปิดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ จากประสบการณ์ช่วงชีวิตหนึ่งที่มีโอกาสทำงานเคียงข้าง ธปท. มายาวนานถึง 33 ปี

คุณทองอุไรเล่าย้อนอดีตให้ฟังว่า เข้าร่วมงานกับ ธปท. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 โดยเริ่มต้นจาก การเป็นผู้วิเคราะห์ผู้ช่วย สายพัฒนาสถาบันการเงิน ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน ในสมัยที่คุณนุกูล ประจวบเหมาะเป็นผู้ว่าการ เมื่อเข้าทำงานได้เพียง 1 ปี ก็เกิดวิกฤติเกี่ยวกับบริษัทเงินทุน และได้รับงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาระบบสถาบันการเงิน และงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสถาบันการเงินมาตั้งแต่นั้น ก่อนจะเติบโตในหลากหลายสายงาน ที่ทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและน่าสนุกอยู่เสมอ จนทำให้วันเวลาในแต่ละปีนั้น ผ่านไปอย่างรวดเร็ว

สิ่งที่ทำให้คุณทองอุไรรู้สึกประทับใจมากคือ น้ำใจของพนักงาน ธปท. ทุกคน เพราะตลอดชีวิตการทำงานที่ผ่านมา คุณทองอุไรได้พบกับผู้บังคับบัญชาที่ดีและเก่งมาก ท่านมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ให้โอกาสแก่ลูกน้อง และพร้อมรับฟังความคิดเห็น มีเพื่อนร่วมงานที่มากไปด้วยความสามารถ และมีน้อง ๆ ที่ต่างมีใจรักและทุ่มเทให้กับงาน

ในช่วงที่เกิดวิกฤติในระบบสถาบันการเงิน ครั้งร้ายแรงที่สุดในปี พ.ศ. 2540 นับเป็นช่วงที่ทุกคนในธนาคารแห่งประเทศไทยต่างทุ่มเทความสามารถ แรงกายแรงใจ เพื่อฟันฝ่าอุปสรรคมาด้วยกัน ทำให้เห็นว่าพนักงานในธนาคารแห่งประเทศไทยคือสมบัติที่มีค่าที่สุด

ทั้งนี้ การกำเนิดของแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (Financial Sector Master Plan) ฉบับที่ 1 คุณทองอุไรเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนผลักดันหลัก เวลานั้นประเทศไทยกำลังเกิดวิกฤติสถาบันการเงินอย่างมาก ธปท. มีการดำเนินการหลายอย่างเพื่อแก้ไขปัญหา มีการตั้งฝ่ายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้เสียในระบบที่มีมากถึง 48% ของสินเชื่อรวมของระบบสถาบันการเงิน ในขณะที่หลาย ๆ ฝ่ายมุ่งไปสู่การแก้ไขปัญหา เหมือนกับพนักงานดับเพลิงที่กำลังดับเพลิงที่ไหม้ คุณทองอุไรมองว่า หากเรามุ่งแต่การแก้ไข เมื่อไฟมอดลงแล้วจะไม่เหลืออะไรให้ดำเนินต่อไปได้ ควรมีการดำเนินการคู่ขนานในการวางรากฐานของระบบสถาบันการเงินของประเทศไปด้วย แผนพัฒนาสถาบันการเงิน ฉบับที่ 1 จึงเปรียบเสมือนการเก็บกวาดบ้าน โดยมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงปัญหาโครงสร้างระบบสถาบันการเงินให้มีความเข้มแข็ง คล่องตัวในทางธุรกิจ มีระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ ระบบสถาบันการเงินมีเสถียรภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการเข้าถึงแหล่งเงินอย่างทั่วถึง (Financial Inclusion)

"ช่วงแรก ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล เข้ามารับตำแหน่งผู้ว่าการฯ จำได้ว่าได้เสนอบันทึกขอเดินหน้าแผนพัฒนาสถาบันการเงินฉบับที่ 1 ต่อ โดยขอเวลานำเรียนเสนอเพียงแค่หนึ่งชั่วโมง จากนั้นพอมีโอกาสได้เล่าให้ท่านฟังว่าประเทศแคนาดา, ออสเตรเลีย, มาเลเซีย และฮ่องกง ทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินกันทั้งนั้น แต่มีวิสัยทัศน์แตกต่างกัน วันนั้นหลังจากที่เรียนเล่าแนวคิดและงานที่ได้ทำมาแล้วไปสักระยะหนึ่ง ท่านผู้ว่าฯ อุ๋ย จึงบอกเลขาฯ ให้ยกเลิกประชุมอื่นทั้งหมด แล้วให้เวลาสามชั่วโมง และด้วยความที่ท่านเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมาก จึงตัดสินใจว่าให้เดินหน้าต่อได้เลย

"อีกช่วงชีวิตหนึ่งที่จดจำคือ ตอนถูกย้ายไปแบบฟ้าผ่า ไปเป็นผู้จัดการกองทุนฟื้นฟู มีอีเมลฉบับหนึ่งส่งมาจากน้องในสายจัดการกองทุนว่า 'ไม่รู้ว่าพี่ไรจะดีใจหรือเปล่าที่ต้องมาอยู่สายจัดการกองทุน แต่พวกเขาดีใจมาก' นี่เป็นข้อความที่สร้างความรู้สึกประทับใจมาจนถึงทุกวันนี้ ที่ทำให้ตั้งหลักและเริ่มคิดวางแผนงาน ซึ่งในครั้งนั้นต้องแก้ไขปัญหาธนาคารพาณิชย์ที่กองทุนฟื้นฟูถือหุ้นอยู่ และในที่สุดสามารถขายหุ้นในธนาคารทั้งสองแห่งได้หลายหมื่นล้านบาท แอบคิดเข้าข้างตัวเองเล็ก ๆ ว่า น้องทุกคนที่เคยผ่านงานมาด้วยกันมีความผูกพันและโยงใยกันด้วยหัวใจ ในความจริงทุกคนไม่ชอบก้าวออกมาพ้นคอมฟอร์ทโซนของตัวเอง แต่เคยเรียนถามผู้ว่าการฯ ธาริษา วัฒนเกส ว่าทำไมถึงเลือกเรา ท่านตอบว่า 'You get things done.' มาช่วยกัน 'We need you there.'

"ผลงานที่น่าภาคภูมิใจอีกชิ้น คือ โครงการปรับปรุงโรงพิมพ์ธนบัตรเดิมที่สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2512 ให้เป็น 'อาคารศูนย์การเรียนรู้สร้างสรรค์และนันทนาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย' และเป็นการตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ '**ยื่นมือ**' และ '**ติดดิน**' ทั้งนี้ วางแผนงานไว้ว่าในปี พ.ศ. 2559 นี้จะทำการเปิดเป็นห้องสมุด และหอจดหมายเหตุ เพื่อให้ประชาชนเข้ามาศึกษา รวมถึงคาดหวังว่าน่าจะผูกโมเดลธุรกิจกับพิพิธภัณฑ์ศิริราช พิพิธภัณฑ์วัดไตรมิตร หรือพิพิธภัณฑ์อื่น ๆ ที่สามารถเดินทางถึงกันทางเรือได้ และในระยะต่อไปพิพิธภัณฑ์และศูนย์เรียนรู้น่าจะต้องเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องใช้เงินอุดหนุนของ ธปท. ทั้งหมด ส่วนอาคาร ข จะเปลี่ยนเป็นศูนย์สันทนาการเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้กับน้อง ๆ ตามแบบที่บริษัทที่ชนะการประกวดนำเสนอ จะมีโรงยิมอินดอร์ มีสนามเทนนิส และสระว่ายน้ำเอาต์ดอร์ และภายในปีหน้าเราจะมี Day Care Center สำหรับลูก ๆ ของพนักงานเราเสียที"

สำหรับความท้าทายใหม่ในตำแหน่งรองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน คุณทองอุไรเปิดเผยวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่วางไว้ให้ฟังว่า เนื่องจากระบบเศรษฐกิจมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงมากยิ่งขึ้น บวกกับปัจจุบันประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องส่งเสริมผลิตภัณฑ์และบริการสำหรับประชากรหลังวัยเกษียณอายุให้มีความหลากหลายตามความต้องการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น รวมถึงความพร้อมด้านการแข่งขันในการก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย โดยระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงินต้องสามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในเขตภูมิภาคอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ซึ่งหลักการสำคัญที่เป็นกลยุทธ์ในการสานต่อวิสัยทัศน์**ของคุณทองอุไรมีด้วยกัน 4 ด้าน ได้แก่

1. **ความสามารถในการแข่งขัน** (Competitiveness) เนื่องจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่งผลต่อการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ทั้งในและนอกประเทศ ธปท. จึงต้องคำนึงถึงการสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์ไทยเกิดการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นศูนย์เงินสดที่ต้องมีการจัดการเรื่องต้นทุนของบริการทางการเงิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการชำระเงิน รวมไปถึงกระบวนการทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่อยู่ในคอมพิวเตอร์ (Digitization) ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับ ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล รองนายกรัฐมนตรี ที่กำลังส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจเชิงดิจิตอล (Digital Economy) โดยเวลานี้ ธปท. ได้พยายามผลักดันโครงสร้างพื้นฐานให้เป็น ดิจิตอล แบงกิ้ง (Digital Banking) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. **การเข้าถึงบริการด้านการเงิน** (Financial Inclusion) ธปท. ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้านการเงินได้อย่างอิสระ รวมถึงผลักดันให้ SMEs เข้าถึงแหล่งทุน และบริการทางการเงินที่เหมาะสม นอกจากนั้นต้องดูแลผู้ใช้บริการที่อยู่ห่างไกลให้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว โดย ธปท. จะเร่งส่งเสริมเรื่อง Digitization ซึ่งเป็นทางออกหนึ่งที่ทำให้ทุกคนสามารถใช้บริการทางการเงินได้อย่างเหมาะสม โดยเสริมมากขึ้นจากการใช้งานผ่านสมาร์ทโฟน ที่แทบจะกลายเป็นหนึ่งปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของคนทุกช่วงวัย ณ ขณะนี้

> *"4 คำที่ ธปท. ยึดถือไว้คือ 'ยืนตรง มองไกล ยื่นมือ ติดดิน' นับเป็นสิ่งที่ดีมาก ขอต่อยอดปณิธานสุดท้ายแก่น้อง ๆ รุ่นหลังว่าควร 'มีธรรมะในหัวใจ' ทำทุกอย่างโดยไม่มีอคติ ไม่ถือพรรคพวก"*

3. **ภาวะการเชื่อมโยง** (Connectivity) เวลานี้กลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม) รวมถึงจีนตอนใต้ และอินเดีย ต่างใช้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางด้านการเงินในภูมิภาคเอเชีย เพราะฉะนั้นการเชื่อมโยงต้องก้าวไปให้ถึงระบบการชำระเงิน (Payment System) โดยธนาคารพาณิชย์ไทยต้องตามเข้าไปสนับสนุนบริษัทไทยที่เข้าไปลงทุนในต่างประเทศ

4. **การพัฒนาอย่างยั่งยืน** (Sustainability) เสถียรภาพถือเป็นหัวใจของการแข่งขัน ธนาคารพาณิชย์ไทยต้องเข้มแข็ง มีการปรับปรุงกระบวนการสอดส่องดูแลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินอย่างต่อเนื่อง บวกกับเพิ่มความปลอดภัยและความมั่นใจสำหรับธุรกรรมการชำระเงินผ่านแพลตฟอร์มที่ทันสมัย

ภาพแนว Concept ของ Master Plan 3 :
Competitive, Inclusive, Connected and Sustainable

ก่อนจากกัน คุณทองอุไรยังกล่าวทิ้งท้ายอีกด้วยว่า 4 คำที่ ธปท. ยึดถือไว้ คือ '**ยืนตรง มองไกล ยื่นมือ ติดดิน**' นับเป็นสิ่งที่ดีมาก ขอต่อยอดปณิธานสุดท้ายแก่น้อง ๆ รุ่นหลังว่าควร '**มีธรรมะในหัวใจ**' ทำทุกอย่างโดยไม่มีอคติ ไม่ถือพรรคพวก ธรรมะต้องมาจากธรรมชาติที่ไม่ปรุงแต่ง ดังนั้น การมีสติระลึกรู้อยู่ตลอดเวลาจึงเป็นสิ่งที่คุณทองอุไรยึดเป็นหลักมาตลอดชีวิตการทำงาน

"ตลอดระยะเวลา 30 ปีที่ผมทำงานในแบงก์ชาติ ไม่ว่าจะได้รับมอบหมายให้ทำงานอะไร งานเล็กหรือว่างานใหญ่ ก็จะรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จขององค์กร"

ไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน

Proud to be a Part of 'BOT'

"ตลอดระยะเวลา 30 ปีที่ผมทำงานในแบงก์ชาติ ไม่ว่าจะได้รับมอบหมายให้ทำงานอะไร งานเล็กหรือว่างานใหญ่ ก็จะรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จขององค์กร ผมอยากให้พนักงานแบงก์ชาติทุกคนมีความรู้สึกเช่นนี้ ไม่ว่าจะทำงานในจุดไหน หน้าที่อะไรก็ตาม" นี่คือหนึ่งในเจตนารมณ์ของ**คุณไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน** ในฐานะ**รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร (รบ.)** คนใหม่

หลายคนเปรียบงานที่ รบ. รับผิดชอบเป็น 'งานแม่บ้าน' เพราะส่วนใหญ่เป็นงานสนับสนุน เช่น งาน HR IT แผนงาน งบประมาณ บัญชีและการเงิน บริหารความเสี่ยงองค์กร ธุรการ ก่อสร้าง หอสมุด พิพิธภัณฑ์ สื่อสาร นอกจากนั้น ยังมีงานที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประชาชนด้วย เช่น งานธนบัตร ระบบการชำระเงิน ตลอดจนงานคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน

รบ. คนใหม่ เปิดเผยกับ 'BOT MAGAZINE' ว่า มีเพื่อนหลายคนแสดงความห่วงใยว่าจะรู้สึกอย่างไรกับงานในหน้าที่ใหม่ที่แตกต่างจากงานที่คุ้นเคย แต่คุณไพบูลย์กลับรู้สึกว่าเป็นโชคดีที่มีโอกาสได้ทำงานใหม่อีกลักษณะหนึ่ง และจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เมื่อเปลี่ยนตำแหน่งทุกครั้งก็จะได้เรียนรู้เนื้องานใหม่ ๆ เพิ่มเติม ได้เห็นและเข้าใจความต้องการ และจุดมุ่งหมายของพนักงานที่มีหลากหลาย

คุณไพบูลย์กล่าวว่า เป้าหมายในการทำหน้าที่ รบ. คือ "ทำให้พนักงานทุกคนในสายงานด้านบริหารที่มีถึง 2,600 กว่าคน รู้สึกภาคภูมิใจ และมีความสุขในการทำงานที่รับผิดชอบอยู่ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและภารกิจของแบงก์ชาติได้ ทำให้สายงานอื่น ๆ มองเห็นว่า พวกเราเป็นส่วนหนึ่งของ 'คำตอบ' ที่จะช่วยให้เขาทำงานสำเร็จ" ในด้านบริหารทรัพยากรบุคคล คุณไพบูลย์เชื่อมั่นในพลังความคิดความสามารถของคนที่แทบจะไม่มีขีดจำกัด หากได้มีการบ่มเพาะและดึงออกมาใช้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของหัวหน้างานทุกคนที่จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้พนักงานพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ และทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในงานที่รับผิดชอบ "ผมคิดว่าเป็นหน้าที่ของหัวหน้างานทุกคน ที่จะช่วยกันสร้างสภาพแวดล้อมให้พนักงานทุกคนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ กล้าเสนอแนะและกล้าตัดสินใจตามหลักการและความถูกต้อง ไม่ต้องเอาใจใคร มีโอกาสทำงานเต็มตามศักยภาพ มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงและความสำเร็จของ ธปท. และรู้สึกว่าได้รับความเป็นธรรมด้านความก้าวหน้าในอาชีพการงาน"

จากประสบการณ์ส่วนตัว คุณไพบูลย์เห็นว่า การได้มีโอกาสหมุนเวียนงานให้มีความรอบรู้ และเห็นความเชื่อมโยงของงานต่าง ๆ ในภาพรวมมากขึ้น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้พนักงานกล้าคิด กล้าตัดสินใจ จึงควรมีการดำเนินการในเรื่องนี้มากขึ้น และทำอย่างเป็นระบบ

นับว่าโชคดีที่ผมได้มีโอกาสทำงานหลาย ๆ ด้านในแบงก์ชาติ ไม่ว่าจะเป็นตลาดเงิน ตลาดเงินตราต่างประเทศ บริหารเงินสำรอง นโยบายกำกับสถาบันการเงิน นโยบายการเงิน รวมทั้งฝ่ายทรัพยากรบุคคลด้วย จึงอยากให้หัวหน้างานทุกคนพยายามหาโอกาสให้พนักงานได้หมุนเวียนเปลี่ยนงานมากกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มชีวิตชีวาและประสบการณ์ให้กับตัวพนักงานเองแล้ว ส่วนงานยังจะได้ประโยชน์จากแนวความคิดและมุมมองใหม่ ๆ อีกทั้งปัญหา Silo ในการทำงานของเราก็จะบรรเทาลงด้วย ในฐานะ รบ. จะพยายามทำเรื่องนี้ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นกิจจะลักษณะมากขึ้น"

คุณไพบูลย์ย้ำว่าไม่ได้เพิ่งมีความคิดนี้เมื่อเข้ามารับตำแหน่ง รบ. แต่มีมานานแล้ว อย่างเมื่อครั้งรับตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน เมื่อ 5 ปีก่อนก็ยังเคยให้สัมภาษณ์ 'BOT MAGAZINE' ว่า อยากเห็น 'ทีม ธปท.' ทำงานเหมือนทีมฟุตบอลฮอลแลนด์ ที่ผู้เล่นทุกคนทำหน้าที่ทดแทนกันได้ ปีกซ้าย ปีกขวา กองหน้า กองหลัง สามารถสลับสับเปลี่ยนตำแหน่งเล่นได้หมด ตามความจำเป็นของสถานการณ์ในสนามที่พลิกผันได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเล่นในตำแหน่งใด เมื่อโอกาสอำนวย ก็สามารถทำให้ทีมประสบความสำเร็จได้ ขอให้เล่นอย่างเต็มที่ และคำนึงถึงชัยชนะของทีมเป็นที่ตั้ง

คุณไพบูลย์มองว่าความน่าเชื่อถือคือหัวใจของธนาคารกลางทุกประเทศ ซึ่ง ธปท. ได้สั่งสมมาเป็นเวลานานกว่า 70 ปี และพนักงานแบงก์ชาติ คือองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่จะสร้างความน่าเชื่อถือดังกล่าว จึงเป็นหน้าที่ของพนักงานทุกคนที่จะสืบสานต่อเนื่องไป

"ในวันที่พวกเราตัดสินใจกรอกใบสมัครเข้าทำงานแบงก์ชาติ ทุกคนมีอุดมการณ์ อยากทำงานเพื่อชาติ ทำประโยชน์ให้สังคม ในฐานะ รบ. ผมอยากให้พนักงานทุกคน ยังคงมีความรู้สึกดี ๆ เช่นนั้น ไม่เจือจางลง แม้เวลาจะผ่านไป 10, 20 หรือ 30 ปีก็ตาม ซึ่งความรู้สึกอย่างนี้ย่อมสะท้อนออกมาให้เห็นในวิธีการทำงานของพวกเรา คือ มีความซื่อตรง มีหลักการ และยึดประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก ดังนั้น การทำให้พนักงานทุกคนมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนแบงก์ชาติ จึงถือเป็นเป้าหมายการทำงานที่สำคัญที่สุดของผม" รองผู้ว่าการไพบูลย์ กล่าวทิ้งท้าย

รณดล นุ่มนนท์

The Power of Unity

2 ทศวรรษเศษที่**คุณรณดล นุ่มนนท์** มีความผูกพันกับ ธปท. ผ่านการทำงานหลายสายงาน ทั้งที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานตัวแทนที่ต่างประเทศ เก็บเกี่ยวประสบการณ์อย่างเคี่ยวกรำ จนกระทั่งก้าวขึ้นสู่ตำแหน่ง **ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน** หนึ่งในผู้บริหารระดับสูงของ ธปท. ซึ่งคุณรณดล ผู้บริหารคลื่นลูกใหม่ พร้อมบอกเล่าถึงเรื่องราวความภาคภูมิใจในการทำงานที่ ธปท. ตลอดจนวิสัยทัศน์และแนวคิดแผนบริหารงานของสายกำกับสถาบันการเงิน

"ผมทำงานแบงก์ชาติมาปีนี้ก็ครบ 25 ปีพอดี ผ่านมาหลายสายงานด้วยกัน เริ่มต้นจากหน่วยวิเคราะห์ในฝ่ายการธนาคาร ทำงานเกี่ยวกับวิเคราะห์ตลาดเงิน และความเคลื่อนไหวของตลาดอยู่สักระยะหนึ่งก็มีโอกาสได้เปลี่ยนไปทำงานในสายงานต่าง ๆ รวมถึงการตั้งสำนักงานตัวแทนธนาคารที่นครนิวยอร์ก จากนั้นก็ดูแลด้านบริหารเงินสำรอง และเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจก็มีโอกาสได้มาทำงานทางด้านสายกำกับสถาบันการเงิน โดยได้รับความไว้วางใจจาก ม.ร.ว.จัตุมงคล โสณกุล ผู้ว่าการฯ ในขณะนั้น เรียกตัวมาให้ทำงานด้านนี้ ซึ่งผมไม่เคยคาดคิดมาก่อน เพราะจบมาทางด้านเศรษฐศาสตร์ แต่ท่านเห็นว่าเป็นเรื่องดี ที่จะมีมุมมองหลากหลาย และนั่นคือจุดเปลี่ยนในชีวิต"

จากวันนั้นจนถึงวันนี้ คุณรณดลทำงานด้านสายกำกับสถาบันการเงินมานานกว่า 12 ปี ด้วยความภาคภูมิใจ พร้อมยึดมั่นในพันธกิจที่จะมุ่งมั่น

ในการดูแลและกำกับสถาบันการเงินให้สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจต่อไปได้ ภายใต้การบริหารจัดการที่ดี ไม่ใช่การตรวจสอบ จับผิด หรือบังคับให้ทำสิ่งต่าง ๆ โดยใช้อำนาจกวดขัน แต่เป็นการทำหน้าที่คู่กันไปกับสถาบันการเงิน ให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิด ภายใต้เงื่อนไขของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วง เช่น ช่วงที่เศรษฐกิจอาจจะเปราะบาง ก็ต้องทำให้เกิดความแน่ใจว่าสถาบันการเงินสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้ ด้วยการส่งผ่านเงินฝากของประชาชนไปให้กับผู้กู้ หรือบางครั้งสถาบันการเงินอาจจะมองข้ามลูกหนี้ที่มีศักยภาพไป ธปท. ก็พยายามที่จะดูให้สถาบันการเงินปล่อยสภาพคล่องให้กับลูกหนี้ แต่ในช่วงไหนที่เศรษฐกิจร้อนแรง สถาบันการเงินมักจะมีการผ่อนคลายหลักเกณฑ์ปล่อยสินเชื่อ ธปท. ก็ต้องช่วยดูแลให้เกิดความเข้มงวดขึ้น เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าสถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อบนพื้นฐานที่ถูกต้องและมีมาตรฐาน ด้วยความเชื่อมั่นในการทำงานเป็น 'ทีม' คุณรณดลบอกว่า ทุกความสำเร็จที่เกิดขึ้น เป็นความร่วมมือร่วมใจของทีมงานทุกคน ที่ใช้ศักยภาพของแต่ละคนอย่างเต็มที่ ขณะเดียวกัน 'รุ่นพี่' ก็มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ไม่มีตำราเล่มใดเขียนไว้ให้กับรุ่นน้องรุ่นต่อ ๆ ไป โดยเฉพาะในอีก 5 ปีข้างหน้า ที่จะมีรุ่นพี่เกษียณอายุราว 60 คน จึงเป็นความท้าทายในการผ่องถ่ายเคล็ดวิชาต่าง ๆ ให้กับรุ่นน้อง ท่ามกลางบรรยากาศในการทำงานที่ใกล้ชิดสนิทสนม สามารถที่จะสานต่อการทำงานได้ในอนาคต โดยที่การทำงานของสายกำกับสถาบันการเงินยังคงเดินหน้าต่อไปได้อย่างราบรื่น

นอกจากนี้ยังเน้นย้ำถึงการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของบุคลากรโดยไม่หยุดที่จะพัฒนาตัวเอง เพราะสถาบันการเงินมีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่หลากหลายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีรูปแบบที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งในอีกทางหนึ่งก็เป็นการแบ่งปันและบอกเล่าความรู้ใหม่ ๆ ที่รุ่นน้องได้รับจากการฝึกอบรมให้กับรุ่นพี่ด้วย ขณะเดียวกันคุณรณดลก็ไม่ละเลยในหลักการ พร้อมกับยึดมั่นธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในเรื่องของความตรงต่อเวลา การบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการยึดมั่นในค่านิยม 'ยืนตรง มองไกล ยื่นมือ และติดดิน'

นอกเหนือจากงานประจำที่รับผิดชอบแล้ว ในช่วงที่ผ่านมา คุณรณดลยังอาสาช่วยงานบริหารกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและสหกรณ์ออมทรัพย์ ธปท. รวมทั้งเป็นประธาน อกสพ. กีฬา ทำให้ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับพนักงานในสายงานอื่น ๆ และได้ทำงานในสิ่งที่ตนเรียนรู้มา รวมทั้งได้ทำกิจกรรมที่ตนเองรัก นั่นคือการเล่นกีฬา ทั้งนี้ พนักงานในสายกำกับสถาบันการเงินล้วนทราบดีว่า เป็นระยะเวลากว่า 7 ปีแล้ว ที่ทุก ๆ เช้าวันจันทร์ คุณรณดลจะส่งอีเมลประจำสัปดาห์ไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อสื่อสารเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับวิธีการดึงศักยภาพในตัวแต่ละคนออกมาให้ได้มากที่สุด รวมถึงการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตทำงานและชีวิตส่วนตัว นับเป็นวิธีการสานสัมพันธ์ที่ดีในองค์กรระหว่างหัวหน้าและลูกน้อง

ใช่เพียงการรวมพลังกันในสายกำกับสถาบันการเงินเท่านั้น แต่คุณรณดลยังให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันกับสายงานอื่น ๆ ของ ธปท. ด้วยอย่างสายนโยบายการเงินและสายตลาดเงินด้วย โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสื่อสารกันตลอดเวลา นอกจากนี้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกก็สำคัญ และต้องรู้ลึกถึงธุรกิจของสถาบันการเงิน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ในกำกับของ ธปท. โดยทางสายงานนี้ได้ส่งผู้บริหารผู้ตรวจสอบ ไปทำงานที่สถาบันการเงินแต่ละแห่ง เพื่อให้รู้ลึก รู้จริงจากการลงมือปฏิบัติ

ด้านมุมมองที่คุณรณดลมีต่อ ธปท. ไม่ว่าจะในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต ธปท. ยังคงเป็นองค์กรที่เป็นเสาหลักของประเทศในแง่ของการเป็นธนาคารกลาง เป็นองค์กรที่ได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากประชาชนและ Stakeholders ทุกราย

ธปท. ยังคงเป็นองค์กรที่เป็นเสาหลักของประเทศในแง่ของการเป็นธนาคารกลาง เป็นองค์กรที่ได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากประชาชนและ Stakeholders ทุกราย

เมธี สุภาพงษ์

Principles must be Upheld

เกือบ 3 ทศวรรษแล้ว ที่ **คุณเมธี สุภาพงษ์** ก้าวเข้าสู่รั้ว ธปท. แม้วันแรกที่เริ่มต้นชีวิตการทำงานที่นี่ จะไม่ใช่ฤกษ์งามยามดีสักเท่าไหร่ เพราะเกิดความพยายามในการก่อรัฐประหารจากรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ในวันนั้นพอดี คุณเมธีนับเป็นหนึ่งในลูกหม้อของ ธปท. ที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงด้านนโยบายการเงิน ก่อนหน้าที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็น **'ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน'** คุณเมธีปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจการเงิน สายนโยบายการเงิน

คุณเมธีเล่าย้อนความทรงจำกับก้าวแรกที่ ธปท. ว่า "ผมทำงานวันแรกเมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528 แต่ไม่รู้ว่าโชคดีหรือเปล่า ได้ทำงานแค่ครึ่งวันเช้า ก็มีคำสั่งให้พนักงานกลับบ้าน เนื่องจากมีความพยายาม'ก่อรัฐประหาร' และที่น่าตกใจก็คือ บ้านผมอยู่ในละแวกที่มีการยิงปะทะกัน"

เหตุการณ์ตื่นเต้นในวันนั้น ยังคงแจ่มชัดในความทรงจำของคุณเมธี ซึ่งเริ่มต้นทำงานที่ฝ่ายวิชาการ หน่วยการเงิน รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับด้านนโยบายการเงินโดยตรง โดยทำงานที่หน่วยนี้มานานร่วมสิบปี และมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับผู้บริหารระดับสูงหลายท่าน ก่อนจะย้ายไปที่หน่วยดุลการชำระเงิน ประจวบเหมาะกับที่เกิดวิกฤติดุลการชำระเงินในช่วงนั้นพอดี

"ผมทำหน้าที่วิเคราะห์ภาวะดุลการชำระเงิน จากนั้นก็ย้ายไปดูแลงานบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และด้านการเงิน ซึ่งต่อมารวมกันเป็นฝ่ายบริหารความเสี่ยงและปฏิบัติการทางการเงิน โดยผมทำอยู่ที่ฝ่ายนี้ราว 5-6 ปี ก่อนจะมีโอกาสได้ทำงานด้านวิชาการที่สำนักงานเศรษฐกิจมหภาค สำนักนโยบายการเงิน ก่อนจะได้รับมอบหมายให้ดูแลฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจการเงิน ซึ่งเป็นตำแหน่งล่าสุดก่อนที่จะได้รับการโปรโมต"

ด้วยความที่ทำงานมาหลายด้าน ทำให้คุณเมธีไม่ได้ประทับใจกับงานใดเป็นพิเศษ เนื่องจากให้ความสำคัญกับทุกงานที่รับผิดชอบ จึงเลือกที่จะบอกเล่าถึงงานที่มีส่วนร่วมมากที่สุดแทน นั่นคือการร่วมวางรากฐานการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการให้กับ ธปท. ในช่วงหลังยุควิกฤติต้มยำกุ้ง และอีกงานหนึ่งก็คือการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 ฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

สำหรับความท้าทายในตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงินนั้น คุณเมธีบอกว่า แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. **ความท้าทายจากสถานการณ์เศรษฐกิจ** ทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ "หากพิจารณาจากสถานการณ์เศรษฐกิจภายนอกประเทศในปัจจุบันจะเห็นว่าเศรษฐกิจของประเทศหลัก ๆ ในโลกมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก บางประเทศกำลังจะขึ้นดอกเบี้ย เช่น สหรัฐอเมริกา บางประเทศก็ลดดอกเบี้ย เช่น แถบยุโรป ซึ่งความแตกต่างนี้อาจจะสร้างความผันผวนให้กับตลาดการเงินโลกได้ รวมถึงประเทศไทย ซึ่งเราก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ มีการประเมินสถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มต่าง ๆ พร้อมทั้งเตรียมการในการบริหารจัดการเงินทุนไหลเข้า-ออก และแนวทางในการดำเนินนโยบายการเงิน เพื่อรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ส่วนเศรษฐกิจภายในประเทศก็อยู่ในช่วงที่กำลังฟื้นตัว แต่ก็ยังไม่ทราบว่าจะฟื้นได้เร็วแค่ไหน และเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้หรือไม่ และเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างมั่นคงแล้ว ก็จะเริ่มมีการปรับอัตราดอกเบี้ยกลับเข้าสู่ระดับปกติ นอกจากนี้ ยังมีเรื่องของความสามารถในการแข่งขันของประเทศไม่ว่าจะเป็นภาคการส่งออก ภาคการผลิต ภาคแรงงาน รวมถึงความยั่งยืนทางการคลังด้วย ซึ่งปัญหาเชิงโครงสร้างในภาคเศรษฐกิจเหล่านี้จะเป็นความท้าทายที่ต้องใช้เวลาและองค์ความรู้เชิงบูรณาการในการแก้ไข

2. **ความท้าทายด้านการบริหารงาน บริหารคน** ปัจจุบันสายนโยบายการเงินมีพนักงานรุ่นใหม่จำนวนมาก และมีอัตราการ Turnover ค่อนข้างสูง ดังนั้น ความท้าทายจึงอยู่ที่การสร้างฐานความรู้ เพื่อให้พนักงานใหม่ไม่ต้องใช้เวลาเรียนรู้นานนัก ทำให้สามารถทำงานได้เร็วขึ้น ขณะเดียวกันก็มีการฝึกอบรมอย่างเข้มข้น เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางที่สายงานมุ่งหวัง สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้ และมุ่งเน้นการส่งเสริมบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการปรึกษาหารือร่วมระหว่างผู้บริหารและพนักงาน นอกจากนี้ ยังมีการเชื่อมต่อกับสายงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการหมุนเวียนพนักงานเพื่อให้เรียนรู้และเข้าใจในการทำงานของแต่ละสายให้มากขึ้น

"ต้องไม่ลืมว่าสินทรัพย์ที่สำคัญของ ธปท. ไม่ใช่สินทรัพย์ต่างประเทศ ไม่ใช่ทองคำที่สะสมสำรองไว้ แต่คือความน่าเชื่อถือที่สั่งสมกันมานาน และจะต้องดำรงไว้ต่อไป โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในระยะยาวเป็นหลัก"

แม้จะมีการเปลี่ยนผ่านหัวเรือใหญ่ของสายนโยบายการเงิน แต่เพื่อขับเคลื่อนการทำงานให้เป็นไปอย่างลื่นไหล ไม่ติดขัด คุณเมธียืนยันที่จะสานต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารท่านเดิม

"ท่านรองฯ ไพบูลย์ ยึดหลักการของธนาคารกลางอย่างเคร่งครัด ถ้าการดำเนินการใด ๆ ที่ขัดต่อหลักการของการเป็นธนาคารกลางที่ดี ท่านก็จะไม่ยอมรับ และท่านยังเน้นคุณภาพของงานมาก ถ้ายังไม่ดีพอจะไม่ยอมปล่อยให้ผ่านไปโดยเด็ดขาด โดยมีหลักคิดและแนวทางการทำงานที่เน้นความถูกต้อง ตรงประเด็น การตอบคำถามใด ๆ ต้องชัดเจน ไม่อ้อมค้อม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ดีงาม ควรค่าแก่การสานต่อเป็นอย่างยิ่ง"

สุดท้ายคุณเมธีได้กล่าวถึงมุมมองที่มีต่อ ธปท. ในฐานะองค์กรแห่งความภาคภูมิใจว่า "ในอดีต ธปท. เป็นองค์กรอนุรักษนิยม ไม่ค่อยเปิดตัวกับสาธารณชนมากนัก แต่ก็เป็นองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือ มีหลักการทางวิชาการและมีความเป็นกลาง ในปัจจุบันจุดเด่นด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาก็ยังคงมีอยู่ เพียงแต่มีพันธกิจเพิ่มมากขึ้น ในแง่ของการยื่นมือไปสัมผัสกับองค์กรภายนอกและประชาชนมากขึ้น มีเป้าหมายในการดำเนินนโยบายที่ชัดเจนขึ้น มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมากขึ้น ส่วนในอนาคต ผมเห็นว่า ธปท. จะต้องยึดมั่นในอุดมการณ์และปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการของธนาคารกลางอย่างเคร่งครัด ดังเช่นที่ถือปฏิบัติมาโดยตลอด และต้องไม่ลืมว่าสินทรัพย์ที่สำคัญของ ธปท. ไม่ใช่สินทรัพย์ต่างประเทศ ไม่ใช่ทองคำที่สะสมสำรองไว้ แต่คือความน่าเชื่อถือที่สั่งสมกันมานาน และจะต้องดำรงไว้ต่อไป โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในระยะยาวเป็นหลัก"

ท่องสายน้ำแห่งชีวิตของหญิงแกร่งผู้กุมหางเสือ

สุภาพรรณ พิชัยรณรงค์สงคราม

แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นสายน้ำแห่งความผูกพันของคน ธปท. โดยมีองค์ประกอบที่คุ้นตาคือ เรือด่วนเจ้าพระยา ที่ไม่เพียงคอยสร้างความคึกคักให้กับท้องน้ำ แต่ยังเป็นพาหนะที่เป็นที่พึ่งทางการเดินทางของผู้คนจำนวนมาก และแน่นอนที่คน ธปท. จำนวนไม่น้อยฝากชีวิตไว้ในชั่วโมงเร่งด่วน แม้วิถีชีวิตของคนกรุงเทพฯ จะเปลี่ยนแปลงไปบ้างจากการมีรถไฟฟ้า แต่การสัญจรด้วยเรือด่วนก็ยังเป็นตัวเลือกที่ดีสุดของใครหลายคน โดยเฉพาะคนที่ต้องการความรวดเร็วในการเดินทางระหว่างจังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพฯ

'เรือด่วนเจ้าพระยา' ทำหน้าที่ให้บริการรับ-ส่งผู้โดยสารข้ามจังหวัดมาอย่างยาวนานกว่า 40 ปี ซึ่งฉบับนี้ 'BOT MAGAZINE' มีโอกาสต้อนรับประธานกรรมการบริษัท เรือด่วนเจ้าพระยา จำกัด **คุณสุภาพรรณ พิชัยรณรงค์สงคราม** หญิงแกร่งผู้กุมหางเสือของบริษัทให้สามารถผ่านพ้นวิกฤติและยืนหยัดมาจนถึงวันนี้ โดยตลอดเวลาเกือบหนึ่งชั่วโมงที่เธอให้เกียรติบอกเล่าถึงประสบการณ์ชีวิต พบว่ามีหลายแง่มุมที่สะท้อนถึงปรัชญาและครรลองในการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายและงดงามดุจภาพสะท้อนแห่งสายน้ำเจ้าพระยาที่ลุ่มลึก ร่มเย็น และเอื้ออาทรต่อสรรพชีวิตที่พึ่งพา

สืบทอดและสานต่อกิจการเดินเรือ

คุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ มารดาของคุณสุภาพรรณ ได้รับยกย่องเป็น 'เจ้าแม่แห่งลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา' จากความเป็น 'กุลสตรีนักสู้' ที่ชะตาชีวิตผกผัน จากที่เคยมีชีวิตสุขสบายตามประสา 'สาวชาววัง' ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ท่านต้องออกจากวังมาช่วยกิจการท่าเรือของมารดา เริ่มตั้งแต่อายุ 20 ปี และได้ดำเนินกิจการเรือข้ามฟากมาโดยลำพัง

จากกิจการเรือข้ามฟากที่มีเรือแจวเพียง 3-4 ลำ ซึ่งเริ่มต้นจากแนวคิดของมารดา คุณหญิงสุภัทรา เริ่มขยายมาใช้เรือยนต์แท็กซี่สำหรับข้ามฟาก ต่อมายังมีการต่อยอดมาสู่กิจการเรือด่วนเจ้าพระยาเมื่อปี พ.ศ. 2514

"วันที่ 22 กันยายน 2557 'เรือด่วนเจ้าพระยา' มีอายุครบ 43 ปี ดิฉันเข้ามาทำงานตั้งแต่วันแรก ตั้งแต่ยังไม่รู้เรื่องอะไรเลย เพราะเรียนจบมาทางอักษรศาสตร์ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกัน จริง ๆ งานนี้เป็นงานของคุณพ่อ (สอาด มีชูธน) ท่านเป็นวิศวกรและเป็นอดีตอธิบดีกรมโรงงาน ท่านตั้งใจจะทำกิจการนี้หลังเกษียณ แต่หลังรับโอนงานมาจากกระทรวงคมนาคมเพียง 3 เดือน คุณพ่อก็เสียชีวิต คุณแม่และดิฉันจึงต้องรับสานต่องานนี้ ซึ่งขณะนั้นอายุแค่ 26 ปี" คุณสุภาพรรณเล่า

จากที่ไม่รู้อะไรเลย โดยเฉพาะเรื่องเครื่องยนต์เรือ การดูแล และการต่อเรือ คุณสุภาพรรณอาศัยการเรียนรู้และคำแนะนำจากคุณแม่ ร่วมกับการพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้จากการทำงานจริง (On-the-Job Training) เรื่อยมา โดยตลอดเวลากว่า 40 ปี บริษัทฯ มีการพัฒนารูปแบบการให้บริการอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานเรือและการรักษาความปลอดภัยให้ไปสู่ระดับสากล รวมถึงปรับปรุงเส้นทางเดินเรือให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้โดยสาร และพัฒนาท่าเทียบเรือให้มีความสะดวก สะอาด ปลอดภัย ทันสมัย และเชื่อมต่อกับระบบขนส่งอื่นได้ เพื่อเป็นอีกทางเลือกของการเดินทางในกรุงเทพฯ ตลอดจนมีการพัฒนาธุรกิจเรือท่องเที่ยวโดยร่วมมือกับรถไฟฟ้าบีทีเอส

ปัจจุบัน บริษัทฯ มีเรือทุกประเภทรวม 90 ลำ แบ่งเป็นเรือด่วนเจ้าพระยา 65 ลำ เรือข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา 15 ลำ ส่วนที่เหลือเป็น Shuttle Boat รับ-ส่งตามโรงแรมและคอนโดมิเนียมริมแม่น้ำ โดยเส้นทางเรือด่วนฯ อยู่ระหว่างปากเกร็ด (นนทบุรี) ถึงราษฎร์บูรณะ ระยะทางราว 32 กิโลเมตร ผู้โดยสารเฉลี่ย 14.6 ล้านคนต่อปี ขณะที่ผู้โดยสารเรือข้ามฟากราว 11 ล้านคนต่อปี

จากความสำเร็จในการสานต่อและบริหารกิจการเดินเรือในแม่น้ำเจ้าพระยาจนทำให้เรือด่วนเจ้าพระยายังคงเป็นตัวเลือกในการเดินทางที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของทั้งคนไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ คุณสุภาพรรณจึงได้รับยกย่องให้เป็น 'เจ้าแม่เรือด่วนเจ้าพระยา' และเป็นอีก 'สตรีนักสู้แห่งลุ่มน้ำเจ้าพระยา' ตามรอยผู้เป็นมารดา

*"ในการบริหารบุคลากร เราต้องดูว่า
เขามีความสุขไหม ถ้าเขามีความสุข เขาก็จะอยู่ได้นาน
ไม่มีคำว่านายจ้าง ลูกจ้าง เขากับเรา
เป็นเสมือนร่างกาย ถ้าขาดส่วนใดไปก็คือพิการ"*

แตกหน่อ...ต่อยอดสู่ธุรกิจใหม่

แม้ธุรกิจเดินเรือโดยสารสาธารณะในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยายังเป็นกิจการสัมปทาน จึงทำให้การแข่งขันไม่รุนแรง แต่ด้วยตัวเลือกในการเดินทางที่มากขึ้นและสะดวกรวดเร็วขึ้น ส่งผลให้ผู้โดยสารทางเรือเริ่มมีจำนวนลดลงเรื่อยๆ ด้วยเหตุนี้ คุณสุภาพรรณจึงได้มองหาโอกาสในการพัฒนาธุรกิจใหม่ๆ ด้วยการต่อยอดจากผืนดินที่มารดาทิ้งไว้ให้

นอกจากธุรกิจเดินเรือโดยสารซึ่งเป็นรายได้หลัก บริษัทฯ ยังมีรายได้จากธุรกิจโฆษณาบนเรือด่วนและเรือข้ามฟาก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งปัจจุบัน บริษัทฯ มีโรงแรมริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา 1 แห่ง และร้านอาหารริมแม่น้ำเจ้าพระยา 2 แห่ง อีกทั้งยังมีรีสอร์ทและร้านอาหารที่หัวหินภายใต้ชื่อ 'สุภัทรา'

โดยขณะนี้บริษัทฯ กำลังพัฒนาพื้นที่ท่ามหาราชให้เป็นคอมมูนิตี้มอลล์ และยังมีโครงการพัฒนาพื้นที่ท่าเรือวังหลังและที่ดินบริเวณท่าเตียนอีกด้วย โดยในส่วนนี้ คุณสุภาพรรณได้มอบหมายให้ลูกสาวคนเดียวของเธอเป็นผู้ดูแล

"การที่เราจะส่งต่อสิ่งใดให้กับลูกหลาน อย่าไปส่งเงินให้พวกเขา เพราะง่ายที่สุดที่เขาจะทำกับเงินคือการเอาไปใช้ แต่ถ้าเราส่งงานให้เขา นั่นเป็นการท้าทายเขา ไม่ว่างานนั้นจะเจ๊งหรือไปได้ แต่อย่างน้อยมันก็ทำให้เขาได้พัฒนาตัวเองและทำให้เกิดการจ้างงาน ดังนั้น ถ้าถามว่าธุรกิจพัฒนาอสังหาฯ จะไปได้ไหม ก็อยู่ที่ฝีมือเขา" คุณสุภาพรรณให้ข้อคิด

'วิกฤติ' คือส่วนหนึ่งของการทำงาน

ตลอด 43 ปีในการบริหารธุรกิจเรือด่วนเจ้าพระยาและกิจการเดินเรือข้ามฟาก คุณสุภาพรรณยอมรับว่า บริษัทฯ ต้องเผชิญกับวิกฤติอยู่หลายครั้ง โดยวิกฤติเรื้อรังของบริษัทฯ คือเรื่องราคาน้ำมัน เพราะขณะที่ราคาน้ำมันขึ้นจากลิตรละ 2 บาท ในปีแรกที่เธอเข้ามาบริหาร มาเป็น 30 กว่าบาทในปัจจุบัน แต่ราคาค่าโดยสารสามารถปรับขึ้นได้เฉลี่ย 10 ปีต่อครั้ง ด้วยเหตุนี้บริษัทฯ จึงหาทางปรับตัวและต่อยอดทางธุรกิจมาโดยตลอด

นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังเคยเผชิญวิกฤติใหญ่จากความไม่มั่นใจของผู้โดยสารอันเนื่องจากอุบัติเหตุ 'โป๊ะล่ม' เมื่อปี พ.ศ. 2538 ซึ่งเหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นบทเรียนครั้งยิ่งใหญ่ นำมาสู่ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับบริษัทฯ ในการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของการเดินทางทางเรือเพิ่มขึ้น

สำหรับวิกฤติครั้งใหญ่ที่สุดของบริษัทฯ คุณสุภาพรรณมองว่าเป็นวิกฤติน้ำท่วมใหญ่ในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งครั้งนั้น ไม่เพียงบริษัทฯ จะขาดรายได้จากธุรกิจที่มีอยู่ แต่เป็นความเสียหายครั้งใหญ่ เพราะร้านอาหาร บ้านพัก พนักงาน และออฟฟิศล้วนได้รับความเสียหายทั้งสิ้น

"ตอนที่บริษัทฯ ฉลองครบ 40 ปี จำได้ว่าดิฉันกล่าวว่า ตลอด 40 ปีที่ผ่านมา เรือด่วนเจ้าพระยาไม่เคยหยุดให้บริการแม้แต่วันเดียว เพราะพนักงานเราไม่เคยนัดหยุดงาน ขนาดบ้านเมืองมีจลาจล รถเมล์ถูกสั่งให้หยุดวิ่ง แต่เรือด่วนยังวิ่งขนส่งผู้โดยสารอยู่ตลอด แต่หลังงานฉลองไม่นานน้ำก็ท่วมมาถึงกรุงเทพฯ ทำให้เรือวิ่งไม่ได้แม้แต่ลำเดียว"

แม้จะต้องฝ่าวิกฤติใหญ่มาหลายครั้ง คุณสุภาพรรณกลับไม่เคยรู้สึกท้อถอยหรือถอดใจ ทั้งนี้เพราะเธอมองว่าวิกฤติหรือปัญหานั้นเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน ขณะที่การบริหารก็คือแก้ปัญหาและต่อยอดสิ่งที่มีให้เติบโตต่อไป

หัวใจธุรกิจ คือ 'คน' กุญแจมัดใจคน คือ 'เมตตา'

"ธุรกิจของเราไม่มีโปรดักท์ เพราะเราเป็นธุรกิจบริการ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจเรือขนส่งผู้โดยสาร หรือธุรกิจร้านอาหาร และธุรกิจโรงแรม ทุกธุรกิจของเราอยู่ได้ด้วยคน"

ปัจจุบัน บริษัทฯ มีพนักงานทั้งสิ้นราว 700 คน เป็นพนักงานในธุรกิจเรือโดยสารกว่า 300 คน ส่วนที่เหลือเป็นพนักงานในธุรกิจร้านอาหารและโรงแรม ซึ่งแม้พนักงานทั้ง 2 กลุ่มจะมีความแตกต่างกันในหลายด้าน แต่คุณสุภาพรรณยึดหลักในการบริหารบุคลากรเพียงข้อเดียวคือ ความเมตตา อันหมายถึงความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข

"ในการบริหารบุคลากร เราต้องดูว่าเขามีความสุขไหม ไม่ใช่แค่เรามีความสุข ถ้าเขามีความสุข เขาก็จะอยู่ได้นาน ไม่มีคำว่านายจ้าง ลูกจ้าง เพราะเรามองว่าเขากับเราเป็นเสมือนร่างกาย ถ้าขาดส่วนใดไปก็คือพิการจริง ๆ แล้ว ความเมตตาเป็นหลักพื้นฐานในการทำงานและการดำเนินชีวิต ดิฉันจะบอกลูกเสมอว่าให้มีเมตตาต่อผู้ที่อาจจะด้อยกว่า หรือถ้าหากพนักงานจะได้เปรียบเรานิดหน่อยก็ไม่เป็นไร เพราะเงิน 10 บาท ถ้าอยู่กับเรา คุณค่าของเงินก็แค่ 10 บาท แต่ถ้าเงินอยู่กับเขา มันมีคุณค่ากับเขามากกว่า"

นับตั้งแต่คุณแม่ของคุณหญิงสุภัทรา จนมาถึงลูกสาวของคุณสุภาพรรณ จะเห็นว่าผู้กุมหางเสือของบริษัทฯ ล้วนแต่เป็นสตรีเพศ หลายคนมักมองว่าการเป็นผู้บริหารหญิงถือเป็นจุดอ่อนในธุรกิจเรือโดยสาร ซึ่งพนักงานส่วนใหญ่เป็นชาย แต่สำหรับคุณสุภาพรรณ เธอบอกว่า นับตั้งแต่คุณยายจนถึงเธอ

การปกครองพนักงานไม่เคยมีความเป็นหญิงหรือชาย แต่ใช้ 'ความเป็นแม่' ที่ต้องการปกป้อง เอาใจใส่ และดูแล ซึ่งแนวคิดนี้ถูกถ่ายทอดสู่ลูกสาวของเธอด้วยเช่นกัน

ด้วยหลัก 'เมตตา' และ 'ความเป็นแม่' ในการบริหารพนักงาน ทำให้บริษัทฯ มีอัตราการลาออก (Turnover) อยู่ในระดับต่ำ นี่น่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คุณสุภาพรรณได้รับรางวัล 'นายจ้างดีเด่น' ถึง 2 ปีซ้อน (ปี 2554-2555)

สืบสานคำสอนของมารดาสู่บุตรสาว

เมื่อถามถึง 'คนต้นแบบ' คุณสุภาพรรณตอบทันควันว่า บุคคลต้นแบบของเธอคือผู้เป็นมารดา โดยเธอให้เหตุผลว่าเป็นเพราะชีวิตของคุณหญิงสุภัทราเรียกได้ว่าเริ่มต้นจาก 0 หรือ 1 แต่ด้วยความอดทน ไม่ท้อถอย และขยันทำงาน จึงทำให้ลูกหลานได้กินดีอยู่ดีเฉกเช่นวันนี้

"คุณแม่จะบอกเสมอว่า อย่าอยู่โดยไม่มีประโยชน์ อย่าใช้ชีวิตแบบเสวยสุข อย่าถือว่ามีกินอยู่แล้ว เลยไม่ทำงาน ไม่ทำตัวให้เกิดประโยชน์ ซึ่งคำสอนเหล่านี้ดิฉันก็มักจะถ่ายทอดกับลูกสาวอยู่เสมอ"

นอกจากนี้ ยังมีอีกคำสั่งสอนที่คุณหญิงสุภัทรามักจะคอยย้ำเตือนกับบุตรสาว และเป็นคำสอนที่คุณสุภาพรรณไม่ลืมที่จะนำมาถ่ายทอดสู่บุตรสาวของเธอเช่นกัน นั่นคือ **"คุณแม่จะย้ำเสมอว่า ต้องซื่อสัตย์ต่อแผ่นดิน เราต้องเป็นคนของแผ่นดิน ถึงแม้เราจะทำมาหากินอยู่ในน้ำ"**

สมดุลชีวิตในแบบฉบับของหญิงแกร่ง

แม้คุณสุภาพรรณจะยังคงทำงานทุกวันตั้งแต่วันจันทร์-เสาร์ แต่เธอไม่เคยรู้สึกเหนื่อยหน่าย เพราะมองว่าการทำงานเป็นอีกส่วนหนึ่งในวิถีชีวิต อย่างไรก็ดี เมื่อมีเวลาว่าง เธอมักจะหาโอกาสไปเที่ยวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ และไปร่วมกิจกรรมกับบุตรสาว ซึ่งชอบกีฬาเทนนิสและขี่ม้า

ขณะที่อีกกิจกรรมโปรดคือ การเล่นเปียโน โดยเธอมักหาโอกาสไปเล่นเปียโนร่วมกับวงดนตรีที่เป็นกลุ่มเพื่อนฝูงหรือนักดนตรีมืออาชีพโชว์ตามงานต่าง ๆ บ้าง อันเป็นอีกหนึ่งความฝัน (เล็ก ๆ) ของเธอ ซึ่งถ้าโชคดีคุณอาจได้ฟังเธอเล่นเปียโนตามงาน เหมือนที่เธอเคยโชว์เดี่ยวเปียโนในงาน '6 วันสุนทรีย์ 6 ปี ธารศิลป์ 60 ศรีศิลปิน' เมื่อปลายปีที่แล้ว

นอกจากนี้ คุณสุภาพรรณยังโปรดปรานการอ่านนิตยสาร โดยมีนิตยสาร 2 ฉบับที่เธอชื่นชอบและอยากแนะนำให้ทุกคนได้ลองอ่าน เล่มแรกคือ TIME Magazine ซึ่งเป็นนิตยสารที่ช่วยเปิดโลกกว้าง ทำให้รับรู้ข่าวสารว่าในต่างประเทศเกิดอะไรขึ้นบ้าง ส่วนเล่มที่สอง ได้แก่ Reader's Digest ซึ่งเป็นนิตยสารที่รวบรวมเคล็ดลับดี ๆ เกี่ยวกับสุขภาพ และเรื่องราวนานาสารพันสำหรับแม่บ้าน

ขณะที่หลายคนมองว่าความสุขคือการประสบความสำเร็จในชีวิต อีกหลายคนมองว่าความสุขและความสำเร็จเป็นสิ่งที่ต้องดิ้นรนไขว่คว้า แต่คุณสุภาพรรณมองว่า ความสำเร็จในชีวิตของเธอไม่ใช่การประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานหรือการมีเงินทองมากมาย แต่นิยามความสำเร็จของเธอนั้นลุ่มลึกและเรียบง่าย

"ความสำเร็จของดิฉัน คือ การมีอิสระในการเลือกใช้ชีวิต (Freedom of Choices) ซึ่งไม่ว่าจะมีหรือจน ทุกคนทำได้หมด เพียงแค่ไม่นำใจไป 'ผูกติด' กับเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในชีวิต และมองโลกในด้านบวก" นักธุรกิจหญิงแกร่งแห่งลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาทิ้งท้ายด้วยการกล่าวแฝงปรัชญา

THAILAND IMPORT-EXPORT 2014

ลำดับความสำคัญประเทศคู่ค้า 'ส่งสินค้าออก' ของไทย

76,467.1 ล้านบาท = มูลค่าการขาดดุลการค้าของไทยตั้งแต่ มกราคม – กรกฎาคม 2557 และเมื่อคิดเป็นเงินเหรียญสหรัฐฯ ไทยขาดดุลการค้ามูลค่า 865.5 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

มูลค่าการค้ารวม 4,243,037 ล้านบาท

จีน	465,492.7	11 %
สหรัฐอเมริกา	434,547.7	10.2 %
ญี่ปุ่น	420,205.7	9.9 %
มาเลเซีย	240,614.1	5.7 %
ฮ่องกง	234,414.0	5.5 %
อินโดนีเซีย	184,450.1	4.3 %
สิงค์โปร์	181,845.0	4.3 %
ออสเตรเลีย	160,485.9	3.8 %
เวียดนาม	135,608.4	3.2 %
อินเดีย	105,859.6	2.5 %
ประเทศอื่น ๆ	1,679,514.7	39.6 %

มูลค่า : ล้านบาท

สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของไทย

รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ
461,599.9

เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ
332,650.1

น้ำมันสำเร็จรูป
199,730.4

อัญมณีและเครื่องประดับ
198,856.3

เม็ดพลาสติก
184,385.5

เคมีภัณฑ์
163,290.2

ผลิตภัณฑ์ยาง
150,824.2

เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ
136,741.9

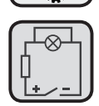

แผงวงจรไฟฟ้า
131,642.7

ยางพารา
121,800.4

มูลค่า : ล้านบาท

ลำดับความสำคัญประเทศคู่ค้า 'นำสินค้าเข้า' ของไทย

มูลค่าการค้ารวม 4,319,505 ล้านบาท

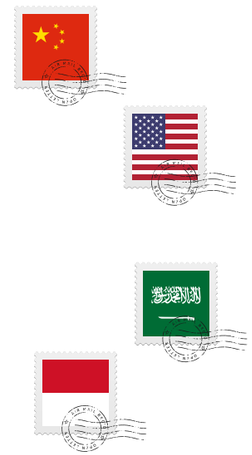

จีน	693,293.43	16.05 %
ญี่ปุ่น	681,278.55	15.77 %
สหรัฐอเมริกา	264,274.51	6.12 %
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	244,370.53	5.66 %
มาเลเซีย	239,398.87	5.54%
เกาหลีใต้	168,247.33	3.90 %
ซาอุดิอาระเบีย	162,657.08	3.77 %
สิงค์โปร์	150,313.85	3.48 %
อินโดนีเซีย	143,999.73	3.33 %
ไต้หวัน	139,704.42	3.23 %
ประเทศอื่น ๆ	1,431,966.90	33.2 %

มูลค่า : ล้านบาท

สินค้านำเข้าสำคัญ 10 อันดับแรกของไทย

น้ำมันดิบ	655,456.4
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	417,854.5
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	287,582.7
เคมีภัณฑ์	278,342.3
เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	232,899.3
แผงวงจรไฟฟ้า	176,290.6
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	172,186.5
สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	146,661.3
เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	146,587.4
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	145,025.2

มูลค่า : ล้านบาท

ที่มา : กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ (ม.ค. — ก.ค. 2557)

บทสุดท้าย ก่อนเปิดม่าน ธปท.

BOT MAGAZINE ได้พาคุณผู้อ่านย้อนตำนานอันทรงคุณค่ากว่า 72 ปี ของ ธปท. ผ่านบันทึกในอดีตจากหนังสือ 'วิวัฒนไชยานุสรณ์' ของ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ผู้ว่าการฯ พระองค์แรก ซึ่งนำเสนอในคอลัมน์นี้มา 2 ตอนแล้ว สำหรับฉบับนี้จะเป็นการส่งท้ายประวัติศาสตร์และเส้นทางก่อร่างสร้าง ธปท. จนสามารถยืนหยัดอย่างสง่างามและยั่งยืนเช่นในปัจจุบัน

โดยเนื้อหาในส่วนปัจฉิมบทนี้ จะบอกเล่าถึงอีกหลากหลายเรื่องราว ก่อนที่การก่อตั้ง ธปท. จะเริ่มต้นขึ้น

ขอเชิญย้อนเวลาไปหาอดีตที่น้อยคนนักจะเคยล่วงรู้มาก่อนพร้อม ๆ กัน

การรับเงินฝาก

นอกจากรับฝากเงินของรัฐบาล ควรมีบทบัญญัติในธนาคารต่าง ๆ ต้องฝากเงินสำรองของตนที่ธนาคารกลางด้วย เพื่อธนาคารกลางมีทางควบคุมเครดิตและเงินตราที่จำหน่าย ส่วนการรับฝากเงินของบุคคลธรรมดานั้นโดยปกติธนาคารกลางไม่ควรทำ เพื่อมิให้เป็นการแข่งแย่งกับธนาคารอื่น ๆ อีกประการหนึ่งถ้าธนาคารกลางประกอบกิจธุระดังกล่าว คือให้ธนาคารอื่น ๆ กู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยอัตราต่ำ ธนาคารกลางจะแข่งแย่งกับธนาคารอื่น ๆ ในการรับฝากเงินไม่ได้อยู่เอง เพราะจะไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ในอัตราสูง

สาขาหรือตัวแทนในประเทศไทย

สำหรับกิจการบางอย่างในเวลานี้ สำนักงานธนาคารชาติไทยใช้คลังจังหวัดเป็นตัวแทนอยู่แล้ว ธนาคารกลางก็คงต้องปฏิบัติเช่นเดียวกันไปก่อน จนกว่าจะเห็นสมควรเปิดสาขาขึ้นที่ใด จึงเลิกใช้คลังจังหวัดในท้องที่นั้น

สาขาหรือตัวแทนในต่างประเทศ

เมื่อจะให้ธนาคารกลางจัดการรับจ่ายเงินของรัฐบาลทางต่างประเทศ ธนาคารกลางก็จะต้องมีเงินต่างประเทศอยู่ด้วย และอีกประการหนึ่ง ถ้าธนาคารกลางประกอบกิจธุระดังกล่าว คือซื้อตั๋วเงินต่างประเทศที่ธนาคารอื่นสลักหลังแล้ว ธนาคารกลางก็จะได้รับเงินตราต่างประเทศเข้ามา จึงจะต้องมีตัวแทนในเมืองต่างประเทศด้วย และเมื่อการเงินติดต่อกับประเทศใดมากก็อาจต้องเปิดสาขาขึ้นในประเทศนั้น จึงควรมีบัญญัติให้เปิดสาขาต่างประเทศได้ และกำหนดหน้าที่ของสาขานั้นไว้

กิจการอื่น ๆ

ควรมีบทบัญญัติให้ธนาคารกลางทำกิจธุระอื่น ๆ ซึ่งเป็นกิจธุระธรรมดาของธนาคารกลางทั่วไปด้วย

ชื่อธนาคาร

เมื่อคราวตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทยได้ดำริไว้ว่าธนาคารกลางที่จะตั้งขึ้นนั้นจะให้ชื่อว่า 'ธนาคารชาติไทย' แต่ชื่อนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวแก่ความพอใจ ถ้าดูตัวอย่างในเมืองต่างประเทศก็ปรากฏว่าเรียกต่าง ๆ กัน นอกจาก Bank of England, Bank of Japan ซึ่งเป็นที่รู้จักกันแล้ว ก็ยังมีชื่อต่าง ๆ อีก เช่น National Bank of Belgium, Central Bank of Chile, Central Reserve Bank of Peru, Reserve Bank of India, State Bank (ของรัสเซีย) เป็นต้น

ข้อความที่ได้เสนอมาข้างบนนี้เป็นเพียงเค้าโครงแห่งธนาคารกลาง ซึ่งได้ร่างขึ้นโดยอาศัยตำราและกฎหมายธนาคารกลางในเมืองต่างประเทศเป็นหลัก ประกอบกับรายงานของเซอร์ เบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ ผู้เชี่ยวชาญการธนาคาร ซึ่งกระทรวงการคลังจ้างมาชั่วคราว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอถือโอกาสเสนอด้วยว่า การธนาคารกลางย่อมเป็นเทคนิคพิเศษโดยเฉพาะอย่างหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้ารู้ตัวอยู่ว่าไม่มีความรู้พอ ที่ปรึกษาการคลังคนเก่าผู้หนึ่ง (นายเจมส์ แบกซ์เตอร์) ได้เคยชี้แจงเสนอว่า บรรดาประเทศในยุโรป อเมริกาใต้ และแอฟริกา ซึ่งได้ตั้งธนาคารกลางขึ้นใหม่ ๆ นั้น ทุกประเทศได้จ้างผู้เชี่ยวชาญไปจัดตั้ง และได้รับคำปรึกษาจากแบงก์ออฟอิงแลนด์ด้วยโดยตลอด เพราะเป็นที่รับรองกันว่าแบงก์ออฟอิงแลนด์เป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ความชำนาญในเรื่องธนาคารกลาง เมื่อเราจะจัดตั้งธนาคารกลางกันขึ้นเอง ก็คงต้องมีข้อบกพร่องเฉพาะอย่างยิ่งในตอนต้น ๆ จึงเป็นการจำเป็นที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถ เพื่อจะได้คิดอ่านแก้ไขได้เป็นลำดับ เซอร์ เบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ ได้เคยเสนอไว้ว่า บุคคลที่จะใช้นั้นควรมีคุณวุฒิที่จำเป็นมากและน้อยเรียงตามลำดับต่อไปนี้ คือ ความสุจริต ความรู้จักอุปนิสัยของคน ความรู้กว้าง ๆ ทั่ว ๆ ไป และ Common Sense และความรู้ทางทฤษฎีแห่งธนาคาร

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๕.

ข้อมูลอ้างอิง :
'วิวัฒนไชยานุสรณ์' ธนาคารแห่งประเทศไทย
พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงพระศพ
พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย
ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส
วันเสาร์ที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๐๔

เส้นทางเสนอจัดตั้ง ‘ธนาคารกลาง’ จากชาวต่างชาติ

ก่อนที่ ‘ธนาคารกลาง’ จะถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทย โดยรัฐบาลไทย ก็ได้มีการเสนอจัดตั้ง ‘ธนาคารกลาง’ โดยชาวต่างชาติมาตั้งแต่ในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นช่วงของการปฏิรูปประเทศไปสู่ความทันสมัย ชาวต่างชาติเริ่มให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยมีหลายครั้งที่ชาวต่างชาติได้ยื่นข้อเสนอการจัดตั้งสถาบันการเงินในลักษณะธนาคารชาติ แต่ข้อเสนอการดำเนินงานที่ทำให้ไทยต้องเสียประโยชน์รวมทั้งขณะนั้นไทยยังไม่มีผู้ที่มีความรู้ความสามารถชำนาญงานมากพอ ทำให้ข้อเสนอเหล่านั้นไม่ได้รับการอนุญาต

เริ่มต้นโดย พลโท เซอร์ แอนดรูว์ คลาร์ก (Lt. Gen. Sir Andrew Clarke) ชาวอังกฤษ และพวกรวม 6 คน ได้ขอพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้ง ‘แบงก์หลวงกรุงสยาม’ (Royal Bank of Siam) ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2431 โดยมีทุนจดทะเบียน 1 ล้านปอนด์ แบ่งเป็น 50,000 หุ้น โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมวงศานุวงศ์ รัฐบาลสยาม และผู้สนใจในประเทศสามารถถือหุ้นรวมกันได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมด มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ และสาขาตามเมืองสำคัญในต่างประเทศ เช่น ลอนดอน ปารีส เวียนนา และอื่น ๆ เท่าที่พิจารณาเห็นว่าจำเป็น

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทวะวงศ์วโรปการ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ ได้นำข้อเสนอขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย พร้อมถวายความเห็นว่าข้อเสนอที่มีอยู่หลายประการนั้นใช้ไม่ได้ เพราะไทยไม่ได้ประโยชน์ และถวายความเห็นในเรื่องที่ว่า ควรมีการธนาคารขึ้นในประเทศ เพื่อนำเงินที่ประชาชนออมไว้เฉย ๆ มาทำให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ เช่น ในเรื่องการรถไฟ แต่คนไทยที่จะทำการธนาคารได้ก็ติดราชการเสียหมด พระองค์จึงเสนอว่าควรจะให้ไปรษณีย์ดำเนินธุรกิจธนาคารด้วยเช่นเดียวกับต่างประเทศ (Post Office Savings Bank) โดยให้รับเงินฝากตั้งแต่ 1 บาทขึ้นไป และสามารถถอนคืนได้ที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่ง โดยได้รับดอกเบี้ยเพื่อให้คนรู้จักเก็บออมไว้ที่ธนาคาร และสามารถป้องกันโจรผู้ร้ายได้ด้วย

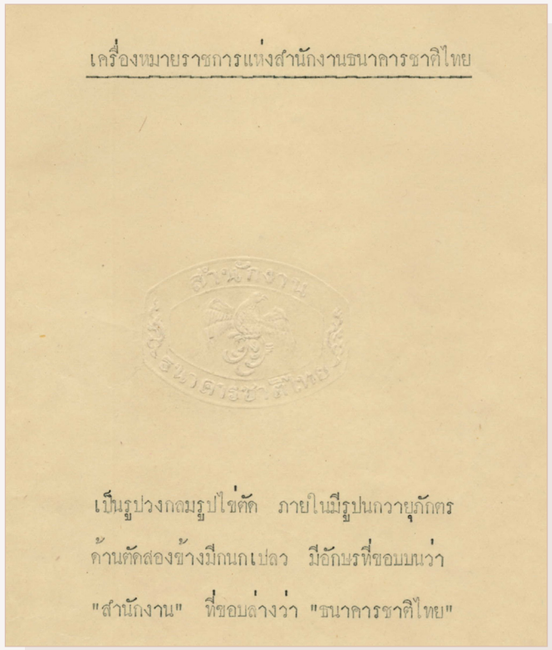
เครื่องหมายราชการแห่งสำนักงานธนาคารชาติไทย

เป็นรูปวงกลมรูปไข่ตัด ภายในมีรูปนกวายุภักดร ด้านตัดสองข้างมีนกเปล่ว มีอักษรที่ขอบบนว่า "สำนักงาน" ที่ขอบล่างว่า "ธนาคารชาติไทย"

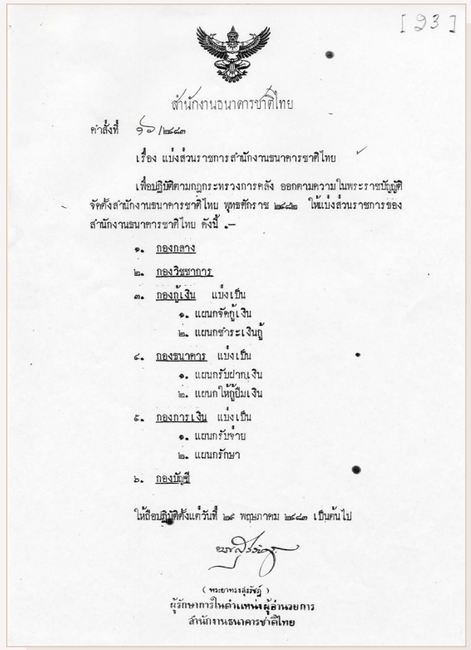
[๑๑๓]

สำนักงานธนาคารชาติไทย

คำสั่งที่ ๑๖/๒๔๘

เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานธนาคารชาติไทย

เพื่อปฏิบัติตามกฎกระทรวงการคลัง ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ให้แบ่งส่วนราชการของสำนักงานธนาคารชาติไทย ดังนี้ .–

๑. กองกลาง

๒. กองวิชาการ

๓. กองบัญชี แบ่งเป็น
- ๑. แผนกจัดทำงบ
- ๒. แผนกชำระเงินกู้

๔. กองธนาคาร แบ่งเป็น
- ๑. แผนกรับฝากเงิน
- ๒. แผนกให้กู้ยืมเงิน

๕. กองการเงิน แบ่งเป็น
- ๑. แผนกรับจ่าย
- ๒. แผนกรักษา

๖. กองบัญชี

ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๔๘๒ เป็นต้นไป

(พระยาหมื่นสุวัฒ)
ผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
สำนักงานธนาคารชาติไทย

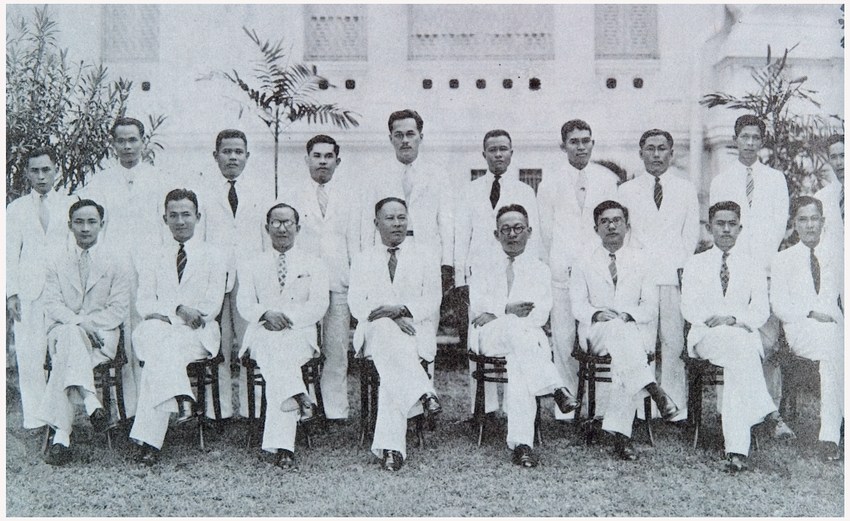

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าข้อเสนอของ เซอร์ แอนดรูว์ คลาร์ก ไม่ได้ถูกจัดตั้งขึ้น แต่ก็ไม่ปรากฏหลักฐานว่า ได้มีการดำเนินการตามความเห็นของกรมหลวงเทวะวงศ์วโรปการหรือไม่ โดยหลังจากนั้นเป็นช่วงที่ประเทศไทยเผชิญกับภัยล่าเมืองขึ้นจากมหาอำนาจตะวันตกอย่างหนัก ฝรั่งเศสและอังกฤษได้อาณานิคมโดยรอบประเทศไทย ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันนี้ ประเทศไทยได้เสียแคว้นสิบสองจุไท และเสียฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงในปี พ.ศ. 2431 และในปี พ.ศ. 2436 ตามลำดับ ดังนั้น ความคิดที่จะตั้งธนาคารกลางขึ้นจึงระงับไป แต่ในระยะเวลานี้ได้มีธนาคารพาณิชย์ต่างชาติเข้าดำเนินกิจการในประเทศไทยเพิ่มขึ้นต่อจากธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ เช่น ธนาคารชาร์เตอร์แห่งอินเดีย ออสเตรเลียและจีน (Charter Bank of India Australia and China) ซึ่งเป็นธนาคารชาติสัญชาติอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2437 และธนาคารแห่งอินโดจีน (Banque de l’Indo-China) ของฝรั่งเศส ในปี พ.ศ. 2439

ต่อมาในปี พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสยุโรปเป็นครั้งแรก เนื่องจากมีพระบรมราโชบายในการที่จะผูกมิตรกับประเทศต่าง ๆ ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ การเสด็จฯ ในครั้งนี้ยังได้ก่อให้เกิดความสนใจที่จะประกอบธุรกิจกับประเทศไทยหลายราย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเงินนั้น Duke De Bustelli-Foscolo และ Duke de Marignan เสนอแผนการจัดตั้งให้ชื่อว่า ‘แบงก์หลวงแห่งสยาม’ (Royal State Bank of Siam) ขึ้นมา แต่ก็ดูจะเป็นข้อเสนอที่ไทยเสียประโยชน์เป็นอย่างมากอยู่ดี

จากนั้นเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2441 บริษัทสยามกำปนีลิมิเตดของกลุ่มตระกูลคลาร์ก ที่เคยขอมาแล้วในปี พ.ศ. 2431 ได้ยื่นขออีกครั้งในชื่อเดิมคือ ‘แบงก์หลวงกรุงสยาม’ (Royal Bank of Siam) และได้ให้ราชทูตอังกฤษส่งสัญญามา ถึงแม้ได้ปรับรายละเอียดลงเสียใหม่ เช่น ให้มีเอกสิทธิ์ในการดำเนินการจาก 100 ปี มาเป็น 50 ปี เป็นต้น แต่ก็ยังถือว่าเป็นข้อเสนอที่เอารัดเอาเปรียบ จึงยอมรับไม่ได้

กระนั้นก็ยังคงมีชาวยุโรปยื่นข้อเสนอเข้ามาอีก โดยเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2441 กลุ่มชาวยุโรปตอนเหนือ ขอจัดตั้งในชื่อ ‘แบงก์แห่งกรุงสยาม’ (Bank of Siam) โดยได้ทำหนังสือถึง Admiral du Plessis de Richelieu (พระยาชลยุทธโยธินทร์ ชาติเดนมาร์ก) ขอให้ช่วยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจัดตั้งธนาคารขึ้น ขณะนั้นพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้ให้ริเวต คาร์แนค ที่ปรึกษาชาวต่างประเทศ เป็นผู้เสนอความเห็น และสรุปได้ว่าการที่รัฐบาลจะตั้งธนาคารชาติขึ้นเสียเอง ยังไม่สมควรแก่เวลา ควรรอจนกว่าจะมีความรู้และประสบการณ์มากพอเสียก่อน

ทั้งนี้ ข้อเสนอสุดท้ายที่เป็นของชาวต่างชาติเกิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อกลางเดือนมีนาคม พ.ศ. 2460 โดยพันเอกครีเวนโก (Colonel Crivenko) ชาวรัสเซีย ได้เข้าเฝ้าพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจรูญศักดิ์กฤดากร อัครราชทูตประจำกรุงปารีส โดยอ้างว่ามีเงินรวม 100 ล้านฟรังก์ ซึ่งรวมกันโดยคนอเมริกัน อังกฤษ ฝรั่งเศส นอร์วีเจียน และฮอลันดา ที่เดิมจะไปค้าขายในรัสเซียแต่เกิดการจลาจลขึ้น จึงเห็นว่าประเทศไทยมีโอกาสที่ดี เนื่องจากอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรและอาจสร้างทางรถไฟสายเหนือ รวมถึงสร้างอู่กับท่าเรือที่ทางใต้ จึงต้องการตั้งธนาคารกลางขึ้น แต่ให้อยู่ในความควบคุมโดยรัฐบาล เช่น แบงก์เดอฟรองซ์ในฝรั่งเศส

ต่อมาพระองค์เจ้าจรูญศักดิ์กฤดากรได้ทรงส่งโทรเลขกราบทูลเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ และถวายความเห็นว่ามีข้อเสนอหลายข้อที่เกรงว่าจะเป็นอันตรายอย่างมากในทางการเมือง โดยเฉพาะหากมีเงินจำนวนมากขนาดนั้น เหตุใดจึงไม่ให้รัฐบาลของตนเองยืมเพื่อใช้จ่ายในการรบ ซึ่งขณะนั้นอยู่ในช่วงของสงครามโลก ครั้งที่ 1 หลังจากรัชกาลที่ 6 ทรงมีพระราชสาส์นตอบปฏิเสธไป ข้อเสนอและความคิดการจัดตั้งธนาคารชาติจึงสิ้นสุดไปจนสิ้นสุดรัชสมัยของพระองค์

The Young Gen and Their Pride

'Gen Zoom' ฉบับนี้ จะพาทุกท่านไปรู้จักกลุ่มคนรุ่นใหม่ 3 คน ต่างสายงาน ที่คำตอบของพวกเขาชนะการโหวตจากกอง บ.ก. ในคอลัมน์ Gen-whY ฉบับที่แล้ว ได้แก่ **แน็ต - วรฤทธิ์ วรรณวาณิชย์** ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน, **แก้ว - แก้วอลงกรณ์ งอกคำ** นักวิเทศสัมพันธ์ ฝ่ายกลยุทธ์และวางแผนสายออกบัตรธนาคาร และ **เหมา - ณัฐพล วุฒิวรดิษฐ์** ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายจัดการกองทุน พวกเขาพร้อมแล้วที่จะบอกเล่าถึงวิธีการในการทำงานร่วมกับคนเจเนอเรชันอื่น ๆ รวมถึงความภาคภูมิใจในการทำงานที่ ธปท. พร้อมขยายความถึง **'สิ่งที่ภาคภูมิใจที่สุดในงานที่ตัวเองทำคืออะไร?'** อีกครั้งแบบเจาะลึก

ความรับผิดชอบของแต่ละคน และการมีส่วนสนับสนุนภาพรวมของ ธปท.

แน็ต : ผมทำงานในสายนโยบายสถาบันการเงิน ซึ่งหน้าที่คือการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ สามารถรองรับผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนมีการเติบโตและพัฒนาอย่างยั่งยืน ต้องศึกษาวิเคราะห์ และติดตามพัฒนาการของหลักเกณฑ์ต่างประเทศ และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการนำหลักเกณฑ์สากลมาปรับใช้กับระบบสถาบันการเงินไทยอย่างเหมาะสม

แก้ว : งานที่รับผิดชอบอยู่ภายใต้พันธกิจด้านการผลิตและบริหารจัดการธนบัตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำหน้าที่สร้างความร่วมมือระหว่าง ธปท. กับองค์กรต่างประเทศ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ เทคโนโลยี และแนวทางบริหารจัดการต่าง ๆ ระหว่างกันเพื่อมุ่งสู่ความเป็นองค์กรชั้นนำในระดับสากล นอกจากนั้น ยังรับผิดชอบในด้านการประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวกับธนบัตร

เหมา : หน้าที่หลักของผมคืองานวิเคราะห์ติดตามฐานะและผลการดำเนินงาน วิเคราะห์กลยุทธ์และแผนธุรกิจของสถาบันการเงินที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้น เพื่อติดตามให้สถาบันเหล่านี้นำส่งเงินรายได้ที่ได้มาจากการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ให้กองทุนฯ เพื่อชำระหนี้ของกองทุนฯ ที่เกิดจากการเข้าไปช่วยเหลือสถาบันการเงินในช่วงวิกฤติต้มยำกุ้ง

ทำไมถึงเลือกทำงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

แน็ต : ที่นี่มีประวัติศาสตร์เรื่องราวและพันธกิจที่ยิ่งใหญ่ รวมทั้งเป็นองค์กรที่ให้โอกาสและสร้างคน ธปท. มีบทบาทสำคัญในการก้าวไปข้างหน้าของประเทศ รวมทั้งเป็นที่ที่ให้โอกาสในการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง และสร้างคนดีคนเก่ง นอกจากการทำงานด้านนโยบายแล้ว ผมรู้สึกโชคดีมากที่ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของความภาคภูมิใจดังกล่าว ช่วยสร้างและพัฒนาผมให้เป็นคนที่ผมอยากจะเป็น และพยายามที่จะเป็น รวมถึงเชื่อมั่นและภูมิใจกับสิ่งที่ตนเองได้ทำ เช่น การได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนทุน การได้เป็นตัวแทนในการแข่งขันกีฬาธนาคารกลาง การได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบแทนสังคม และการได้ทำงานกับเพื่อน ๆ พี่ ๆ ทุก ๆ ท่านที่มอบโอกาส และความอบอุ่นให้เสมอในทุกเวลา

แก้ว : เพื่อตอบแทนประเทศไทย ทำให้คนไทยมีความเป็นอยู่ที่ดี ผ่านองค์กรที่มีอุดมการณ์และเป้าหมายเดียวกัน

"เพื่อตอบแทนประเทศไทย ทำให้คนไทย มีความเป็นอยู่ที่ดี ผ่านองค์กรที่มีอุดมการณ์ และเป้าหมายเดียวกัน"

แก้ว - แก้วอลงกรณ์ งอกคำ

ธปท. ถูกตั้งมาเพื่อดูแลประเทศและประชาชนอยู่แล้ว ดังนั้น การใช้ทักษะความรู้ที่มีก็จะสนับสนุนการทำงานของ ธปท. ให้สำเร็จได้ และความสุขในชีวิตก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เลือกทำงานที่นี่ เพราะสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ค่านิยม การสนับสนุนให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ สวัสดิการ และ Work-Life Balance ซึ่งทั้งหมดจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าองค์กรขาดอุดมการณ์ที่ดี

เหมา : เป็นการเติมเต็มปณิธานที่ผมตั้งใจว่าจะทำงานในองค์กรที่ช่วยจัดการปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตกับคนไทยตั้งแต่เด็ก ๆ ผมมีข้อสงสัยว่า เราใช้เงินเป็นประจำทุกวัน แต่เราไม่ทราบถึงวิธีการในการใช้จ่ายเงินที่มีอยู่ในกระเป๋าของเรา ซึ่งเปรียบเสมือนดาบสองคม ถ้ารู้จักควบคุมการใช้ก็จะเป็นประโยชน์ แต่ถ้าใช้จ่ายเกินตัวก็จะเป็นโทษ ผมจึงตั้งเป้าหมายในชีวิตไว้ว่า ถ้าผมได้ทำงานในองค์กรที่ผมสามารถถ่ายทอดความรู้ในการใช้จ่ายเงินให้แก่บุคคลทั่วไป หรือช่วยจัดการปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตกับคนไทยได้ ก็คงจะเป็นเรื่องดี ดังนั้น การได้มาทำงานที่ ธปท. ก็เหมือนเป็นการเติมเต็มปณิธานที่ผมตั้งไว้กับตัวเอง

ภาพของ ธปท. ก่อนและหลังเข้ามาทำงาน

แน็ต : ภาพที่เคยคิดไว้ในใจคือ ความท้าทายและโอกาสในการทำสิ่งที่มีความสำคัญให้กับประเทศ แต่หลังจากที่ได้เข้ามาทำงานแล้ว พบว่าการทำงานที่นี่เหมือนการเรียนรู้และพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในทุก ๆ วัน มิตรภาพของทุกคนที่คอยช่วยเหลือและดูแลกันและกันเสมอ และเป็นสถานที่เปรียบเสมือนบ้านหลังใหญ่ที่มีทุกอย่างพร้อม เช่น มุมความรู้ มุมพักผ่อน มุมออกกำลังกาย และของอร่อยนับไม่ถ้วน ดังนั้น ภาพของ ธปท. ที่เห็นจึงเปรียบเสมือนการเดินทางที่มีความท้าทาย ความสุข และโอกาส

แก้ว : ได้ยินเรื่องเล่าเกี่ยวกับ ธปท. มาโดยตลอด โดยเฉพาะการ **'ยืนตรง'** ที่ทำให้องค์กรเป็นที่น่าเคารพและศรัทธาของบุคคลภายนอก ทำให้พนักงานมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้ทำงานที่นี่ หลังจากเข้ามาทำงานแล้ว

แน็ต - วรฤทธิ์ วรรณวาณิชย์

"ที่นี่มีประวัติศาสตร์เรื่องราว และพันธกิจที่ยิ่งใหญ่ รวมทั้งเป็นองค์กรที่ให้โอกาส และสร้างคน"

ก็สัมผัสได้ถึง ธปท. ยุคใหม่ ที่ยังคงจุดแข็งที่คนรุ่นก่อนสร้างมาไว้ได้เป็นอย่างดี และการปรับตัวขององค์กรให้รองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป พร้อมพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น พนักงานทุกคนก็พร้อมเปิดรับ และเปิดโอกาสให้น้อง ๆ รุ่นใหม่ร่วมสร้าง ธปท. ไปด้วยกัน ภายใต้บรรยากาศที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง

เหมา : ที่ผ่านมาเคยได้ยินว่า ธปท. รับคนเข้าทำงานยาก และเป็นที่รวมคนเก่งทางด้านการเงินเอาไว้มากมาย คิดว่าทุกคนที่ทำงานใน ธปท. จะต้องเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมาก แม้นอกเวลางานก็ยังพูดคุยกันแต่ในเรื่องวิชาการด้วยภาษาที่คนทั่วไปเข้าใจได้ยาก แต่เมื่อผมเข้ามาทำงานใน ธปท. ได้ระยะหนึ่ง พบว่าสิ่งที่คาดคิดไว้นั้นกลับตรงกันข้าม พี่ ๆ ทุกคนน่ารักและให้ความเป็นกันเองมาก ส่วนหัวข้อการสนทนาก็ยังคุยกันเรื่องวิชาการกัน แต่พอถึงเวลาเล่นก็เล่นกันเต็มที่ ผมจึงรู้สึกอบอุ่น มีความสุขมาก และคิดว่าจะอยู่ไปจนเกษียณ

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงานกับเพื่อนร่วมงานต่างวัย และต่างฝ่ายงาน

แน็ต : พี่ ๆ ช่วยหล่อหลอม ถ่ายทอดอบรม และเอาใจใส่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้จากตำราหรือห้องเรียน แต่ประสบการณ์ในการช่วยกันคิด การแลกเปลี่ยนมุมมอง การทำความเข้าใจและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกัน มีส่วนสำคัญมากในการพัฒนาศักยภาพในการคิด วิเคราะห์ รวมถึงการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้การทำงานกับเพื่อนร่วมงานต่างสายงานมีส่วนช่วยให้ผมได้เพิ่มมุมมอง และแนวคิดให้กว้างขึ้น เห็นภาพที่ใหญ่ขึ้น สามารถมองประเด็นต่าง ๆ ได้หลายมุม ครอบคลุม สามารถเข้าใจ และวิเคราะห์ได้ลึกซึ้งมากขึ้น

แก้ว : เรียนรู้ว่าแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ของตนเอง รุ่นพี่มีบทบาทในการสร้างรุ่นน้อง รุ่นน้องสานต่อบทบาทในการพัฒนา แต่ละฝ่ายงานคอยเป็นแขนขาให้กัน และทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันในฐานะพนักงาน ธปท. ที่จะเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงในมิติต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน เพราะเพื่อนร่วมงานทุกคนไม่ว่าจะต่างวัยหรือต่างฝ่าย ได้เข้าใจและยึดมั่นในจุดนี้ สิ่งดี ๆ จึงเกิดขึ้นมากมายที่ ธปท. และพร้อมที่จะส่งต่อไปยังประชาชน

เหมา : ที่ฝ่ายจัดการกองทุน ผมมีเพื่อนร่วมงานที่ต่างวัยกันมาก พี่ ๆ บางท่าน มีลูกรุ่นราวคราวเดียวกับผม หรืออาจจะมากกว่าผม ซึ่งทำให้พี่ ๆ เข้าใจคนรุ่นนี้ได้ดี และผมก็มีคุณแม่ที่วัยใกล้เคียงกันกับพี่ ๆ ผมก็เข้าใจพี่ ๆ เช่นกัน จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับช่องว่างระหว่างวัย ทำให้การทำงานร่วมกันเป็นไปได้ด้วยดี นอกจากนี้เราไม่สามารถทำงานด้วยตัวคนเดียวได้ ต้องช่วยเหลือและเติมเต็มซึ่งกันและกัน

แนวทางการพัฒนาตนเอง และเป้าหมายการทำงานในอนาคต

แน็ต : ผมพยายามเรียนรู้ทั้งจากตำรา จากเพื่อนร่วมงาน จากสถานการณ์ต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งจากปัญหาหรืออุปสรรคเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีความพร้อมและความรู้ ความสามารถในการเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยให้ ธปท. ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ในอนาคตผมตั้งใจจะสร้างคนรุ่นต่อไป โดยการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ วัฒนธรรม และความประทับใจที่ดีที่ผมได้รับมาเสมอ

แก้ว : ตั้งใจไว้ว่า ภายในช่วงเวลาที่เหลืออยู่ในการทำงานอีก 30 กว่าปี จะเดินตามแบบอย่าง Role Model ที่ชื่นชอบ รวมถึงสานต่อสิ่งที่คนรุ่นก่อนได้สร้างไว้ ให้ดีกว่าเดิม โดยจะพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาวิธีคิด วิธีการ ทักษะต่าง ๆ ของบุคคลต้นแบบ และนำมาประยุกต์ใช้ เสริมสร้างสิ่งที่จำเป็นภายในกรอบเวลาของแต่ละช่วงชีวิต

เหมา : ผมอ่านหนังสือเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์และการเงิน เพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นอยู่เสมอ รวมทั้งอยู่ระหว่างวางแผนที่จะศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเรียนรู้จากประสบการณ์ที่พี่ ๆ ถ่ายทอดให้ ซึ่งไม่มีเขียนไว้ที่ไหน ขอบคุณ ธปท. ที่ให้โอกาสผมได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรชั้นนำแห่งนี้ครับ

"เป็นการเติมเต็มปณิธานที่ผมตั้งใจว่าจะทำงานในองค์กรที่ช่วยจัดการปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตกับคนไทย"

เหมา - ณัฐพล วุฒิวรศิษฐ์

'อะไรคือ 'ความประทับใจ' แรกในธปท.'

"มันเท่อ่ะเมื่อมีใครถามว่าทำงานที่ไหน รู้สึกว่าเรายิ้ม ๆ อยู่ในใจครับ"

พรเพิ่ม ส่งเสริม
วิศวกร โรงพิมพ์ธนบัตร

"ความสง่างามบนความเรียบง่ายของสถานที่ รวมถึงบรรยากาศที่แฝงไปด้วยเสน่ห์และความขลังอย่างบอกไม่ถูก ทำให้เด็กจบใหม่คนหนึ่งที่แค่เพียงได้มีโอกาสเข้ามาสอบข้อเขียน อยากจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง ณ ที่แห่งนี้ทันที"

วันวิธู โพธิทัต
ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

"พลังแห่งความดีงามทั้งปัญญาและความสามารถ ไม่ว่าจะมองไปทางไหน ทั้งพนักงาน สถานที่ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตัวผมเองรู้สึกได้ว่าเป็นที่ทำงานที่ล้ำซึ่งคุณค่าจริง ๆ ตัวผมเองได้สัมผัสทุกวันแล้วมีความสุข และภูมิใจสุด ๆ ครับ"

ธรรมนูญ อัศววงศ์ศิริกุล
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
ฝ่ายรักษาความปลอดภัย

โปรดติดตามคอลัมน์ Gen Zoom ฉบับหน้า พวกเขาทั้ง 3 คน จะมาอธิบายขยายความโดยละเอียดว่า ความประทับใจที่เกิดขึ้นครั้งแรกที่ ธปท. ของพวกเขาแต่ละคนเป็นอย่างไร นอกจากนี้พวกเขาจะมาตอบคำถามเกี่ยวกับ Smart Lifestyle ในมุมมองของพวกเขาว่ามีความสำคัญและน่าสนใจอย่างไรบ้าง

E+R=O

(Event + Response = Outcome)

หนึ่งในคุณสมบัติของผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงานมักมีเหมือนกันก็คือ 'ความมั่นใจในตัวเอง' เพราะเป็นพื้นฐานอันดีในการที่จะปลุกพลังและนำศักยภาพที่ไร้ขีดจำกัด ออกมาใช้ในการทำงานให้แล้วเสร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ และยังนำไปสู่การพัฒนาตัวเองแบบรอบด้านอีกด้วย เช่นเดียวกับ คุณวาสนา นิมิตยงสกุล ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์และพัฒนาฝ่ายการชำระเงินและพันธบัตร ที่จะนำประสบการณ์ที่มีคุณค่าและแง่คิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการทำงานมาฝากจากรุ่นพี่ ถึงรุ่นน้อง ธปท. ทุกคน

Q : ความท้าทายที่สุดในการทำงานที่ ธปท. คืออะไร

A : จากการทำงานที่ ธปท. มา 20 ปี...ความท้าทายในชีวิตการทำงานของพี่แบ่งได้เป็น 3 เรื่อง คือ

1) เรื่องงาน 2) เรื่องคน 3) ตัวเอง

'**งาน**' ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งมีการ**เปลี่ยนแปลงเร็ว ปริมาณมาก ซับซ้อน** และมี**ความเสี่ยง**มากขึ้นเรื่อย ๆ ...เราจะบริหารจัดการมันอย่างไร?

เรื่อง '**คน**' เป็นเรื่อง**ยาก**และ**ละเอียดอ่อน**ที่สุด...ความท้าทายคือเราจะสร้างทีมงาน สร้างแรงจูงใจ สร้างพลัง และขับเคลื่อนทีมงานให้ดีได้อย่างไร? เราจะประสานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เกี่ยวข้องและคนรอบ ๆ ตัวเราอย่างไร?

'**ตัวเอง**' ท่ามกลางความท้าทายทั้งเรื่องงานและเรื่องคน เราจะ**พัฒนาตนเอง**อย่างไร ทั้ง**ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ** และ**สติปัญญา**?

โดยส่วนตัวแล้ว พี่จัดการกับความท้าทายเหล่านี้ด้วยการ '**มโน**' **ตัวเองให้เกิดความเชื่อมั่นก่อน** เราต้องเชื่อมั่นว่าเราทำได้... เรามีศักยภาพที่ไร้ขีดจำกัด... เราสามารถจัดการทุกเรื่องได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นงาน คน หรือตัวเอง... **ถ้าเรามีความเชื่อมั่นในตัวเองแล้ว... ทุกสิ่งก็เป็นเรื่องที่ทำได้เสมอ...**

พี่มักจะตั้งคำถามกับตัวเองเสมอว่า เป้าหมายที่เราต้องการคืออะไร? ทำไปเพื่ออะไร? ปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง ห่างจากเป้าแค่ไหน? ทางเลือกที่เราทำได้มีอะไรบ้าง? ผลกระทบและความเสี่ยงคืออะไร? สุดท้ายแล้วเราเลือกที่จะทำอะไร อย่างไร? เสร็จเมื่อไหร่? จากนั้นเมื่อตอบตัวเองได้ทุกข้ออย่างชัดเจนแจ่มแจ้งแล้ว ก็ลงมือลุยยย...

Q : ความสุขในการทำงานที่ ธปท. คืออะไร

A : ปกติพี่ใช้ชีวิตกับการทำงาน (ทั้งที่ทำงาน ระหว่างเดินทาง และกลับมาทำต่อที่บ้าน) รวมกันแล้วไม่ต่ำกว่าวันละ 10 ชั่วโมง โห! ถ้าเราไม่มีความสุขกับการทำงาน ก็เท่ากับว่า ครึ่งหนึ่งของชีวิตเราก็ไม่มีความสุขเลยทีเดียว...

ความสุขที่ผ่านมาในการทำงานที่ ธปท. ก็คือ...**การรักในสิ่งที่ทำ ทำในสิ่งที่รัก มีความสุข สนุกสนาน** ทั้งกับ**การทำงาน**และ**การสร้างความสัมพันธ์ ภูมิใจ**ในสิ่งที่เราทำ **มีความมั่นใจและมีอิสระที่จะสร้างสรรค์** และ '**ฟิน**' กับผลลัพธ์ที่ได้ มีความสุข '**ฟรุ้งฟริ้ง**' กับ**บรรยากาศ**และ**ผู้คนรอบข้าง**ที่ช่วยเหลือ สนับสนุน และเข้าใจซึ่งกันและกัน แผ่รังสีบวก ๆ ให้แก่กัน

"ถ้าเราไม่มีความสุขกับการทำงาน ก็เท่ากับว่า ครึ่งหนึ่งของชีวิตเราก็ไม่มีความสุขเลยทีเดียว"

พอเราทำงานแต่ละชิ้นสำเร็จ ก็เหมือนเราหยอดกระปุกสะสมความภูมิใจและประสบการณ์อันมีค่าของเรา มันทำให้เรารู้สึกว่า **ชีวิตของเราช่างมีคุณค่าและมีความหมาย**... 'ชีวิต' เหมือน 'การเดินทาง' ในทุกขณะที่ผ่านไป เราได้เรียนรู้อะไรเพิ่มขึ้นมากมาย เราจึงควรมีความสุขกับทุกย่างก้าวของการเดินทาง ไม่ต้องรอให้ถึงเส้นชัยหรือถึงจุดหมายปลายทางแล้วจึงค่อยมีความสุข...

Q : อยากฝากอะไรถึงน้อง ๆ Gen Y รวมไปถึงน้อง ๆ รุ่นหลัง

A : อยากจะขอแชร์หลักคิดที่ใช้กับตัวเองอยู่เสมอ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์กับน้อง ๆ แนวคิดเหล่านี้มักจะส่งผลดี ๆ ส่งพลังบวก ๆ ต่อชีวิตของพี่เสมอ

1. **ทุกอย่างตั้งต้นที่ความคิด เปลี่ยนความคิด ชีวิตเปลี่ยน** (Change Your Thoughts, Change Your Life)! ความคิดบวก ๆ จะดึงดูดสิ่งบวก ๆ เข้ามาในชีวิตเราอยู่เสมอ (Law of Attraction)

2. '**พลัง**' **เกิดจากการตั้งเป้าหมาย** เวลาจะทำอะไร ต้องตั้งเป้าหมายแล้วลงมือทำอย่างมุ่งมั่น ทุ่มเท และอดทน แล้วความสำเร็จจะตามมา

3. **ไม่มีคำว่า 'ล้มเหลว' ในชีวิต มีแต่ข้อมูลย้อนกลับ** (There is No Failure, Only Feedback) ความคิดนี้มันช่วยให้ใจเรามีพลัง กล้าทำอะไรใหม่ ๆ เราจะเป็นคนมีความมั่นใจ กล้าตัดสินใจ กล้าลงมือทำ ก้าวข้ามความกลัวได้เสมอ

4. **ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิต มีเหตุผลของมันเสมอ** (Everything Happens For a Reason) เวลามีอะไรที่ไม่สมหวังเกิดขึ้น บอกตัวเองเสมอว่า กำลังมีสิ่งที่ดีรอเราอยู่

5. **สุดท้าย ขอฝากสมการชีวิต** 'E + R = O' (Event + Response = Outcome) นั่นคือ เราเปลี่ยนเหตุการณ์ (Event) ไม่ได้ เนื่องจากเป็นปัจจัยภายนอก แต่เราสามารถ**เปลี่ยนวิธีการตอบสนองต่อเหตุการณ์** (Response) ของเราได้เสมอ ทั้งนี้ เพื่อไปเปลี่ยนผลลัพธ์ (Outcome) ให้เป็นดังที่เราต้องการ

สิ่งมหัศจรรย์ในชีวิต

นิรมล หลีกอธรรม
เคยทำงานที่ ฝ่ายการควบคุมปริวรรต (2531-2533)
ปัจจุบันทำงานในตำแหน่ง
บรรณารักษ์อาวุโส (ควบ) หอสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์
สายวางแผนและงบประมาณ
(2534-ปัจจุบัน)

ก้าวเยื้องย่าง สู่ดินแดน อันแสนฝัน
รมณีย์ สถาปัตย์ จรัสแวว
ฝั่งฟ้าวัง อีกฟากตึก ปึกแปดชั้น
มุ่งชั้นสอง มองที่หมาย จิตยลยิน
ทิพย์สวรรค์ ชั้นนภา วังเพริศแพร้ว
ลีลาแซว โค้งหวาน หอมระริน
ถูกจัดสรร ธนาคารกลาง วางแบบศิลป์
กรุ่นไอกลิ่น ฝ่ายปริวรรต แสงเมลือง

จากรากลึกแห่งความทรงจำ วันแรกที่เดินเข้ารั้วบางขุนพรหมในวัย 20 ปี เพื่อสมัครสอบพร้อมเอกสารครบมือ รู้สึกมือเย็นเฉียบด้วยความตื่นเต้น มองไปรอบ ๆ และในใจก็พลางคิดว่า "ถ้าเราได้มาทำงานในที่แห่งนี้คงดีแน่" บรรยากาศ ทิวทัศน์ สภาพแวดล้อม ดูดีจัง ไม่ต้องทันสมัย โมเดิร์นจ๋า แต่แฝงด้วยความยิ่งใหญ่ขององค์กรระดับชาติ แม้ก่อนหน้านี้จะเคยทำงานในกระทรวงที่นับว่าเที่ยงตรงที่สุดในประเทศแล้วก็ตาม หลังจากนั้นก็ผ่านกระบวนการต่าง ๆ จนได้เข้ามาทำงานที่แบงก์ชาติ

วันแห่งการจดจำ

วันจันทร์ที่ 14 พฤศจิกายน 2531 เป็นวันแรกของการทำงานที่ธนาคารกลางของประเทศไทย รีบออกจากบ้านฝั่งธนตั้งแต่ตีห้าครึ่ง มาถึงแบงก์ชาติเร็วมาก หกโมงเศษ ด้วยความที่ถูกปลูกฝังจากคุณพ่อว่า "การตรงต่อเวลาเป็นเรื่องสำคัญในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าเราจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก การไปให้ถึงที่หมายก่อนเวลา แสดงถึงความตั้งใจและให้เกียรติบุคคลที่เราจะไปพบปะ" ดังนั้น ไม่ว่าจะไปเรียนหรือไปทำงานก็มักไปก่อนเวลาเป็นชั่วโมง จนกระทั่งเป็นความเคยชินจนถึงปัจจุบัน หลังจากใกล้เวลานัดหมายก็พบพี่ที่ฝ่ายบุคคล (ปัจจุบันคือฝ่ายทรัพยากรบุคคล) อาคาร ฉ (ปัจจุบันคือ อาคาร 7)

ระหว่างนั่งรอเวลา ก็นั่งมโนไปพลางว่า 'หัวหน้าเราจะเป็นยังไงน้า ผู้หญิงหรือผู้ชาย...จะให้เราทำหน้าที่อะไร...เพื่อนร่วมงานเราเป็นยังไง' คิดไปเรื่อยเปื่อย แม้จะเคยผ่านการทำงานมาถึง 3 แห่ง ทั้งระดับผู้หลักผู้ใหญ่ของบ้านเมืองก็สัมผัสมาแล้ว แต่ก็ยังแอบกังวล หลังจากนั่งรอพักใหญ่ พี่ฝ่ายบุคคลก็พาไปที่ฝ่ายงาน 'ฝ่ายการควบคุมปริวรรต' ตั้งอยู่บนชั้น 2 ของอาคารสำนักงานใหญ่หลังเดิม (ปัจจุบันคือ อาคาร 2) นกได้พบกับพี่ผู้บริหารท่านแรกในรั้ววังบางขุนพรหม 'พี่พิมพ์พรรณ เสริมปรุงสุข' หัวหน้าส่วนสินค้าเข้า ในแวบแรกรู้สึกว่าพี่เขา สง่า สุขุม นุ่มลึก และเฉียบ

พี่พิมพ์พรรณต้อนรับ ซักประวัติเล็กน้อย และเล่าว่า หน่วยสินค้าเข้าเป็นหน่วยหนึ่งในฝ่ายการควบคุมปริวรรต ซึ่งเป็นฝ่ายงานที่ค่อนข้างใหญ่ในแบงก์ชาติ เพราะมีพนักงานถึง 300 กว่าคน โดยหน่วยสินค้าเข้ามีพนักงานกว่า 100 ชีวิต มีหน้าที่พิจารณาและอนุมัติคำขอนำสินค้าเข้าประเทศ (สมัยโน้นเราเรียกคำขอกันสั้น ๆ ว่า 'ลป.') และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายคือเป็นด่านแรกของการรับคำขอ ต้องตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารเบื้องต้น แต่ต้องไม่ให้พลาด มิฉะนั้นการพิจารณาก็จะล่าช้าออกไป กระทบกับภาคธุรกิจและเศรษฐกิจของไทยได้ (โอ้! ฟังแล้วยิ่งใหญ่นะเนี่ย) เมื่อสิ้นวันก็จะต้องรวบรวมส่งคำขอและแจกจ่ายให้พี่ ๆ พิจารณาคำขอ 6 ท่าน โดยในวันหนึ่ง ๆ มีผู้มายื่นคำขอจำนวนมาก ทำให้โลกการติดต่อผู้คนกว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งธนาคารพาณิชย์ บริษัทเอกชนยักษ์ใหญ่ บริษัทขนส่ง ตั้งแต่ระดับล่างจนถึงระดับผู้บริหาร จนรู้สึกว่าวันเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว สนุกกับการทำงาน ถึงเวลาพัก พี่ ๆ เพื่อน ๆ ก็มาชวนไปกินข้าว พาไปร้านอาหารโน่นนี่ ไม่เหงา หรือว้าเหว่แม้แต่นิดเดียว เป็นครอบครัวใหญ่ที่อบอุ่นมาก

"เวลาแห่งความสุขมักจะผ่านไปอย่างรวดเร็ว" เป็นคำพูดที่เรา ๆ ท่าน ๆ ได้ยินอยู่เสมอ ประมาณต้นปี พ.ศ. 2533 ระหว่างที่เพลิดเพลินกับชีวิตการทำงาน จู่ ๆ ก็มีข่าวมาว่า แบงก์ชาติประกาศมาตรการผ่อนคลายปริวรรตเงินตราทั้งด้านธุรกิจเดินสะพัดและด้านเงินทุน เพื่อช่วยให้เงินทุนเข้าออกได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุนจากต่างประเทศ และเพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเงินในภูมิภาค ส่งผลให้ฝ่ายการควบคุมปริวรรตลดบทบาทหน้าที่ลง ต้องลดอัตรากำลัง โดยนโยบายของผู้บริหาร คือ ให้ทยอยส่งน้อง ๆ ย้ายไปฝ่ายงานต่าง ๆ ในความคิดตอนนั้นคิดว่าพี่ ๆ คงหวังดี เพราะอาจมองว่า น้อง ๆ ยังมีอนาคตไกล เพิ่งจบ ความรู้ที่มีน่าจะไปสร้างประโยชน์ให้กับธนาคารได้ ตัวเองก็ถูกส่งไปทดลองทำงานหลายฝ่าย ซึ่งบางฝ่ายก็อยากรับไว้ แต่ไม่มีอัตรากำลังว่าง แต่บางฝ่ายก็คงถูกกำหนดชะตาไว้ ดังเช่น ฝ่ายตลาดการเงิน ที่มีตำแหน่งว่างที่สำนักงานตัวแทน นครลอนดอน ก็เกือบจะได้ไปแล้ว แต่เนื่องจากคุณพ่อไม่อนุญาตก็เลยอด เสียดายจัง

และแล้ววิถีชีวิตก็ต้องเปลี่ยนครั้งใหญ่ แต่หลายสิ่งก็งอกงาม

เมื่อ 'คุณเชษฐวี เจริญพิทักษ์' ท่านผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการควบคุมปริวรรตในขณะนั้น เรียกเข้าไปพบและกล่าวด้วยน้ำเสียงอันนุ่มทุ้มว่า "คุณนิรมล ย้ายไปอยู่ห้องสมุดไหม ตอนนี้มีตำแหน่งว่าง ทางผู้อำนวยการห้องสมุดอยากได้คุณไปช่วยทำงาน" ซึ่งก่อนหน้านี้ได้ปฏิเสธกับผู้บริหารไปแล้วครั้งหนึ่ง เนื่องจากคิดว่าจะไปทำงานอะไรให้กับห้องสมุดได้ เพราะไม่ได้จบด้านบรรณารักษศาสตร์ แต่ด้วยความที่ท่านเป็นผู้ใหญ่ มาบอกเราด้วยตนเอง เช่นนั้น จึงไม่กล้าปฏิเสธ แต่ก็ตอบอ้อมแอ้มไปว่า "ขอไปหารือกับผู้อำนวยการห้องสมุดเกี่ยวกับงานที่ต้องรับผิดชอบก่อนได้ไหมคะ" ท่านก็กล่าวว่า "ดีเลย ไปทดลองทำก่อน ถ้าไม่ชอบลักษณะงานแล้วมาคุยกันอีกทีก็ได้" ด้วยความเมตตาจากท่าน จึงตัดสินใจก้าวไปข้างหน้า และแล้วประวัติการทำงานก็ถูกบันทึกใหม่อีกครั้ง

> *"สิ่งสำคัญที่สุดที่คิดว่า เป็นเราได้ ณ ทุกวันนี้ คือ Spirit หรือ ตัวตน ที่ 'มุ่งมั่น ตั้งใจ ไม่ย่อท้อ มีวินัย และคิดบวก' ต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย"*

ในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2534 จึงได้ย้ายไปทำงานที่ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ โดยมีโอกาสทำงานและเรียนรู้งานอย่างใกล้ชิดกับผู้อำนวยการ คือ 'พี่สิริมา ศรีสมวงศ์' มีหน้าที่เช่นเดียวกับเลขานุการ แต่ด้วยความที่เป็นคนทำงานไวและไม่หยุดนิ่ง ดังนั้น บ่อยครั้งจึงมักจะเรียนพี่เขาว่าจะทำงานโน้นนี้อยู่เสมอ ซึ่งพี่สิริมาก็จะพิจารณาว่า งานใดเหมาะสมจะทำหรือไม่ ในช่วงเวลาใด รวมทั้งถูกปรามบ่อย ๆ ว่า "ให้ทำงานให้ช้า ๆ ลงหน่อย เพราะแม้จะได้ตามเป้าหมาย แต่เราจะเหนื่อยเกินไป" แม้กระทั่งเรื่องการเสริมสร้างพัฒนาคุณวุฒิให้กับตัวเองก็ยังสนับสนุนไม่ให้หยุดที่จะศึกษาเรียนรู้ จากปริญญาตรีหนึ่งใบ เป็นสองใบ ต่อด้วยปริญญาโทด้านเศรษฐศาสตร์อีกหนึ่งใบ พี่สิริมาเป็นผู้บริหารที่ให้ความกรุณาอย่างมาก หลายสิ่งอย่างจึงงอกงามขึ้น

ชีวิตการทำงานใน '**หอสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์**' ล่วงเลยมาจนถึงปีนี้ นับเป็นเวลา 23 ปีเศษ ผู้อำนวยการเปลี่ยนไปตามวาระแล้วถึง 9 ท่าน รวมทั้งผู้บริหารส่วน ผู้บริหารทีม ที่หมุนเวียนปรับเปลี่ยนไป **ภารกิจของห้องสมุดไม่เคยเปลี่ยน แต่ก็ไม่หยุดนิ่ง** ยังคงเดินหน้าต่อไป แม้หลายท่านอาจมองว่าเป็นฝ่ายงานสนับสนุน แต่ฝ่ายงานในธนาคารกลางแห่งนี้ก็มุ่งมั่นที่เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ของแบงก์ชาติ มุ่งหมายจะเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านเศรษฐกิจการเงินที่ดีที่สุดของประเทศ ทำให้บทบาทห้องสมุดกำลังจะเปลี่ยนไป บรรณารักษ์จะต้อง New Change อาจเป็นเหมือนพนักงานขายของที่ต้องมีความรู้ที่ลึกรู้จริงเกี่ยวกับสินค้าที่ขายหรือที่มีให้บริการเชิงรุก พร้อมให้ความช่วยเหลือแก่ลูกค้าในการผลิตผลงานวิจัยหรืองานวิชาการได้อย่างตรงจุด ตรงตามต้องการ

ห้องสมุดแห่งนี้เป็นสถานที่เสริมสร้างให้ได้เรียนรู้ทั้งในเชิงลึก ทั้งทักษะประสบการณ์ สภาพแวดล้อม การตัดสินใจ และวิธีการทำงาน ทำให้สามารถคิดริเริ่มปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ และที่สำคัญทำให้ไม่หยุดนิ่งที่จะคิด และเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ว่า "คุณไม่ได้ผิดที่จะไม่ได้ทำงานตามคุณวุฒิที่ร่ำเรียนมา แต่ทุกอย่างสามารถ Apply และเสริมสร้างได้ หากคุณพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนา...ถ้าใจคุณพร้อม กายคุณก็จะไม่รู้สึกว่าถูกบังคับ และเมื่อนั้นคุณก็จะมีความสุขกับการทำงานได้ทุกเมื่อ" ไม่ว่าคุณจะอยู่ ณ ที่แห่งใด สิ่งสำคัญที่สุดที่คิดว่าเป็นเราได้ ณ ทุกวันนี้ คือ Spirit หรือ ตัวตน ที่ '**มุ่งมั่น ตั้งใจ ไม่ย่อท้อ มีวินัย และคิดบวก**' ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3 INTERNATIONAL CUISINE ADVENTURES

ผจญภัยผ่านรสสัมผัสจากรอบโลก

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมย่อมทำให้หัวใจคนเราเต้นแรงได้ทุกเมื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยามเมื่อได้สัมผัสรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละดินแดน 'BOT MAGAZINE' ฉบับนี้จึงคัดสรรร้านอาหารและเมนูนานาชาติที่ล้วนรังสรรค์ขึ้นจากรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นอารยธรรมโบราณนับพันปีจากจีน เครื่องเทศหลากรสของอินเดีย หรือการปรุงอาหารตามหลักคิด หยิน-หยาง ของเกาหลี ซึ่งทุกร้านที่คัดสรรมานำเสนอนั้น ตั้งอยู่ไม่ไกลจากใจกลางกรุงเทพฯ และกำลังรอให้ทุกคนเข้าไปซึมซับประสบการณ์ผ่านรสชาติอันหลากหลายของเมนูอาหารนานาชาติที่ทั้งอร่อยและครบเครื่อง

Fei Ya at Renaissance Bangkok Ratchaprasong Hotel

หากเอ่ยถึงอาหารจีนเลิศรสใจกลางกรุงเทพฯ ร้าน Fei Ya ย่อมเป็นหนึ่งในชื่อร้านที่ทุกคนนึกถึง เพราะนอกจากเมนูยอดนิยมอย่างติ่มซำแล้ว ที่นี่ยังเสิร์ฟเมนูซึ่งเกิดจากการผสมผสานอาหารจีนโบราณเข้ากับรูปแบบการรับประทานอาหารยุคโมเดิร์นอย่าง 'เป็ดปักกิ่ง' จานเด็ดที่มาพร้อมลิ้นจี่อบแห้งหมักกับเหล้าจีน 'ราดหน้าตับห่านหอยเชลล์' 'หมูแดงราดซอสดอกกุ้ยฮัว' 'ซุปหูฉลามเทียนจาเข้าคู่กับเกี๊ยวกุ้ง' และอีกหนึ่งเมนูที่ต้องสั่งจองล่วงหน้าอย่าง 'ปูเย็น' ก้ามปูสดหวานจากทะเล ที่ Fei Ya คุณจะเพลิดเพลินกับรสชาติอาหารอันหลากหลายและถูกปาก ยากจะหาที่ใดเหมือนท่ามกลางบรรยากาศแบบภัตตาคารจีนโมเดิร์น เสมือนได้เดินทางมานั่งรับประทานกันไกลถึงเมืองเซี่ยงไฮ้กันเลยทีเดียว

ที่ตั้ง : 518 ชั้น 3 โรงแรมเรเนซองส์ กรุงเทพฯ ราชประสงค์
ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ โทร. 0 2125 5000
เปิดบริการทุกวัน เวลา 11.30 - 14.30 น. และ 18.00 - 22.30 น.
ข้อมูลเพิ่มเติม www.renaissance-hotels.marriott.com/asia/renaissance-bangkok-ratchaprasong-hotel-fei-ya-bangkok

Korean Spoon

ชื่อของ Korean Spoon กลายเป็นที่รู้จักในหมู่ชาวไทยที่ชื่นชอบการรับประทานบาร์บีคิวเกาหลีและเมนูอาหารเกาหลีฉบับต้นตำรับ โดยมีเชฟใหญ่และเจ้าของร้านอย่างคุณอิง หรือ Jae Young Byun เป็นผู้รังสรรค์ทุกจานให้สามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ของรสชาติจากวัฒนธรรมอาหารแบบดั้งเดิมของชาวเกาหลี เช่น 'Gujeolpan' อาหารเกาหลีฉบับชาววัง 'Nakji bokkeum' หนวดปลาหมึกหมักน้ำผลไม้ที่ให้รสสัมผัสนุ่มลิ้นผัดกับซอสเกาหลีโกชูจัง หรือจะชดน้ำซุปเต้าหู้ซีฟู้ดขามร้อนอย่าง 'Haemul Sundubu Jjigae' เรียกว่าบรรยากาศไม่แพ้ต้นตำรับที่เกาหลีเลยก็ว่าได้

ที่ตั้ง : 1448/9 ศูนย์การค้า CDC (Crystal Design Center)
ถนนประดิษฐ์มนูธรรม แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
โทร. 0 2102 2385 เปิดบริการทุกวัน เวลา 11.30 - 22.00 น.

Gaggan

ด้วยบรรยากาศเรียบเท่มีสไตล์ ทำให้ร้านอาหารอินเดียอย่าง Gaggan ดูโดดเด่นเมื่อมองจากภายนอก แต่พอได้ลิ้มลองรสชาติเมนูอาหารอินเดียขึ้นชื่อของที่นี่อย่าง 'Raita Sphere' โดยนำโยเกิร์ตมาผสมกับเครื่องเทศประจำชาติ เมื่อรับประทานเข้าไปแล้วมวลสารจะแตกตัวเป็นรสชาติเข้มข้นซึ่งอาจส่งผลให้ประสบการณ์ในการรับประทานอาหารอินเดียของคุณเปลี่ยนไปตลอดกาล 'Keema Pav' ที่นำเนื้อแกะมายัดไส้ขนมปังคล้ายๆ กับซาลาเปาทอดที่หลายคนคุ้นเคยเป็นอย่างดี หรือจะลองทีเด็ดอย่างเมนู 'Something Fishy' โดยนำปลาค็อดใส่เครื่องแกงแล้วนำไปทอดโรยหน้าด้วยฟองมะนาว เมนูทั้งหมดนี้รับประกันด้วยรางวัลอันดับ 3 ของร้านอาหารที่ดีที่สุดในเอเชียประจำปี 2557 ด้วยฝีมือความคิดสร้างสรรค์ของเชฟ Gaggan Anand เจ้าของร้านผู้พลิกโฉมประสบการณ์การรับประทานอาหารอินเดียของทุกคนจนกลายเป็น Talk of the World ไปเป็นที่เรียบร้อย

ที่ตั้ง : 68/1 ซอยหลังสวน ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ
โทร. 0 2652 1700 เปิดบริการทุกวัน เวลา 18.00 - 24.00 น.
ข้อมูลเพิ่มเติม www.eatatgaggan.com

Best Translation Tools!
FOR YOUR SMART LIFE

ในยุคแห่งข้อมูลข่าวสารที่ผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วแบบเรียลไทม์ ยังมีนักพัฒนาและผู้ผลิตหลายค่ายกำลังพัฒนาแอปพลิเคชันและแก็ดเจ็ตเพื่ออำนวยความสะดวกให้การสื่อสารเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แม้ว่าคุณจะสื่อสารกันคนละภาษา และมาจากคนละซีกโลก หลายคนอาจคุ้นเคยกับบริการแปลภาษาออนไลน์อย่าง Google Translate แต่ยังมีอีกหลายแอปพลิเคชันและแก็ดเจ็ตสุดล้ำที่จะมาช่วยลดช่องว่างของการสื่อสารข้ามพรมแดนทางภาษา

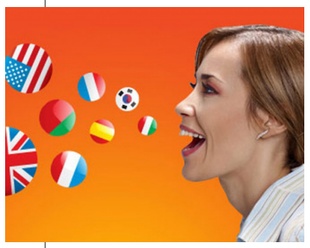

LEXIFONE

ความโดดเด่นของแอปพลิเคชันนี้ คือ ระบบการแปลภาษาแบบเรียลไทม์ ระหว่างการพูดคุยทางโทรศัพท์ข้ามประเทศ โดยไม่ต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต หรือจะใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารแบบ Face-to-Face ก็ย่อมได้เช่นกัน แม้ว่าจะครอบคลุมเพียงแค่ 10 ภาษา และใช้งานได้เพียงแค่บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ แต่ถือเป็นอีกหนึ่งแอปพลิเคชันที่น่าจับตามองเป็นอย่างมาก เพราะฟีเจอร์ที่อำนวยความสะดวกในการใช้งานได้อย่างถึงพริกถึงขิง ประหยัดเวลาและเม็ดเงิน ช่วยให้การสื่อสารเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

iTranslate Voice 2

แอปพลิเคชันแปลภาษาที่ใช้งานง่าย เพียงแค่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และพูดข้อความที่ต้องการ จากนั้นแอพฯ จะแปลภาษาออกมาให้คุณทันที โดยสามารถรองรับภาษาไทยได้เต็มรูปแบบ ซึ่งบริการฟรีของ Google Translate ยังไม่ครอบคลุมในส่วนนี้ ความสามารถแบบเต็มขั้นของ iTranslate Voice 2 สามารถถอดเสียง อ่านออกเสียงได้ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ User Interface ที่ใช้งานได้ง่าย ดีไซน์เรียบ เท่ มีสไตล์ รองรับการใช้งานได้มากถึง 300 ภาษา รวมทั้งภาษาพื้นเมืองอีกด้วย

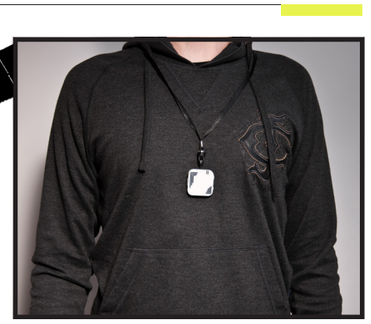

SIGMO Voice Translator

อุปกรณ์แปลภาษาขนาดพกพาที่ออกแบบมาให้นักเดินทางสามารถใช้งานได้ง่าย เพียงแค่กดปุ่มเครื่องก็จะประมวลผลและแปลภาษาออกมาได้มากถึง 25 ภาษา สีสันสดใสน่าใช้งาน สามารถเชื่อมต่อเข้ากับเครื่องสมาร์ทโฟนของคุณได้ผ่าน Bluetooth และยังมี Battery Life ให้ใช้งานได้จุใจนานถึง 300 ชั่วโมง พร้อมการเตือนล่วงหน้า 8 ชั่วโมงก่อนที่แบตเตอรี่จะหมด เรียกว่าเป็นอีกหนึ่งแก็ดเจ็ต ของนักเดินทางยุคไอทีที่สำคัญไม่แพ้เข็มทิศหรือ Navigator App เลยทีเดียว

FIT & FIRM WITH T25

T25 หรือชื่อเต็มว่า Focus T25 ถือเป็นกระแสการออกกำลังกายยอดฮิตในหมู่คนรักสุขภาพที่ใคร ๆ ก็สามารถทำตามได้ เพราะใช้อุปกรณ์น้อย แถมยังเหมาะกับคนทำงานที่ไม่ค่อยมีเวลา ด้วยการออกกำลังกายเพียง 25 นาทีต่อวัน แต่ให้ผลลัพธ์เสมือนออกกำลังกาย 1 ชั่วโมง บวกกับการแชร์ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลให้ T25 กลายเป็น Talk of the Town ของผู้คนทั่วโลกภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

หัวใจของ T25 คือ การเล่นกับความแข็งแกร่งของร่างกาย โดยเน้นการออกแรงทุกสัดส่วน เพื่อให้กล้ามเนื้อได้ทำงานอย่างต่อเนื่องตามหลักสรีรวิทยาที่ถูกต้อง ซึ่งภายในเวลาแค่ 50 วัน หรือ 10 สัปดาห์ จะสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่จะฟิตและเฟิร์มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด BOT MAGAZINE ฉบับนี้จะมาแนะนำวิธีการออกกำลังกายแบบ T25 เพื่อให้เห็นภาพรวมก่อนลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังต่อไป T25 นั้นจะแบ่งการออกกำลังกายออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงครึ่งแรกที่เรียกว่า Alpha Cycle และครึ่งหลังอย่าง Beta Cycle

ช่วงที่ 1 Alpha Cycle เป็นการออกกำลังกายช่วง 5 สัปดาห์แรก ซึ่งจะเน้นเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับทุกส่วนในร่างกาย ทั้งกล้ามเนื้อส่วนท้อง ต้นขา บริหารการเต้นของหัวใจ ฯลฯ โดยพื้นฐานแล้ว เราต้องเล่นติดต่อกัน 6 วัน และหยุดพัก 1 วัน เพื่อเตรียมกล้ามเนื้อสำหรับออกกำลังในช่วงสัปดาห์ถัดไป

ช่วงที่ 2 Beta Cycle หลังจากเตรียมร่างกายมาแล้ว 5 สัปดาห์ คุณอาจเริ่มรู้สึกถึงความแข็งแกร่งและความฟิตของร่างกายในแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งในเฟสนี้ คุณจะได้ออกแรงในส่วนกลางลำตัวมากที่สุด และใช้อุปกรณ์เพียง 2 ชิ้นเท่านั้น ได้แก่ เบาะและดัมบ์เบลล์ที่มีน้ำหนักพอเหมาะ

อย่างไรก็ตาม นี่เป็นเพียงโปรแกรมการเตรียมตัวออกกำลังกายเบื้องต้นของ T25 เท่านั้น รายละเอียดต่าง ๆ ที่มากกว่านี้ คุณต้องไปค้นพบด้วยตัวเองในดีวีดีสอนออกกำลังกาย T25 ของ Shaun T เทรนเนอร์ผู้คิดค้น T25 ซึ่งจะมีวิธีการออกกำลังเฟสที่ 3 เพิ่มเข้ามาด้วย

ข้อควรระวัง ผู้ที่มีปัญหาบริเวณหัวเข่า โรคหัวใจ โรคข้อเข่า อาจจะต้องเลี่ยงการออกกำลังกายในบางท่า เพราะท่าออกกำลังกายบางขั้นตอนจะเน้นการกระโดด และการเคลื่อนไหวร่างกายแบบเร็ว ๆ ซึ่งอาจกระทบกับโรคประจำตัวที่เป็นอยู่

5 สิ่งที่ต้องมี ก่อนลุยไปกับ T25

- **แผ่นดีวีดีสอนวิธีการเล่น T25** : มีจำนวนทั้งหมด 10 แผ่น โดยในดีวีดีจะสอนวิธีการเล่นแต่ละท่า แล้วให้ทำตามขั้นตอนไปเรื่อย ๆ ตามวันที่วางไว้ โดยสามารถหาซื้อได้ทั่วไป หรือจะฝึกจากคลิปใน YouTube ก็ได้
- **พื้นที่ไร้สิ่งกีดขวาง** : เคลียร์พื้นที่รอบตัวให้เรียบร้อย เพราะบางท่าอาจต้องมีการโยกตัวไปมา
- **แผ่นรอง/เบาะรองพื้น** : อาจจำเป็นสำหรับบางท่าในการออกกำลัง T25 เพื่อความปลอดภัยของร่างกาย
- **ดัมบ์เบลล์/ยางยืด** : ใช้อุปกรณ์ที่มีน้ำหนักแค่พอประมาณ เพราะ T25 เป็นการออกกำลังกายเพื่อกระชับสัดส่วน
- **ใจ** : สิ่งสำคัญในการออกกำลังกายไม่ใช่แรง แต่คือสภาพจิตใจ หากพร้อมแล้วก็แนะนำให้ลุยเลย!

แลกเปลี่ยนเพื่อเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะให้เชี่ยวชาญ

ธปท. ตระหนักดีว่าการที่จะเป็นองค์กรเสาหลักด้านเศรษฐกิจของประเทศได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพครบเครื่อง ทั้งทักษะความรู้ทางวิชาการที่เข้มข้น และความรอบรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจโลก จึงได้จัดทำโครงการ Secondment ขึ้นซึ่งเป็นหนึ่งในแผนดำเนินการที่สนับสนุนแผนแม่บทด้านทรัพยากรบุคคลและพัฒนาองค์กร (Human Resource and Organization Development : HR&OD Master Plan) ปี 2555-2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาและรักษาทรัพยากรบุคคลของ ธปท.

โครงการนี้จะส่งพนักงานไปพัฒนาความรู้ความสามารถ ด้วยการเข้าปฏิบัติงานที่องค์กรในประเทศและต่างประเทศ และในขณะเดียวกันก็รับบุคลากรจากองค์กรภายนอกมาปฏิบัติงานที่ ธปท. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน สัมผัสวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่าง รวมทั้งเป็นการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างองค์กร โดย ธปท. ได้ผลักดันนโยบายนี้อย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดทำ MOU มาตรฐานระหว่าง ธปท. กับองค์กรภายนอก และการปรับปรุงหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้พนักงานได้เดินทางไปพัฒนาตนเองที่ต่างประเทศ

สำหรับการดำเนินการในปัจจุบันมีองค์กรที่เข้าร่วมทั้งหมด 24 องค์กร แบ่งเป็นองค์กรต่างประเทศ 7 องค์กร และองค์กรในประเทศ 17 องค์กร เป็นองค์กรที่ร่วมทำ MOU แล้ว จำนวน 19 องค์กร โดยเป็นการส่งพนักงานไปปฏิบัติงานที่ธนาคารกลางต่างประเทศ องค์กรภาคเอกชน องค์กรภาครัฐ และองค์กรระหว่างประเทศ ตั้งแต่ระดับเจ้าหน้าที่ถึงผู้อำนวยการอาวุโส โดยปัจจุบันได้เริ่มส่งพนักงานระดับบริหารตั้งแต่ผู้บริหารส่วนขึ้นไปเข้าร่วมโครงการมากขึ้น และมีการส่งไปเกือบทุกสายงาน จากเดิมที่ส่วนใหญ่จะเป็นสายงานหลัก รวมมีพนักงานเข้าร่วมโครงการนี้ทั้งสิ้น 25 ราย นอกจากนี้ยังได้รับบุคลากรจากองค์กรภายนอกมาปฏิบัติงานที่ ธปท. โดยในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 2 ราย จากสำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

จะเห็นได้ว่าการดำเนินการที่ผ่านมานับว่าประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งจากการสอบถามความคิดเห็นโดยการสุ่มตัวอย่างจากพนักงานและองค์กรที่เข้าร่วมโครงการนี้ เห็นว่าเป็นประโยชน์ทั้งต่อพนักงานและองค์กร จากการที่พนักงานได้ปฏิบัติงานจริง มีส่วนร่วมในการทำงาน เข้าใจกระบวนการทำงานที่เชื่อมโยงและครบวงจร ได้แลกเปลี่ยนแนวคิดมุมมองที่แตกต่างระหว่างองค์กร รวมทั้งเป็นการต่อยอดการเรียนรู้นโยบายในมุมกว้าง เข้าใจโครงสร้างการบริหารงานบริหารคน การบริหารความหลากหลายภายในองค์กร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต โดยเฉพาะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร

เป็นที่ประจักษ์ว่า ธปท. มุ่งมั่นในการพัฒนาและรักษาทรัพยากรบุคคลของ ธปท. อย่างต่อเนื่อง และจะยังคงผลักดันให้มีการส่งพนักงานที่มีความสามารถและศักยภาพเข้าร่วมโครงการให้มากขึ้น ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภายนอกเพื่อสร้างเครือข่ายต่อไป เช่น ธนาคารพาณิชย์ องค์กรภาครัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนอื่น ๆ ทั้งนี้ การพัฒนาพนักงานด้วยการให้เข้าร่วมโครงการนี้ ถือเป็นวิธีการพัฒนาพนักงานอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารสายงานจะดำเนินการตามแผนพัฒนาเตรียมบุคลากรภายในสายงานเพื่อรองรับภารกิจที่สำคัญของ ธปท. และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่ ธปท. ระบุไว้ โดยในแต่ละปี สายงานและพนักงานจะร่วมพิจารณาจัดทำแผนการพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) ตามเส้นทางอาชีพที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การดำเนินการในปี พ.ศ. 2558 ฝทบ. อยู่ระหว่างรวบรวมความประสงค์จากสายงานและองค์กรภายนอกเพื่อจัดทำแผนการพัฒนาในปี พ.ศ. 2558 ต่อไป

เรื่องเล่าและความประทับใจจากศิษย์เก่า IDP

คุณรัชพร วงศาโรจน์ ผู้วิเคราะห์อาวุโส ฝ่ายสถิติและข้อสนเทศ ซึ่งได้รับทุน IDP เพื่อทำวิจัยต่อยอดหลังปริญญาเอก ที่ USC (University of Southern California) และการอบรมที่ MIT (Massachusetts Institute of Technology) ระบุว่า "จากการเข้าร่วมโครงการนี้ ทำให้ได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่หลากหลาย สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานที่รับผิดชอบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงงานที่เอื้อให้การออกนโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งการเข้าใจกระบวนการพัฒนาเทคโนโลยี จะช่วยในการวิเคราะห์และมองภาพรวมการบริหารจัดการข้อมูลให้มีคุณภาพมากขึ้น สำหรับการไปอบรมที่ MIT Sloan's Certification Management and Leadership สามารถนำมาใช้กับข้อมูลของภาคการเงินได้ในหลายมิติ ทำให้ทราบถึงวิธีคิดและวิธีการนำไปใช้จริง อาทิ การนำเทคโนโลยี Big Data มาประยุกต์ใช้ในการหาแนวโน้มการลงทุนทางการเงิน และราคาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งถ้าเราจะทำอาจต้องมีการจัดตั้งคณะทำงานที่มีความชำนาญในแต่ละด้านมาร่วมกันกำหนดตัวแปร และน้ำหนักเพื่อหาโมเดลที่เหมาะสมกับประเทศไทย

"ในส่วนของการทำวิจัยต่อยอดที่ USC นั้น ได้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่าง Big Data Concept กับโมเดลการประเมินงบโครงการ เพื่อนำมาประเมินความคุ้มค่าการทำโครงการต่าง ๆ และได้วิเคราะห์ Critical Success Factors (CSF) ของระบบงานในมุมมองต่าง ๆ พร้อมทั้งพัฒนาเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงาน โดยใช้เครื่องมือ Electronic Process Guide (EPG) ซึ่งได้นำ Business Analyst Workflow ของ ฝสข. ไปพัฒนาเป็น Working Model และการได้รับใบรับรอง Six Sigma Green Belt for Process Improvement อย่างไรก็ตาม ทาง USC ได้ลงข่าวการทำวิจัยร่วมกันระหว่าง USC และ ธปท. ดังกล่าวด้วย (http://csse.usc.edu/new/dr-rachchabhorn-wongsaroj-bank-of-thailand) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการทำวิจัยร่วมกันระหว่าง ธปท. และองค์กรในต่างประเทศ สร้างภาพลักษณ์อันดีกับทั้ง ธปท. และผู้รับทุนในภาพรวมด้วยเช่นกัน"

ด้าน **คุณศิริพร มุกสกุลรัตน์ ผู้บริหารทีม ทีมสถิติฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ ส่วนสถิติภาคต่างประเทศ ฝ่ายสถิติและข้อสนเทศ** ที่เดินทางไปปฏิบัติงานที่ธนาคารเพื่อการชำระเงินระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นเวลา 3 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2557 ได้ให้ความเห็นว่า "นับเป็นการพัฒนาต่อยอดและขยายทักษะความรู้และประสบการณ์ที่ดี โดยได้ไปทำงานด้านสถิติที่ทีม Data Bank Services, Statistics and Research Support, Monetary and Economic Policy Department ภารกิจหลัก คือ การผลิตชุดข้อมูลหนี้เอกชนนอกภาคการเงินของ 40 ประเทศ และการจัดการฐานข้อมูลเศรษฐกิจการเงินและ Debt Securities ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย ประเทศแอฟริกาใต้ และประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ริมมหาสมุทรแปซิฟิก

นอกจากนี้ ยังได้มีโอกาสไปร่วมประชุมเป็นประจำกับ Working Group in Euro Area Accounts ของกลุ่มธนาคารกลางของสหภาพยุโรป ที่ธนาคารกลางยุโรป โดยรู้สึกประทับใจเป็นพิเศษในเรื่องการจัดประชุมของ BIS และ ECB ว่ามีการเตรียมพร้อมดี แม้เนื้อหาแน่น แต่กระชับตรงต่อเวลาได้ข้อสรุปชัดเจน

"เมื่อครบกำหนด ต้นสังกัดได้ดูแลให้กลับมาทำงานที่ส่วนสถิติภาคต่างประเทศ รับผิดชอบด้านสถิติการลงทุนระหว่างประเทศ จึงเห็นความเป็นไปได้ที่จะนำข้อมูลและ Narratives ที่ BIS เผยแพร่มาใช้เทียบเคียงกับสถิติที่เราทำสำหรับตรวจทานข้อเท็จจริง หรือ Scan หา Unknown ทั้งนี้การได้มีโอกาสไปทำงานที่องค์กรระหว่างประเทศนับเป็นประสบการณ์อันล้ำค่า รู้สึกขอบคุณต้นสังกัดและ ธปท. เป็นอย่างสูงที่ได้ให้โอกาสเช่นนี้กับพนักงาน และรู้สึกโชคดีแบบต่อเนื่อง เมื่อได้กลับมาร่วมงานกับพี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่เป็น Team Player ซึ่งทั้งเก่งและเก๋า ทำให้รู้สึกสบายใจกับบรรยากาศการทำงาน และเกิดกำลังใจอยากจะเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในวันข้างหน้าขององค์กร"

BOT ในความเห็นของข้าพเจ้า

แบงก์ชาติ สำหรับผมแล้ว
เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ
ต่อประเทศชาติและประชาชน

ดูมีความศักดิ์สิทธิ์ และไกลตัวคนทั่ว ๆ ไป แต่ใกล้ตัวคนที่อยู่ในแวดวงธนาคารอย่างมาก ซึ่งนั่นก็หมายความว่าย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมากด้วย เพราะธนาคารคือเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงเศรษฐกิจ

เคยมีรุ่นน้องคนหนึ่งที่ทำงานที่เดียวกัน ได้สมัครทำงานแบงก์ชาติ กว่าจะได้ทำงานต้องผ่านการสัมภาษณ์หลายขั้นตอน และกว่าจะได้ทำงานก็ต้องเข้าไปดูประวัติอย่างละเอียดถี่ยิบ เหมือนกับต้องฝ่าด่าน 18 มนุษย์ทองคำ

นั่นหมายความว่าคนที่ทำงานแบงก์ชาตินั้น นอกจากจะเป็นคนเก่งแล้วยังต้องเป็นคนดีด้วย

เพราะเก่งอย่างเดียวไม่พอ เนื่องจากทำงานที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจของชาติ หากไม่ใช่คนดีก็อาจอ่อนไหวไปกับผลประโยชน์ได้ง่าย

อย่างไรก็ตาม การเป็นคนเก่งนั้นก็เป็นเรื่องที่วัดได้ยาก หากเป็นเรื่องเก่งเรียน จบจากมหาวิทยาลัยชื่อดังระดับโลกด้วยเกรดสูง ๆ แต่หากไม่ได้เคยสัมผัสโลกแห่งความเป็นจริง ก็อาจจะกลายเป็นคนเก่งที่อยู่บนหอคอยงาช้าง หากต้องสัมผัสกับโลกาภิวัตน์ที่พ่อมดการเงินจ้องโจมตีค่าเงินเพื่อหาทางทำกำไร หากสำเร็จ ประเทศนั้นก็จะประสบปัญหาทางเศรษฐกิจทันที

ดังนั้น คนของแบงก์ชาติเท่ากับกุมชะตากรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ หากได้คนมีฝีมือก็สามารถทำให้เศรษฐกิจของประเทศรุดหน้าไปได้

ในต่างประเทศ ผู้ว่าฯ แบงก์ชาติ หรือผู้ว่าการธนาคารกลางอย่างสหรัฐฯ มีความสำคัญมาก อลัน กรีนสแปน ซึ่งถือเป็นผู้ว่าฯ ธนาคารกลางของสหรัฐฯ ที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด ได้รับการยอมรับมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา แม้ประธานาธิบดีจะเปลี่ยนจากพรรคที่เลือกเขาขึ้นมาไปเป็นพรรคอื่น เขาก็ไม่ได้ถูกปลดแต่อย่างใด เนื่องเพราะฝีมือเป็นที่ประจักษ์ไปทั่วทั้งปฐพี

ผู้ว่าฯ แบงก์ชาติควรมีความเป็นอิสระไหม เป็นเรื่องที่ถกเถียงกันมานักต่อนัก เพราะผู้ว่าฯ หลายต่อหลายคนก็ถูกปลดมานักต่อนักแล้ว หลังจากที่ไม่สามารถสนองนโยบายรัฐบาลได้

รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งส่วนใหญ่เลือกใช้ประชานิยม ขณะที่ผู้ว่าฯ แบงก์ชาติก็จะยึดนโยบายของตนเอง ทำให้โอกาสขัดแย้งสูงมาก ๆ จนในที่สุดคนใดคนหนึ่งก็ต้องจากไป

ถ้ารัฐบาลแข็งแรง รัฐมนตรีคลังมีภาพลักษณ์ดี ฝีมือเป็นที่ยอมรับ การปลดผู้ว่าฯ แบงก์ชาติก็ไม่ใช่เรื่องยาก หากผู้ว่าฯ แบงก์ชาติแข็งแกร่ง รัฐมนตรีคลังที่มาจากฝ่ายการเมืองก็ยากที่จะปลดผู้ว่าฯ แบงก์ชาติได้

ดังนั้น ภาพลักษณ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง หากมีฝีมือ แต่สร้างภาพลักษณ์ไม่เป็น Perception ที่ประชาชนมีต่อผู้ว่าฯ แบงก์ชาติย่อมกระทบต่อแบงก์ชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แม้ในยามที่เศรษฐกิจผันผวน การเมืองไม่นิ่ง แต่แบงก์ชาติก็ยังเป็นเสาหลักค้ำยันให้ประชาชนรู้สึกอุ่นใจ เพราะผู้ว่าฯ แบงก์ชาติมีหลักการไม่อ่อนไหวไปตามกระแสประชานิยม

แบงก์ชาติที่ดูไกลตัวสำหรับคนทั่วไป แท้ที่จริงใกล้ตัวพวกเราอย่างคาดไม่ถึง

ธันยวัชร์ ไชยตระกูลชัย
บรรณาธิการบริหาร
นิตยสาร GM BiZ
ผู้เชี่ยวชาญการตลาด
และกรรมการรายการ
SME ตีแตก

สวนแห่งการเรียนรู้ทางการเงิน ธปท.

What : นิทรรศการ 'การให้ความรู้และปลูกฝังวินัยทางการเงิน' รูปแบบใหม่ ที่จัดแสดงภายในสวนดอกไม้แห่งอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ภายในจัดแสดงเนื้อหาอย่างง่ายที่ผู้ชมเก็บเกี่ยวความรู้ทางการเงินได้ในเวลาอันสั้น นิทรรศการนี้ถือเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการมุ่งกระจายความรู้ทางการเงิน เพื่อการเท่าทันและเท่าเทียมทางการเงินของประชาชนในภูมิภาค ที่ ธปท. โดยศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน และสำนักงานภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ภูมิใจนำเสนอ

When : พร้อมรับการเยี่ยมชมจากทุกท่านแล้ว

Where : อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

How : สนใจเข้าชมได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00 - 18.00 น. ค่าบำรุงอุทยานฯ คนไทยราคา 50 บาท ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา เด็ก 25 บาท

Tel. 0 5393 1215

All New BOT Website

What : ธปท. ได้ปรับปรุง BOT Website โฉมใหม่ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีแห่งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเงินที่ครบถ้วน สมบูรณ์ ได้อย่างรวดเร็วขึ้น ใช้งานง่ายขึ้น และสามารถเข้าถึงข้อมูล ธปท. โดยผ่านอุปกรณ์แบบพกพารูปแบบต่าง ๆ ทั้ง Tablet และ Smartphone

นอกจากนี้ พร้อมพบกับการนำเสนอข้อมูลและสื่อรูปแบบใหม่ เช่น Infographic, Multimedia และเตรียมสัมผัสกับประสบการณ์เสมือนจริง ผ่านการเยี่ยมชมงานศิลปะสะสมของ ธปท. ผ่าน BOT Virtual Arts Museum พร้อมให้บริการ Download ข้อมูลงานศิลปะในรูปแบบ e-Book ที่รับรองว่าคุณจะต้องเพลิดเพลินอย่างแน่นอน

When : เปิดใช้งานรูปแบบใหม่ ธันวาคม 2557

Where : www.bot.or.th

ชื่อเพลง : ศรัทธา มุ่งมั่น สัญญา
เนื้อร้อง : คุณประภาส ชลศรานนท์
ทำนอง/เรียบเรียง/เสียงประสาน : คุณจักรพัฒน์ เอี่ยมหนุน
ศิลปิน : คุณพิษณุ นิ่มสกุล / คุณจัดเกล้า อามระดิษ

ศรัทธา มุ่งมั่น สัญญา

สู้ด้วยใจไม่เหนื่อยล้า ด้วยศรัทธาไม่หวั่นไหว
ยึดถือความถูกต้องเอาไว้ ใจของเราไม่เคยจะหมดแรง
แสงสว่างปลายทางนั้น จะต้องฝ่าฟันไปให้ถึง
แม้ล้มลงก็จะฉุดดึง จับมือกันส่งไปให้ถึงซึ่งยังจุดหมาย
แม้เส้นทางจะไกลจนสุดฟ้า ด้วยสัญญาจะทำให้สุดใจ
ด้วยหน้าที่เราต้องทำต่อไป จะทำด้วยใจที่พร้อมจะยอมทุ่มเท

(Hook) พวกเรา...พวกเราคือธนาคารแห่งประเทศไทย
พวกเราเป็นหนึ่งเดียวและพร้อมที่จะก้าวไป ก้าวไปพร้อมกัน
เต็มใจเปิดใจพร้อมรับฟัง อุทิศตนเพื่อแผ่นดิน
พวกเรา...พวกเราคือธนาคารแห่งประเทศไทย
จิตวิญญาณและปณิธานที่ยิ่งใหญ่ พร้อมใจเพื่อจะก้าวนำ
วางรากฐานการเงินที่มั่นคง พัฒนามุ่งมั่นอย่างซื่อตรง
เป็นศักดิ์ศรีชาวบางขุนพรหม รวมใจเป็นหนึ่งเดียว

รอบรู้ ซื่อตรงและโปร่งใส เป้าหมายร่วมมือร่วมสร้างสรรค์
มีสิ่งดี ๆ ก็ร่วมแบ่งปัน ให้เกียรติกันและกัน ยึดมั่นในคุณธรรม
แม้เส้นทางจะไกลจนสุดฟ้า ด้วยสัญญาจะทำให้สุดใจ
ด้วยหน้าที่เราต้องทำต่อไป จะทำด้วยใจที่พร้อมจะยอมทุ่มเท
(Hook)
Solo...
พวกเรา...พวกเราคือธนาคารแห่งประเทศไทย
พวกเราเป็นหนึ่งเดียวและพร้อมที่จะก้าวไป
(Chorus ...ก้าวไปพร้อมกัน)
เต็มใจเปิดใจพร้อมรับฟัง อุทิศตนเพื่อแผ่นดิน

พวกเรา...พวกเราคือธนาคารแห่งประเทศไทย
จิตวิญญาณและปณิธานที่ยิ่งใหญ่ พร้อมใจเพื่อจะก้าวนำ
วางรากฐานการเงินที่มั่นคง พัฒนามุ่งมั่นอย่างซื่อตรง
เป็นศักดิ์ศรีชาวบางขุนพรหม รวมใจเป็นหนึ่งเดียว

ด้วยหลักการ ยืนตรง มองไกล ยื่นมือ และติดดิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

สบายใจ...ใครๆ ก็พึ่งได้ เมื่อเกิดปัญหาในการใช้บริการทางการเงิน

เป็นที่ปรึกษาที่เต็มใจให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชน ตลอดจนดูแลทุกเรื่องร้องเรียนเมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม ผ่านศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.)

โทร 1213
ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

www.bot.or.th

ธนาคารแห่งประเทศไทย

เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย